

KALEVALA

FIN DESTANI

(Runo 26 - 50)

çeviren

LÄLE OBUZ – MUAMMER OBUZ

kutuphaneci - eskikitaplarim.com

KALEVALA

(Fin Destanı)

26—50 Runo

Çevirenler:

LÂLE OBUZ-MUAMMER OBUZ

Balkanoğlu Matbaacılık Ltd. Őti. 1968 Ankara

PDF: *Kütüphaneci*

EPUB: *balci60*

*Kalevala'nın tercemesinde her türlü yardımı ve ilgilerini bizden esirgemeyen
Finlandiya Başkonsolosu Sayın OLAVI TAMMIVUORI ve E.
TAMMIVUORI'ye teşekkürlerimizle.*

M. Obuz L. Obuz

15/Temmuz/1966, Ankara.

ÖNSÖZ

Ekselans H. R. Martola. Finlandiya'nın Türkiye Büyük Elçisi

RUNO 26

(Lemminkäinen'in Pohjola yolculuğu)

RUNO 27

(Pohjola'da doğuş)

RUNO 28

(Lemminkäinen ve annesi)

RUNO 29

(Lemminkäinen'in adadaki hayatı)

RUNO 30

(Lemminkäinen ve Tiera)

RUNO 31

(Untamo ve Kullervo)

RUNO 32

(Kullervo ve Ilmarinen'in eşi)

RUNO 33

(Ilmarinen'in eşinin ölümü)

RUNO 34

(Kullervo ve ailesi)

RUNO 35

(Kullervo ve kız kardeşi)

RUNO 36

(Kullervo'nun ölümü)

RUNO 37

(Altın – gümüş gelin)

RUNO 38

(Ilmarinen'in yeni eş isteği)

RUNO 39

(Pohjola yolculuğu)

RUNO 40

(İlk çalgı – Kantele –)

[RUNO 41](#)

(Väinämöinen ve çalgısı)

[RUNO 42](#)

(Sampo'nun çalınışı)

[RUNO 43](#)

(Sampo için döğüş)

[RUNO 44](#)

(Väinämöinen'in yeni sazı)

[RUNO 45](#)

(Kalevala'da salgın)

[RUNO 46](#)

(Väinämöinen ve ayı ziyafeti)

[RUNO 47](#)

(Ay ve güneşin çalınışı)

[RUNO 48](#)

(Ateş peşinde)

[RUNO 49](#)

(Ay ve Güneş'in ele geçişi)

[RUNO 50](#)

(Marjatta ve Ozan'ın son sözleri)

[SÖZLÜK](#)

| ÖNSÖZ

Kalevala, Fin Halkı'nın Destanıdır. Yüz yıldan daha önceki zaman içinde – Destanın ilk yayınlanma tarihi 1835 dir – bir köy terzisinin oğlu ve mesleği doktorluk olan Elias Lönnrot, tesbit ettiği notlarına dayanarak, büyük değer taşıyan bir yurt hizmetini yerine getirdi. Asıl görevi doktorluğunu bir kenara bırakıp, yıllarca bir köyden bir başka köye faşındı ve oralarda, hayatta kalabilmiş olan, halk ozanlarının arasında dolaşarak onların hafızalarında yaşamakta ve nesiller boyu ağızdan kulağa aktarılmış bulunan, asırların Folklor hazinesi, çeşitli ve zengin, büyük değer taşıyan güzellikleri dile getiren Fince Eser'i ilk defa kâğıt üzerine işledi. Orman ve göllerin ötelilerindeki köyler ne kadar uzaklarda ve ne kadar tenhalarda idi iseler, halk ozanlarının buralarda naklettikleri şiirli deyişler o kadar canlı ve o kadar arı idiler. Lönnrot, değişik şekillerde söylenen her duyduğunu, hiçbirini ihmal etmeden, şiirlerle dolu bir destanın içinde ve bir arada topladı. Böylece Kalevala dünya edebiyatının Niebelungen'i ve Homer'in İliada ve Odisse'si yanında, çok kıymetli büyük halk destanlarından biri olarak, yerini adı.

Fin eski şiirinin zenginliğine bir örnek olmak üzere, konu ile ilgili, 1.300.000 den fazla kaydı ihtiva eden ve dünyadakilerin en büyüklerinden biri olan Fin Edebiyatı Folklor Arşivi'ni, burada zikretmek yerinde olur.

Kalevala'da Fin kavimlerinin hayatı, uzak geçmişin karanlığı içinden, ihtişamlı akseder. Destanda, şiirlerin önde gelen kişilerinin karakterleri ve yaşama tarzları, ayrı ayrı tetkike tabi tutulmuş olduğundan, şiirlerin kudreti daha da artmaktadır. Onlar, hiçbir zaman, kırallar ya da asıladeler değildirler. Onlar, olağan toplum hayatım sürüp giden demirciler, çiftçiler ve balıkçılardır. Onlar, esaret boyunduruğunu asla hissetmemiş, bir hür halk toplumunun eşit üyeleridir. Onlar, aynı zamanda, mert ve cesur, kuvvet denemesinden kaçmayan, manevi üstünlükleri ile yenilmek nedir tanımayan kimselerdir. Bilindiği üzere, destanın başta gelen şahsiyeti Väinämöinen savaşlara kılıcının sağlayacağı kuvvete dayanarak değil, manevi inançları, şarkıları ile katılmaktadır. Kalevala'daki halk katında şarkılar sihir'i, sihir bilgiyi, bilgi ise gücü temsil eder. Şarkılarının kudreti ile Väinämöinen, halkına yol kazandırmaktadır. Bir sis tülünün ardındaki esrarlı bir düşman toplumla, aralıksız, savaşıyor Kalevala diyarına zaferler sağlamaktadır.

*

**

Kalevala'nın Finlandiya için anlamı, onun Fin hayatına olan etkisi, sonsuzdur denilebilir ve değer ölçülerinin üstündedir. İlme, etnoğrafi'ye, edebiyata ve değişik sanat kollarına ilham kaynağı olmuştur; bilhassa, musiki ve tasviri sanatlar büyük oranda tesiri altında kalmışlardır.

Musiki alanında, Fin Müziği'nin büyük ustası, senfonist Jean Sibellius, resim alanında üstadımız Gailen Kallela ve heykelticilik alanında Väinö Aaltonen, birkaç

örnek olarak, gösterilebilir.

Kalevala, Finlandiya'ya kendi halkının öz malı olan bir edebiyat yaratacak güçte olduğunu isbatlamıştır. Kalevala'dan alman ilham, böylece, sınır tanımamıştır. Şiir çiçek verdi..

Daha da önemlisi, Fin Halkı uyandı; Kalevala'sında milletine kıvanç veren bir manevi eserin mirasına ve Fin Dili'ne sahip olduğunu öğrendi. Kalevala, Finlilere yaşama hakkının ve kişisel bir millet ve memleket olarak tanınmasının isbatı belgesini vermiş oldu. Millet, yeniden meş'alesine kavuşmuşcasına, bunu takip ederek, daima güçlenen bir kalkınmaya ve ilerlemeye doğru yöneldi. Finlandiya'ya, başka milletlerin yanında, kendi özgür hayatını yaşama çabasına girişme cesaretini kazandırdı.

Kalevala, milli şuuru uyandırdı.

*

**

Kalevala'nın tam metin Türkçesinin yayınlandığı şu sırada, herşeyden önce, bu işi başaranları kutlamaktan büyük memnunluk duymaktayım. S. S. Muammer Obuz ve Fin asıllı eşi Lale Obuz, sessizce ve kendi kendilerine birkaç yıl çalışarak, değerli bir büyük sanat eserini ortaya çıkardılar. Bu, Türkiye'de olduğu kadar, Finlandiya'da da önemli bir kültür olayıdır. Onlara, bundan dolayı, şükranlarımı sunmakla mutluyum.

S. S. Bayan ve Bay Muammer Obuz'un sarfettikleri gayrette, derine inen, bir anlam vardır. Kalevala'nın Türkçeye çevirilmiş olması Finlandiya ile Türkiye arasında mevcut eski yakınlığın yeni bağlantılarında öneli bir merhâleye delalet eder. Halk Destanı'nın Türkçe tercemesinin yayınlanması, her iki memlekette hissedilmekte olan aşırı ve içten gelen dostluk, hatta akrabalık duygularını beslemekte ve kuvvetlendirmekte yararlı olmuştur. Bu neviden bir büyük çalışma, günümüzde şiddetle muhtaç bulunan, Finlandiya ve Türkiye de dâhil, büyük ya da küçük her milletin arzuladıkları ve amaç edindikleri ihtirassız anlaşmaları teşvik eder.

Bunun içindir ki, S. S. Muammer Obuz ve Eşi'nin eserleri, milletler arası münasebetlerde barış zincirinin bir halkasını, takip edilecek doğru yolu, Kalevala'nın gelecek kuşaklara tavsiye ettiği, şarkı'da akıl ve manevi güçlerin kullanılması şeklinde beliren istikameti ifade etmektedir.

Ankara. 13/Temmuz/1966

H. R. Martola
Finlandiya'nın Türkiye
Büyük Elçisi

26

Lemminkäinen düğüne davet edilmediğinden üzgündür; Pohjola'ya gitmeye karar verir. Anasının, karşılaşacağı tehlikelerden yana, yalvarmalarına aldırmayarak yola çıkar ve varacağı yere ulaşır. (1—776)

Ahti adada oturmakta,
Kaukoniemi'nin koynunda.
Çift sürer, toprak devirir,
Kulakları pek hassas

5 Herşeyi duyuverir.

Köy yönünde uğultular,
Gölden yana çığlıklar,
Don yerlerde ayak sesi,
Kızaklar fundalıkta gıcırdar.

10 Kafasını işletti,

Olayı sezinledi:
Pohjola'da dernek var,
Düğün yapar kalabalık sürüsü.
Dudakları büzüldü,

15 Sallandı başı,

Tirtirdi kara sakalı,
Yüzünde kan kalmadı,
Şakakları bozardı.
Koyuverdi işini,

20 Çifti yarıda kaldı.

Atladı atının sırtına
Tuttu evinin yolunu,
Sevgili anasına,
Büyüğünün yanına vardı.

25 Eve ulaştığında,

Girer girmez içeri:

– Ey ana, yaşlı anam!

Yemek hazırla bolundan

Karnı acıkmışa,

30 Doysun aç gözlü yiğit!

Hamamı da hemen yak,

Ateşini tazele

Yıkansın kabadayı,

Taransın yakışıklı delikanlı!

35 Lemminkäinen'in anası

Yemek koydu bolundan,

Aç gözlünün önüne,

Atıştırsın doyuncaya,

Hamam hazır oluncaya,

40 Banyosunu beklerken.

Delikanlı Lemminkäinen

Yemek yedi tıka basa,

Geçti banyo odasına.

İspinoz temizlendi,

45 Güzel yundu yavrucak.

Başı keten yumağına döndü,

Boynu yumurta gibi ağardı.

Hamamdan geldi eve

Şöyle dedi:

50 – Ey ana, yaşlı anam!

Git tepedeki anbara,

Esvabımı almaya,

Hazırla bayramlıklarımı.

Giyinip kuşanayım,

55 Heryanımı donatayım!

Ana sordu oğluna:

– Oğlum, yolculuğun hangi yana

Vaşak avlamaya ya da

Geyik mi tutmaya,

60 Sincap mı yakalamaya?

Delikanlı Lemminkäinen,

Güzel Kaukomieli şöyle dedi:

– Ey anam, beni karnında taşıyan!

Gitmem vaşak avlamaya,

65 Geyik tutmaya ya da

Sincap yakalamaya.

Gidiyorum Pohjola'da derneğe,

Kalabalık sürüsünün törenine.

Al getir güzel esvabımı,

70 Hazırla bayramlıklarımı.

Ziyafette salınayım,

Köy yerinde görüneyim!

Anası direnir,

Karısı salmaz kocasını,

75 Ayrı ayrı herbirisi

Reddetteler gitmesini,

Pohjola dolayına.

Ana oğluna öğüt verdi,

Yaşlı kadın şöyle dedi:

80 – Oğlum, gitme sakın oraya

Güzel Kauko'm, yavrucuğum

Pohjola'nın düğününe,

Kalabalık törene!

Çağırmadılar seni,

85 Sanırım istemezler de!

Delikanlı Lemminkäinen

Şöyle dedi:

– Değersize olur çağrı,

Davet gerekmez kahramanı!

90 Her an hazır misafirim,

Törenlerde önemliyim

Ateş saçan kılıcımla,

Kıvılcımlı silahımla.

Lemminkäinen'in anası

95 Salmak istemez oğlunu:

– Gitme oğlum oraya,
Pohjola dolayına,
Esrarlı yollar,
Bilinmedik olaylar!

100 Üç kocaman tehlike,

Üç de ayrı ölüm var.
Delikanlı Lemminkäinen,
Güzel Kaukomieli şöyle dedi:
– Kadınlara kalsaydı eğer,

105 Heryerde ölümler tehlikeler.

Kişi yiğit ise korkmaz,
Hem dinlemez, hem aldırılmaz.
Sen anlat hele,
Kulaklarım duysun söyle:

110 Hangisidir en kocaman tehlike,

İlki ya da sonda ki mi?
Lemminkäinen'in anası,
Yaşlı kadın şöyle dedi:
– Ben söyleyeyim bildiğimi,

115 Bir bak umduğuna benzer mi.

İyi dinle ilkini,
Şudur en ön geleni:
Kısa bir yol gidersen,
Belki bir gün sürer.

120 Ateşten bir kocaman nehir

Tam karşına çıkacak;
Şelaleler alev alev,
İri kızıl kayalar;
Kayalarda kor'dan tümsek

125 Üstüne bir kartal

Yapmış tünek:
Dişlerini gece biler,

Gündüzleri parlatır pençesini
Yad dan yabandan gelene,
130 Yanına varabilene!

Delikanlı Lemminkäinen,
Güzel Kaukomieli şöyle dedi:
– Bu tehlike kadın içindir,
Yakışmaz yiğite

135 Benzer ölüm!
Çaresine bakarım,
Kolaylıkla büyü yaparım,
Akçaağaçtan bir at,
Yedeğine bir yiğit takarım,

140 Benimle birlik yürüsün
Ya da önümden gitsin.
Ördek gibi dalıveririm,
Alt yanından kayıveririm
Kartalın pençesinin,

145 Koca kuşun parmakları arasından
Fırlar da geçiveririm!
Ey anam, beni karınında taşıyan
Söyle öteki tehlikeyi del
Lemminkäinen'in anası

150 Yaşlı kadın şöyle dedi:
– Şudur ikinci tehlike:
Kısa bir yol gidersen,
Bir gün sürer, belki iki.
Bir derin çukur önünde,

155 Tam karşıdan karşıya;
Doğuda upuzun,
Güney batıda sonsuz;
Sıcak taş dolu,
Alev alev kayalar.

160 Yüzlerce insan gömüldü,
Binlercesi yığılı;

Yüzlerce kılıçlı kahraman,
Bin beygir güçlüsünden!
Delikanlı Lemminkäinen,
165 Güzel Kaukomieli şöyle dedi:

– Erkeğe tehlike olmaz,
Yiğit bununla ölmez.
Engeli aklımda tutarım,
Çaresine şöyle bakarım:

170 Kardan bir adam,
Buzlardan yakışıklı kişi;
Ateşin ağzına onu atarım,
Alevlerin kollarına salarım.
Sıcak banyo yapsın,

175 Demir demetle dövünsün.
Çukuru dolanıveririm,
Ateşi teper de geçiveririm,
Sakalım bile yanmaz,
Saçlarım hiç ütülmez!

180 Ey anam, beni karnında taşıyan
Söyle son tehlikeyi.
Lemminkäinen'in anası
Şöyle dedi:
– Bu üçüncü tehlikedir:

185 Kısa bir yol gidersen,
Belki bir gün sürer,
Pohjola'nın kapısına varırsın.
Dapdaracık aralık.
Kurt salacak üstüne,

190 Ayı arkana zıplayacak
Bu kapının önünde.
Dap daracık aralık!
Yüzlerce adam yemişler,
Binlerce yiğit yok olmuş,

195 Neye seni yemesinler,

Yok etmesinler güçsüzü!
Delikanlı Lemminkäinen,
Güzel Kaukomieli, şöyle dedi:

– Koyun gibi boğazlansın,

200 Ekmek gibi ufalansın

Er olduğunu sanan,

Beceriksiz kahraman!

Erkek diye kemer takdık,

Yiğit olduk yuğurulduk,

205 Tokayı pervasızca sıkdık.

Düşmeyeyim dileğim

Untamo'nun kurtlarının ağzına,

Koca canavarın boğazına!

Aklımda tutarım bu engeli,

210 Ayının bir çaresine bakarım:

Büyü yapar kurda yular,

Aylara zencir takarım.

Saman gibi savururum,

Yelde dağıtırım;

215 Kurtulurum onlardan

Yolumun sonuna varırım.

Lemminkäinen'in anası

Şöyle dedi:

– Yolda idi saydıklarım,

220 Bu üç büyük tehlike.

Asıl varacağın yerde

Yiğitime kıyacak,

Kötülüğün korkuncu:

Bir kısa yol gidersin,

225 Varırsın Pohjola bahçesine.

Demirden çit çakmışlar,

Çelik duvar çekmişler,

Yerden çıkar göğe değer,

Gökten iner yeri deler.

230 Mızraklarla örülü,
Yılan sarılı,
Kertenkeleyle düğümlemişler,
Salkım saçak kuyruklar,
Kafalar yumul yumul!

235 Kuyruklar içerde sallanır,
Kafalar dışa dönük.
Türlü türlü böcekler yerlerde,
Sıra sıra çıyanlar;
Dilleri dışarda yılanların,

240 Kuyrukları toprağı kamçılar.
Bir tanesi en pisi,
Ön kapıda uzanmış sinsi,
Tavandaki direktten uzun,
Çitteki kütükten kalın;

245 Dili boşlukta, ağzı havada
Islık çalar, fırıldar.
Karşı sanma başkasına
Zavallı oğlum,
Saldıracak sana!

250 Delikanlı Lemminkäinen,
Güzel Kaukomieli şöyle dedi:
– Anlattığın çocuk öldürür,
Kahramanı yenemez, güldürür.
Ateş tılsımını bilirim,

255 Koru kolay sindiririm.
Beceririm çıyanları büyülemesini,
Yılanları ters çevirmesini!
Dün gibi hatırlarım:
Yılanlı toprağı ben sürdüm,

260 Karıştırdım böcekli tarlaları
Avuçlarımla hem de!
Sürüngenleri elimle tuttum,
Çıyanlan parmaklarımda ezdim.

Belki on yılan,
265 Kara kara böcekler yüzlerce.
Tırnaklarım yılan kanı bulalı,
Ellerimde çıyan kanı.
Gelmedi sırası
Böceklere yem olmamın,
270 Yılanların kollarında ölmemin.
Yılanı yol kenarına iterim,
Böcekleri kovalarım;
Geçer giderim avludan,
Evin içine girerim!
275 Lemminkäinen'in anası,
Yaşlı kadın şöyle dedi:
– Sakın oğlum
Girme Pohjola'nın evine,
Sariola'nın çatısının altına!
280 Oradaki adamlar oturmuşlar,
Giyinip kuşanmışlar,
Bellerinde kılıçlar
Sarhoş deli kişiler,
Pek çok içki içerler
285 Hazır dururlar kavgaya.
Sen zavallıyı büyülerler
Ateşli kılıçlarının ağzına!
Nice nice iyiler büyülendiler,
Nice nice asiller yokedildiler.
290 Delikanlı Lemminkäinen,
Güzel Kaukomieli şöyle dedi:
– Bir zamanlar gitmiştim
Pohjola'nın evlerine.
Laponyalı beni büyüleyemez,
295 Turja'lı bana sihir yapamaz.
Ben büyülerim Laponyalı'yı,
Sihirlerim Turja'lıyı:

Omuzlarından bölerim ikiye.

Delerim yanaklarından,

300 Yakalarını yırtar

Kaburgalarını parçalarım!

Lemminkäinen'in anası

Yaşlı kadın şöyle dedi:

– Oh, oh zavallı oğlum!

305 Çıkarmadın aklından geçmişî

Hep onunla övünürsün,

Anarsın her zaman

Pohjola'da geçirdiğin günleri:

Kapalı gölcüklerde yüzdün,

310 Köpek dilinin tadını taddın,

Coşkun sulara akdın,

Sellerde sürüklendin,

Tuoni'nin şelalesini arşınladın,

Manala akıntısını boyladın!

315 Kalırdın oralarda

Şu zavallı anan olmasaydı.

Aklında tut diyeceklerimi

Pohjola dolayına varınca:

Tepe dolu kazıkla,

320 Avluda da çakılı

Uçlarında yiğit kafaları kakılı.

Bir kazıkda kafa yok,

Bu tek kazığın ucuna

Senin kafan dikilecek!

325 Delikanlı Lemminkäinen,

Güzel Kaukomieli şöyle dedi:

– İşe yaramaz unutamaz geçmişî,

Beceriksiz eskiyle övünür

Beş altı yıl,

330 Belki yedinci yıl içinde de!

Yiğit aldırır mı buna,

Yol şaşırır mı bununla.

Getir zırhlarımı

Hazırla döğüş esvabımı!

335 Babamın kılıcını alayım mı,

Yerinden çıkarayım mı.

Haftalarca soğukta kalmış,

Çok zaman var kayba karışmış,

Yerinde durmuş ağlamış,

340 Kuşananının hasretine yanmış!

Aldı yerinden zırhları,

Esvapları, ölümsüz kılıcı,

Büyüklerinin savaş yoldaşlarını.

Tahta döşemeye sapladı kılıcı,

345 Sallandı yerler;

Fırıl fırıl elinde, kılıç

Ya kuş kirazı dalı

Ya da ardıç fidanı.

Lemminkäinen mırıldandı:

350 – Yoktur sanırım Pohjola'da,

Sariola'nın çatıları altında

Yenebilecek tek kişi bu silahı,

Kılıcımı alt edecek!

Yayını duvardan aldı,

355 Çekti çengelden palasını

Şu sözleri sıraladı:

– Ben erkek derim,

Kahraman bellerim

Şu yayımı gereni,

360 Yılmadan bunu bükebileni;

Pohjola'nın evlerinden

Çıkabilirse tek kişi,

Sariola'nın çatıları altından!

Delikanlı Lemminkäinen

365 Giyindi zırhlarını,

Kuşandı silâhını.

Uşağına seslendi,

Şöyle dedi:

– Hey, kölem! Para ile tuttuğum,

370 Hazırla küheylanı,

Koş kızağa

İnatçı tayımı,

Varıp karışayım derneğe,

Şeytan halkın törenine!

375 Alçak gönüllü köle

Seğirtti daldı bahçeye,

Küheylanı koşumladı,

Doru tayı oklarına bağladı.

Dönüp gelince içeriye

380 Şöyle dedi:

– Bitirdim işimi.

Atı hazırladım,

Koşumladım küheylanı!

* * *

Bundan sonra geldi sıra

385 Lemminkäinen'in yola çıkmasına.

Bir eli git der öteki salmaz,

Sinirli parmakları acıdı.

Yenemedi isteğini,

Yollandı hemen düşünmedi.

390 Anası oğluna öğüt verdi,

Büyüğü çocuğunu tenbihledi

Kapının aralığından,

Direğin altından.

Tencerelerin durduğu yerden:

395 – Oğlum, bir tanem;

Canım çocuğum, kuvvetim!

Bir içkili eğlencede

Ya da başka yerde

İçkiyi çok içme sakın,
400 İçinde bırak yarısını maşrabanın,
Varsın kalsın olduğu yerde,
Kötü şeyin yarısı daha kötüdür:
Böcekler kaynaşır tasda,
Kurtlar oynaşır maşrabada!

405 Ana başka şeyler de söyledi,
Akıl verdi oğluna
Arka bahçedeyken,
Dış kapıyı aşarken;
– Bir içkili eğlencede

410 Ya da bir başka yerde
Tam yerleşme oturduğun yerde.
Adımlarını ölç de at,
Yerin yarısını boş bırak.
Kötü şeyin yarısı daha kötüdür:

415 Yiğitliğin belli olur,
Kahramanlığın değerlenir
Er meydanlarında,
Yüz akıyla çıkarısın
Yiğitlerin arasına,

420 Erkeklerin içine!
Lemminkäinen koyuldu yola.
Sırtı dayalı
Küheylan koşulu kızağında.
Atını kırbaçladı,

425 İnci kamçıyı şaklattı.
Küheylan koşar, yol tükenir.
Çok sallandı az gitti
Bir horoz sürüsü çıktı önüne.
Horozlar havaya uçtu,

430 Göklere yükseldi sürü
Atın burnu dibinden.
Kuyruk tüyleri, kanatlar

Yayıldı yollara.

Lemminkäinen topladı,

435 Doldurdu ceplerine:

Başa ne gelir bilinmez,

Yollar kolay yenilmez,

Bakarsın çok şey lazım olur,

Gözle rahat görülmez.

440 Sürdü kızağını ileriye.

Az gitti, birazıcık yol gitti;

At başladı kişnemeye,

Tüylü kulaklı huylandı.

Ardında oturan Lemminkäinen,

445 Güzel Kaukomieli

Doğruldu kızağının içinde

Etrafını kolladı:

Çıktı anasının dediği.

Büyüğünün söylediği!

450 Ateşten bir nehir

Atın önünde yanlamaya;

Ateşten bir şelale nehirde,

Şelalenin içinde ateş kayalar,

Kayalarda ateşten basamaklar,

455 Basamakta bir ateş kartal

Boğazından ateş saçar,

Ağzından alev kusar,

Tüylerinden duman çıkar,

Kıvılcım kıvılcım heryanı.

460 Kartal görünce Kauko'yu,

Lemminkäinen ta uzaktan gelirken:

– Kauko nereye gider,

Lemmi'nin oğlu ne yana?

Delikanlı Lemminkäinen,

465 Güzel Kaukomieli şöyle dedi:

– Pohjola'ya giderim,

Bilinmedik halkın törenine!
Çekil hele, uzaklaş yolumdan
Yolcu yolunda gitsin,
470 Lemminkäinen kolay geçsin.
Delikanlı varacağı yere
Çabuk varsın bir köşeden!
Ateş boğazlı homurdandı,
Kartal sertce cevapladı:
475 – Yolcuyu salarım yola,
Lemminkäinen’se memnunlukla!
Gelsin boğazımdan geçsin,
Ağzımda yürüsün gitsin:
Sana uygun bir yoldur,
480 Sonsuzlukta son bulur.
Şölen de var tören de
Kal istersen ölesiye içerde!
Lemminkäinen aldırmadı,
Pek fazla da korkmadı.
485 Ceplerini yokladı,
Çantasını araştırdı
Horoz tüylerini topladı,
On parmağı arasında,
Avuçlarında
490 Sürteledi ovaladı:
Bir yığın horoz çıktı ortaya,
Bir kocaman sürü.
Uçuştular kartaldan yana.
Koca kuşun dişlerinin arasına,
495 Ateşten kartalın boğazına,
Doluşup tıkadılar.
Buradan böyle kurtuldu,
İlk gün geçmiş oldu.
Kırbaçladı küheylanı,
500 İnci kamçıyı şaklattı.

Başladı at koşmaya,

Küheylan yol aldı.

Az gitti,

Bir kısacık yol gitti;

505 At ürktü,

Huysuzlandı küheylan.

Lemminkäinen kalktı kızakdan,

Gidip bir şöyle baktı:

Çıktı anasının dediği,

510 Büyüğünün söylediği!

Ateşten bir koca çukur

Önünde yanlamaya,

Doğuda sonu görünmez,

Batı yönde tükenmez.

515 Yığın yığın kızgın taş,

Fokurdayan kayalar.

Aldırmadı Lemminkäinen

Ukko'ya yalvardı:

– Ey Ukko, Tanrıların Tanrısı,

520 Gökyüzünün Ulu!

Kuzeyden bir bulut kaldır,

Batıdakileri de saldır,

Doğudan yolla,

Güneyden sağla birleştir

525 Hepsini bir hizada,

Sıkı sıkı yerleştir!

Çomak boyu kar yağdır,

Mızrak kalınlığı yığ

Sıcak taşların üstüne,

530 Fokurdayan kayalara;

Ukko, Tanrıların Tanrısı,

Gökyüzünün Ata'sı

Kaldırdı bulutları kuzeyden,

Batıdakileri sağladı,

535 Doğudan da yolladı,
Havaların kenarından saldı,
Bir hizada birleştirdi,
Sıkı sıkı yerleştirdi.
Çomak boyu kar yağdı.

540 Mızrak kalınlığı yığıldı
Sıcak taşların üstüne,
Fokurdayan kayalara:
Kar deryası ortalık,
Donmuş bir koca göl!

545 Lemminkäinen, hemen
Buzdan bir köprü kurdu
Donmuş gölün üstüne,
Bir kıyıdan ötekine.
Burayı da böyle geçti.

550 İkinci günü bitti.
Kırbaçladı atını,
İnci kamçıyı şaklattı.
Başladı at koşmaya,
Küheylan yol aldı.

555 Bir fersah bir fersah daha
İyilerin iyisi at koştu;
Durakladı bir nefeste
Küheylan çakıldı olduğu yerde.
Delikanlı Lemminkäinen

560 Kızağından fırladı:
Bir koca kurt kapıda,
Bir de ayı yol ortasında,
Pohjola'nın kapısında,
Yol kavşağında.

565 Lemminkäinen, hemen
Yakışıklı Kaukomieli
Çantasını araştırdı,
Ceplerini yokladı:

Koyun yünlerini topladı

570 Sürteledi ovaladı,

On parmağı arasında,

Avuçlarının içinde,

Ellerine üfledi:

Hayvanlar başladı zıplamaya,

575 Bir sürü koyun çıktı ortaya

Yanlarında kuzuları.

Kurtlar arkalarından seğirtti,

Ayılar aralarına daldı.

Delikanlı Lemminkäinen

580 Oradan uzaklaştı.

Bir azıcık yol gitti,

Vardı Pohjola bahçelerine:

Çit çakmışlar,

Demirden duvar çekmişler,

585 Yüz arşın toprakta,

Bin arşın göklerde;

Mızrakla örülü

Böcek sıvalı,

Yılanlar sarılı,

590 Kertenkeleyle düğümlenmiş.

Salkım saçak kuyruklar,

Yumul yumul kafalar!

Dışarda koca başlar titreşir,

İç yanında kuyruklar.

595 Delikanlı Lemminkäinen

Gördü olup biteni, düşündü:

– Çıktı anamın dediği,

Taşıyanım haklıymış:

Bir kocaman çit çakmışlar,

600 Yerden göğe çekmişler!

Yılan derinde sürünür,

Çit daha dipte gömülü;

Kuş yüksekte uçar,
Çit daha tepede örülü.

605 Lemminkäinen orada da
Pek korkmadı.

Sıyırdı bıçağını kınından
Hazırladı kargısını
Salladı vurdu çite,

610 Ayırdı ikiye;
Demir çenberi yardı,
Yılan yuvasını dağıttı.
Beş boğumun arasından,
Yedi mızrağın yanından

615 Geçip gitti,
Pohjola'nın kapısının önüne.
Kıvrım kıvrım bir yılan yolda,
Kapının önünde yanlamaya,
Tavan direğinden uzun,

620 Eşik kütüğünden kalın.
Yüzlerce göz sürüngende,
Bin dili var yılanın.
Kalbur kadar gözler,
Mızrak gibi diller;

625 Dişleri tırmık sapı,
Sırtı yedi kayık boyu vardı.
Delikanlı Lemminkäinen
Korktu dokunamadı
Yüz gözlü yaratığa,

630 Bin dilli yılana.
Delikanlı Lemminkäinen,
Güzel Kaukomieli şöyle dedi:
– Kara yılan, toprakta sürünen,
Ölüm renkli,

635 Yerlerde kayıp gezen,
Şeytan otu'nun kökünde yatan,

Tümseklerin altından geçen,
Ağaç diplerinde barınan!
Kim çıkardı seni yerden,
640 Ot saplarının arasında
Uyandıran, toprağa salan,
Yolda kıvrıl yat diyen?
Kim dikti burnunu havaya,
Kim emretti, kim söyledi

645 Başını dik tut,
Sertleştir boynunu?
Baban mı, anan mı,
Büyük kardeşin ya da
Küçük kız kardeşin,

650 Sülalenden biri mi?
Kapat ağzını, sakla başını,
Çek dilini içeri,
Sarıl kıvrıl.

Yumul tekerlen de
655 Yol ver, aç yarısını
Yolcu geçip uzaklaşsın!
Terket yolu sefil,
Var git tarlalara,
Fundalara gömül,

660 Yosunların arasında saklan.
Yün yumak gibi çözül,
Akkavak gibi uza;
Başını sok çamura,
Keseklerin arasına.

665 Senin yuvan toprakda,
Yerin tümsek içinde:
Çıkarırsan başını
Ukko kıracak kafanı,
Çelik uçlu iğnelerle,

670 Demir dolu ile.

Lemminkäinen söyledi bunları,
Yaratık aldırmadı,
Oynatıp durur kafasını,
Dilini de kıvırır,

675 Ağzı yukarlara dikili.

Lemminkäinen'in üstüne varır.
Delikanlı Lemminkäinen
Hatırladı eski sözleri:
Karısının öğrettikleri,

680 Anasının bellettiği.

Delikanlı Lemminkäinen
Güzel Kaukomieli şöyle dedi:
– Aldırmazsan sözüme,
Dediklerimle gelmezsen yola,

685 Dertlenir de şişersin,

Acıdan kas katı kesilirsin,
İki parça olursun, sefil
Belki üçe bölünürsün
Çağırırsam ananı,

690 Anarsam büyüklerini.

Bilirim senin hasıl oluşunu,
Yeryüzünün yüzkarası, büyüüşünü:
Ejderha anandır,
Sular babalık etti sana;

695 Ejder suya tükürdü,

Salya saldı dalgalara;
Rüzgar ninni söyledi,
Suyun ruhu salladı
Bakıp çektiler altı yıl,

700 Yedi yaz boyunca

Açık denizin sırtında,
Çırpınan dalgalarda sana!
Sular uzattı,
Güneş yumuşattı,

705 Fırtına toprağa attı,
Dalgalar kıyıya sürükledi.
Tabiatın üç kızı
Kıyıda gezerken,
Deniz gürültülerinin arasında,

710 Gördüler kumsalda seni,
Şöyle söyleştiler:
– Bundan da ne olur ki,
Tanrı bir can katarsa,
Gözlerini de yaratsa?

715 Tanrı duydu konuşmayı,
Şöyle dedi:
– Kötüden kötü çıkar,
Çirkef olur çirkef öğürmesi.
Başına göz taksam,

720 Vücuduna can katsam!
Hiisi bu sözü duydu,
Kötülüklerin ruhu.
Kendini Tanrı yerine koydu;
Ruh verdi Hiisi

725 Ejderhanın salyasına,
Kötülüğün kusmuğuna.
Yılan hasıl oldu,
Kara sürüngen böyle doğdu.
Can'ı nereden alınmış?

730 Hiisi'nin kor ateşinden.
Kalbini nereden bulmuşlar?
Ejderha'nın yüreğinden.
Beyni nereden sağlanmış?
Bataklık yosunundan.

735 Duygusu nereden gelmiş?
Ateşli akıntının köpüğünden.
Uğursuzun kafası?
Fasulye çürüğünden.

Gözleri neden?

740 Şeytanın keten tohumundan.

Kulakları nasıl çıkmış?

Şeytanın huş yaprağından.

Ağzı nasıl yapılmış?

Ejderhanın kemerinden.

745 Dili nereden bulunmuş?

Şeytanın mızrağından.

Dişlerini nereden çalmışlar?

Cehennem arpasının dikeninden.

Diş etlerini nereden?

750 Zebaninin etinden.

Sırtı nasıl olmuş?

Hiisi'nin kömür çomağından.

Kuyruğunu neden takmışlar?

Şeytanın saç örgüsünden.

755 Bağırsakları ne ile düğümlenmiş?

Ölümün uçkurundan...

İşte saydım sülaleni,

Açıkladım kimliğini!

Kara sürüngen

760 Cehennem renkli yaratık,

Toprak renkli, funda renkli,

Çeşit çeşit renkli canavar!

Savul yolcunun yolundan,

Kahramanın önünden çekil!

765 Yolcu yoluna gitsin,

Lemminkäinen geçsin gitsin

Pohjola'nın törenine,

Kalabalık halkın şölenine!

Yaratık başlar kıvranmaya,

770 Yüz gözlü kaydı yan tarafa.

Kalın yılan ters döndü,

Yol kenarına çörelendi;

Yolcuya yol verdi,
Lemminkäinen geçip gitsin
775 Pohjola'nın törenine,
Gizli halkın Őlenine.

*

27

Lemminkäinen Pohjola'ya ulaşır, gösteriş yapmaya kalkar. Pohjola'nın ev sahibi buna pek kızar ve delikanlıyı kılıçla kavgaya çağırır. Döğüşte Lemminkäinen adamın kafasını uçurur. Olayın hıncını almak isteyen Pohjola balık toplar. (1—420)

Ben Kauko'mu getirdim,
 Saari'li Ahti'yi
 Birkaç ölümün eşiğinden,
 Azrailin çenesinin dibinden,
 5 Pohjola'nın bahçelerine,
 Esrarlı halkın oturduğu yerlere.
 Şimdi konuya gelelim,
 Dilimizin döndüğünü söyleyelim;
 Delikanlı Lemminkäinen'in
 10 Yakışıklı Kaukomieli'nin
 Pohjola evlerine gelişini,
 Sariola çatısının altına
 Girişini anlatalım:
 Kendisine haber salınmadan,
 15 Düğüne çağılmadan!

* * *

Delikanlı Lemminkäinen
 Al yanaklı genç oğlan
 Odaya girer girmez,
 Tepip geçince orta yere
 20 Ihlamur ağacı döşeme sallandı,
 Çam kulübe yerinden oynadı.
 Delikanlı Lemminkäinen
 Şöyle dedi:
 – Herkese selam,

25 Selam verene vermeyene!

Beni dinle Pohja'lı,
Evinizde var mı
Ata arpa,
Kahramana içecek?

30 Pohjola'nın ev sahibi

Oturduğu yerden,
Uzun masanın başından
şöyle karşılık verdi:
– Atına yaylım bulunur,

35 Sana da bir şey verilir

Uslu durursan eğer,
Kapının eşiğinde,
Tencerelerin yanında,
Direğin altında,

40 Üç engelin berisinde!

Delikanlı Lemminkäinen
Kara sakalını oynattı.
şöyle dedi:
– Lempo orada dikilsin

45 Söylenen yerde,

Kapıların eşiğinde
İse bulansın,
Dumanla tütsün!
Geçmiş zaman içinde babam

50 Ya da büyüklerimden hiç kimse,

O yerde dikilmedi,
Kapıların eşiğinde,
Direklerin altında.
Hazır bulunurdu hep:

55 Yaylımlar atlara,

Pırıl pırıl odalar
Yanındaki adamlara.
Elceklerini köşelere atarlar,

Kürklerini askılara asarlar,
60 Duvarlarınıza kılıç
Sarkıtırlardı.
Ben neye böyle yapmayayım,
Eskiden olduğu gibi?
Yerini değişti,

65 Masanın başına geçti,
Bir güzelce yerleşti.
Baş köşeye, çam sıraya:
Sıralar gıcırdadı,
Masa sallandı.

70 Delikanlı Lemminkäinen:
– Misafiri sevmediniz sanırım.
Yer veren yok konuğa!
İlpotar, iyi kadın,
şöyle cevapladı:

75 – Oh, oh Lemmi'nin oğlu!
Sen ne biçim konuksun,
Geldin başımı ezmeye,
Beynimi söndürmeye!
Biralar arpa,

80 İçkiler bulgur hâlâ,
Beyaz ekmek pişmedi,
Etli çorba kaynamadı
Dün gelseydin ne vardı
Ya da bir gün sonra!

85 Delikanlı Lemminkäinen
Yüzünü buruşturdu,
Salladı kafasını,
Titretti kara sakalını.
şöyle dedi:

90 – Burada yemekler yenmiş,
Düğün şerbetleri içilmiş,
Herkes içkiden hisse almış,

Adamların hepsi doymuş kanmış.

Boş testiler, bardaklar

95 Yığın yığın yığılmış!

Ey Pohjola'nın kadını,

Kara yerin uzun dişli cadısı!

Göngüsüzce düğün yaptın,

Köpeğe yakışanı davet saydın.

100 Koca koca ekmekler,

Taze bira hazırlayıp

Altı yöne haber saldın,

Dokuz yönde adam bağırttın:

Sefilleri çağırdın,

105 Fakirleri sakatları,

Çürükleri, canileri,

Sırım gibi kazakları,

Kimse komadın çağırdın.

Seçtin beni, çağırmadın!

110 Yakışır mı bana,

Beslediklerimden yana?

İller kepçeden damlattı

Benden bolundan gördünüz,

Yarım ile yetindim

115 Kendi malımdan,

Kendi ekinlerimden.

Aldıran yok Lemminkäinen'e,

Değerli misafirliğime.

Ne bira getiren var,

120 Ateşe tencere koyan ne de!

Domuz eti, bol çorba

Yiyip içeyim diye

Bunca yolu tepmişken!

İlpotar, iyi kadın

125 **Şöyle seslendi:**

– Küçük kızım, hizmetçim!

Tencereye orba koy,
Bira getir misafire!
Küçük kız boş kafalı,
130 Bulaşıkları yıkayan,
Kaşık kurulayan,
Kepçeleri sıyıran
orba koydu tencereye:
Artık kemik,

135 Balık başı,
Çürük şalgam sapı,
Kuru ekmek kabukları
Ateşte kaynadı.
Bir tas bira getirdi,

140 Kötü bira kabından
Lemminkäinen içsin diye,
Susamış kansın diye.

Şöyle dedi:

– Şu birayı içermisin,

145 Kafana kabı diker misin,
Bir görelim erkekmisin?
Delikanlı Lemmikäinen
Bir göz attı, dikkatle baktı:
Dibinde böcek kaynaşır,

150 Ortasında yılan oynaşır;
Kertenkeleler de var
Maşrabanın içinde.
Delikanlı Lemminkäinen
Bir bağırış bağırdı:

155 – Maşrabayı getiren Tuonela'ya,
Testiyi taşıyan da Mana'ya
Ay gökte yükselmeden,
Bugün sona ermeden!
Devam etti sözüne:

160 Sahtelerin sahtesi bira!

Boş yere durup durursun
Şu çapkının karşısında!
Bira içilmeyecek
Pislik temizlenmedikçe,
165 Adsız parmakla,

Başparmağın yardımıyla!
Yokladı cebini,
Çantasını araştırdı.
Bir olta buldu cebinde,

170 Bir de iğne
Çantasından çıkardı.
Daldırdı maşrabaya
Başladı birada avlanmaya:
Böcekler oltasına takıldı,

175 Yılan iğnesine asıldı.
Yüzlerce kurbağa çekti,
Binlerce kara böcek;
Yere attı hepisini
Evin ortasına boşaltdı.

180 Çekti sivri pıçağını,
Kızgın demiri kınından
Kesti böceklerin kafasını,
Yılanların başlarını doğradı.
Kana kana içti birasını.

185 Şöyle seslendi:
– Beğenmediniz mi misafiri,
İçecekler nerede:
Fıçılar taşınmıyor
Güçlü ellerde,

190 Koyun kesilmedi,
Öküzü boğazlayan yok,
Çift tırnaklı görünmüyor!
Pohjola'nın ev sahibi
Şöyle dedi:

195 – İşin neydi burada,
Seni çağırın kim di ?
Delikanlı Lemminkäinen
Güzel Kaukomieli
Şöyle dedi:

200 – Davetle gelen beğenilir,
Kendi gelense değerli sayılır!
Delikanlı beni dinle,
Bira getir param ile,
İçeceği sat bari!

* * *

205 Pohjola'nın ev sahibi
Bu isteğe pek kızdı.
Hali belli etti, çılgındı.
Büyü yaptı ortayere
Bir koca su havuzladı,

210 Lemminkäinen'in önünde.
Şöyle dedi misafire:
– İçte kan, şu havuzdan,
Şapırdat yalan!
Aldırmadı Lemminkäinen

215 Bu alayı cevapladı:
– Ne karının danasıyım,
Ne de kuyruklu öküz
Yalaktan su içecek,
Bataklıkta sulanacak.

220 Lemminkäinen büyü yaptı
Saldı ortaya bir sığır,
Boynuzları pırıl pırıl:
Öküz suya yanaştı,
Bir yudumda tükendi dere.

225 Pohjola'lı uzun oğlan
Büyü yaptı bir canavar
Çıkardı saldı ortaya.

Kurt öküzü yuta yazdı.

Lemminkäinen çabuk davrandı

230 Bir beyaz tavşan

Kurdun burnu dibinde,

Tam orta yerde zıplattı.

Pohjola'lı uzun oğlan

Büyü yaptı bir tazı saldı

235 Tavşanı yakalattı,

Şaşı yaratığı parçalattı.

Lemminkäinen delikanlı

Duvardaki direkte

Bir sincap hoplattı,

240 İt ona baktı.

Pohjola'lı uzun oğlan

Büyü yaptı, bir altın göğüslü

Direklerin arasında

Sincabı kıvrak yakaladı.

245 Lemminkäinen delikanlı

Büyü yaptı kahve renkli tilki,

Altın göğüslü güzel tüylü

Sansarı yedi bitirdi.

Pohjola'lı uzun oğlan

250 Bir tavuk uçurdu ağzından.

Tilkinin tam önünde

Tavuk eşelendi.

Delikanlı Lemminkäinen

Dişlerinin arasından

255 Bir şahine yol verdi.

Sivri tırnaklı

Tavuğa çullandı.

Pohjola'nın ev sahibi

Şöyle dedi:

260 – Davetin tadı kalmaz,

Misafir çok eyleşirse;

Evdekiler gitmeli işe,

Konuk yola koyulmalı.

Çık dışarı şeytanın yolladığı,

265 Var git evine utanmaz!

Delikanlı Lemminkäinen

Şöyle cevapladı:

– Konuk kovsan gitmez,

İyi ise de kötü ise de

270 Yer değiştirmez,

Söz dinlemez, kımıldamaz!

Pohjola'nın ev sahibi

Davrandı kaptı kılıcını,

Duvardaki yerinden

275 Ateş ağızlıyı kavradı.

Şöyle dedi:

– Hey Saari'li Ahti!

Yakışıklı Kaukomieli

Deneyelim kılıçlarımızı,

280 Boy ölçüşelim.

Benim ki mi daha güçlü,

Saari'li Ahti'nin ki mi!

* * *

Delikanlı Lemminkäinen

Şöyle dedi:

285 – Kılıcımda kalmadı değer,

Kemiklerde kırılmış,

Aşınmış kafa taslarında!

Lâkin gönlün kalmasın

Ölçüşelim silâhlarımızı,

290 Belli olsun iyi kılıç!

Babam göstermedi yenilge,

Yılmadı döğüşten:

Oğlunda mı soy değişti,

Çocuğu mu şerefsizleştirdi!

295 Sıyırdı silâhını, çekti demiri,
Kaptı ateş ağızlıyı
Gön kınından,
Meşin kalın kemerden.
Ölçüştüler denediler

300 Kılıçların boyunu:
Bir parçacık uzundu,
Bir tırnak kadar,
Yarım parmak boğumu
Pohjola'lı adamın tuttuğu.

305 Saari'li Ahti söz etti,
Güzel Kaukomieli şöyle dedi:
– Daha uzun senin silahın,
Önce sen başlamalısın!
Pohjola'nın ev sahibi,

310 Doğrulttu bir sınıadı,
Saldı uzandı, vuramadı
Lemminkäinen'in başına.
Tavandaki direğe çaldı,
Kapı savadında çınladı:

315 Direk ortasından yarıldı,
Savad parçalandı ikiye.
Saari'li Ahti söz etti,
Güzel Kaukomieli şöyle dedi:
– Ne istersin direktten,

320 Kapı savadı mı can yaktı,
Yüklendin direğe,
Kapıya daldın?
Dinle hele Pohja'lı,
Pohjola'nın sahibi!

325 Zor olacak dögüşmesi,
Kadınların önünde
Ev içinde dögüş zor;
Yerleri kana bulayacağız,

Kulübe de çökecek,
330 Çıksak mı ki bahçeye,
Açık yerde vuruşsak,
Bir alanda toprak üstünde!
Kan bahçeye yakıştır,
Güzel durur toprakda.
335 Gittiler yan bahçeye
Bir inek postu buldular
Serdiler yere,
Çıktılar bunun üstüne.
Saari'li Ahti şöyle dedi:
340 – Beni dinle Pohja'lı
Senin kılıç daha uzun,
Daha da gösterişli iri,
Sana lâzım olur belki
Ayrılığa kavuşmadan,
345 Ya da boynun kırılmadan.
Üstten salla Pohja'lı!
Pohja'lı üstten salladı.
Bir savurdu, ikinciyi savurdu,
Üçüncüce sıyırdı;
350 Tutturamadı istediği yere:
Ete giremedi,
Deriyi delememi.
Saari'li Ahti, söz etti,
Güzel Kaukomieli şöyle dedi:
355 – Bekle şimdi sıram geldi,
Hele ben bir deneyim!
Pohjola'nın ev sahibi
Dinlemedi söyleneni:
Bir yüklendi salladı,
360 Lakin yine tutturamadı.
Lemminkäinen karşıladı
Şimşek çakan kılıcıyla;

Demir ateş kesildi,
Kıvılcım bir parladı uzandı,
365 Pohjola'nının boynuna dayandı.
Saari'li Ahti söz etti,
Güzel Kaukomieli şöyle dedi:
– Hey hey, Pohjola'nın sahibi!
Boyun kökünü boyandı
370 Kızıl şafak rengine!
Pohjola'lı delikanlı,
Pohjola'nın ev sahibi
Yamılttı gözlerini,
Bir şöyle boynuna baktı.
375 Delikanlı Lemminkäinen
Nefes aldirmeden hemen,
Bir sert kılıç salladı,
Kuvvetlice yokladı.
Tüm gücüyle bir vuruşta
380 Kafa uçtu omuzdan,
Baş boyundan kurtuldu;
Şalgam sapı
Ya da başak,
Balık kuyruğu gibi devrildi.
385 Baş bahçeye yuvarlandı,
Adamın kellesi tarlada
Ağaçtan okla inen
Yaban tavuğuna döndü.
Tepede yüz kazık kakılı,
390 Binlerce de bahçede çakılı,
Direklerde yüzlerce baş.
Bir direk tek başına boş:
Delikanlı Lemminkäinen
Yerden aldı kafayı,
395 Aldı gitti bahçeye,
Takdı boş kalan direğe.

Saari'li Ahti,

Güzel Kaukomieli

Daldı kulübeye,

400 Şöyle dedi:

– Su hazırla küskün karı,

Ellerimi yıkayayım,

Kötü adamın kanlarını,

Ahlâksızın pisliğini!

405 Pohjola'nın ev sahibi kadını

Pek kızdı, kalbi yerinden oynadı.

Emir saldı adamları kılıçladı,

Silâhlandı delikanlılar:

Yüz kılıçlı,

410 Bin oklu.

Lemminkäinen'in başını uçurmaya,

Kaukomieli'nin boynunu vurmaya.

İş böylece anlaşıldı,

Gün de sonuna ulaştı,

415 Tehlikeler pek çok,

Belanın hesabı yok

Ahti oğlanın eyleşmesine,

Lemminkäinen'in oyalanmasına

Pohjola'nın düğününde,

420 Gizli halkın töreninde.

*

28

Lemminkäinen Pohjola'dan kaçır, evine döner. Annesinden gizlenebileceği bir yer sorar. Annesi, vaktiyle, babasının savaş yıllarında saklandığı bir adayı sağlık verir. (1—294)

Saari'li Ahti,
Delikanlı Lemminkäinen
Karanlık Pohjola'dan,
Sariola'nın kalabalık halkından

5 Kaçır kurtulmak çabasında.
Fırtına gibi dışa uğradı,
Duman gibi bahçeye kaydır
Kötü işin sonunda,
Yaptığından kaygılı.

10 Atını gözleriyle aradı.
Lakin bulamadı:
Uzakta bir fundalık yerde,
Bir kaya at!

Şimdi ne yapsak,
15 Hangi akla uysak
Kafasını kurtarsa?
Saçları boşa gitmesin,
Kakülleri savrulmasın
Pohjola düzlüğünde.

20 Gerisinde gürültüler,
Bacalarda duman tüter,
Konuşmalar, koşuşmalar yollarda,
Pencerede kötü gözler gözetler.
Delikanlı Lemminkäinen

25 Saari'li Ahti

Kartal kılığına girdi.

Göklere tırmandı:

Yanakları güneşte yanar,

Alnında mehtap parlar.

30 Delikanlı Lemminkäinen

Tanrı Ukko'ya yalvardı:

– Ey Ukko, iyilerin iyisi Tanrı,

Gökleri gören gözeten,

Bulutlara hâkim ata,

35 Yağmur yağdıran!

Sis gönder, bulut yolla,

Yaslanayım bağrılarına,

Evime çabuk varıp

Anama kavuşayım!

40 İlerledi, indi çıktı.

Bir kez arkasını gözledi:

Bir boz kuş, bir baykuş,

Alev alev yanan bakış,

Pohjola'lı ölüdeki gözler.

45 Boz baykuş seslendi:

– Hey hey, Ahti kardeş!

Hatırında mı döğüş,

Karşı karşıya iki kişi?

Saari'li Ahti,

50 Yakışıklı Kaukomieli

Şöyle dedi:

– Kuşum, baykuşum!

Dön geriye, yuvana!

Varınca karanlık Pohjola'ya:

55 Kartal kolay tutulmuyor,

Ele geçmiyor, pençelenmiyor

Deyiver!

Devam etti yoluna,

Vardı sonunda.

60 Kalbi durayazdı.

Çitin kenar yerinden

Geçip giderken,

Karşılaştılar

Anası ile Lemminkäinen.

65 Anası şöyle dedi:

– Oğlum, yavrum,

Aklı başında çocuğum!

Neden böyle durgunsun

Pohjola'dan gelirken?

70 Öğendire mi dürttüler,

Üstünde mi tepindiler

Pohjola derneğinde?

Delikanlı Lemminkäinen

Düşünceli şöyle dedi:

75 – Ey ana, taşıyanım!

Kim bana el uzatır,

Pestilimi çıkartır;

Ben bilirim yapacağımı

Yüz olsalar, bin olsalar

80 Bana karşı gelecek!

Lemminkäinen'in anası

Şöyle dedi:

– Doğru dedin, lakin

Neye asık suratın?

85 Yarışta mı yendiler,

Atınla mı eğlendiler?

Yarıшта yenildiysen,

İyi bir at alalım,

Babanın ekinini satalım,

90 Büyüğünün mahsulünü!

Delikanlı Lemminkäinen

Şöyle dedi:

– Ey anam, taşıyanını!

Atımla kim eğlenir,
95 Kim küheylânı yenebilir!
Yarıшта yenerim herkesi,
Tüm binicileri,
Atları güçlü olsa da,
Eğlenirim herkesi!

100 Lemminkäinen'in anası
Şöyle dedi:
– Doğru dedin, lâkin
Neye asık suratın,
Canın sıkkın

105 Pohjola'dan dönerken?
Kadınlar mı gülüşüverdi,
Kızlar mı alay etti?
Kadınlar gülüştülerse,
Kızlar alay ettiyse

110 Sen de gülüp geçiver,
Bir fırsatı gelince!
Delikanlı Lemminkäinen
Şöyle dedi:
– Ey anam, taşıyanım!

115 Var mı benimle eğlenecek kadın,
Kızlar bana gülüşür mü!
Ben onlarla eğlenirim,
Burunlarına gülerim,
Yüz kız, bin gelin olsa da!

120 Lemminkäinen'in anası
Şöyle dedi:
– Oğlum, ne var öyleyse?
Bir şey olmuş Pohjola'da:
Pek çok yiyip,

125 Bir hayli de içince
Kötü düş mü gördün
Yattığın yerde?

Delikanlı Lemminkäinen

Şöyle dedi:

130 – Karılar anlatsın düşlerini!

İyi aklımda tutarım

Görüp işittiklerimi.

Ey anam, taşıyanım!

Bir torbaya azık kat,

135 Un doldur bir keseye,

Bir çıkın da tuz koymayı unutma!

Oğlun gurbete gidecek,

Yol göründü yavruna,

Bu sevgili evden,

140 Güzel bahçelerden ırakta.

Adamlar kılıçlarını bilir,

Kargı uçlarını yeniler!

Ana kesti sözü,

Kahırlı ana şöyle dedi:

145 – Sebebi ne kılıç bilemenin,

Kargı ucu yenilemenin?

Delikanlı Lemminkäinen

Güzel Kaukomieli

Şöyle dedi:

150 – Kılıçları bilemenin,

Kargı ucu yenilemenin

Vardır sebebi:

Bana kıyacaklar,

Boynumu vuracaklar!

155 Bir iş geldi başıma

Pohjola'nın bahçelerinde:

Bir Pohja'lı öldürdüm,

Çiftliğin sahibi hem de!

Tüm Pohjola halkı

160 Yürüdü, savaşa kalktı

Ben zavallıya karşı,

Şu garibin üstüne.

Ana şöyle dedi:

Yaşlı kadın dertlendi:

165 –Söylemedim mi ben sana,
Gitme demedim mi Pohja'ya,
Daha çok sözüm vardı.

Seni salmamalıydı

Ananın yanından,

170 Uzaklaşmasaydın buralardan

Ne döğüş olurdu,

Ne de kavga isteği!

Nerelerde şimdi zavallı seni,

Karnımda taşıdığım nerelere,

175 Kötülüğünle saklasam.

Yolsuz işinden kaçsan,

Kafanı uçurtmasan!

Boynun yerinde kalsın,

Saçlarına kıymasınlar,

180 Kâküllerin savrulmasın?

Delikanlı Lemminkäinen

Şöyle dedi:

– Ne bilirim ne bulurum

Gideceğim yerleri,

185 Kestiremem nerelerde

Gizlesem kötülüklerimi!

Ey anam, taşıyanını

Beni nasıl saklarsın?

Lemminkäinen'in anası

190 Dertli kadın Şöyle dedi:

– Nerede desem bilmem ki,

Nerelere gizlesem seni!

Tepelerde çam olsan,

195 Fundalıkta ardıç

Felâket bırakmaz peşini,

Kötü talihin dikilir karşına:

Çamı keser sepet örerler,

Çomak yontarlar ardıçtan.

200 Çayırılıkta bitsen,

Huş olsan, ya da

Derede akkavak

Felaket bırakmaz peşini,

Kötü talihin dikilir karşına:

205 Huşu keser odun yaparlar,

Akkavağın yerinde tarla açarlar.

Tepelerde meneviş olsan

Ya da fundalıkta mersin,

Tarlalarda çilek, ya da

210 Böğürtlen çalılıkta

Felâket bırakmaz peşini,

Kötü talihin dikilir karşına:

Sepet sepet toplar kızlar,

Ak gerdanlılar yolarlar

215 Tutam tutam.

Denizlerde turna olsan

Ya da nehirde alabalık

Felâket bırakmaz peşini,

Kötü talihin dikilir karşına:

220 Bir genç çıkar ağla tutar,

Yaşlılar file ile yakalar.

Ağaçlıkta kurt olsan

Ya da ormanda ayı

Felaket bırakmaz peşini,

225 Kötü talihin dikilir karşına:

Bir yağız delikanlı,

Elinde mızrağı,

Kurdu öldürür,

Ormanda avlar ayıyı.

230 Delikanlı Lemminkäinen

Şöyle dedi:

– Bilirim kötü yolları,
Tattım felaketli olayları.
Ölüm beklediği yerde

235 Kavuşur isteğine!

Ey anam, taşıyanım!
Süt veren, besleyenim
Hangi yöne gitsem ki,
Söyle gizleneceğim yeri?

240 Ölüm burnumdan çeker,

Sakalımdan asılır ecel.
Başımın uçmasına bir gün var,
Belki bir gün de değil!
Lemminkäinen'in anası

245 Şöyle dedi:

– Şimdi geldi aklıma,
Bildireyim sana da
Bir iyi yer.
Suçunu orada gizler,

250 Kötülüğünü saklarsın:

Küçük bir yer,
Ensiz bozsuz bir alan;
Canlı yaratık göremezsün
Ne bir hayvan ne insan.

255 Kılıçlı adamlar gelmez.

Söz verirken yalansız,
Savaşsız gün geçireceğine
On yaz boyu
Ya altın hırsıyla,

260 Ya da para isteğiyle,

Söylerim bildiğim yeri!
Delikanlı Lemminkäinen
Şöyle dedi:

– Söz veririm ana,

265 Tam ilk yaz boyunca,
Arkasından gelen baharda da
Savaşa gitmiyeceğim,
Kılıçların, arasına
Girmiyeyeceğim!

270 Omuz omuza çok döğüşüm,
İzleri var eski eğlencelerin,
Göğsüm delik deşik
Geçmiş kavgalardan.
Savaş alanlarında,

275 Er meydanlarında!
Lemminkäinen'in anası
Şöyle dedi:
– Al babanın kayığını,
Tut saklanacağıın yerin yolunu,

280 Dokuz derya ötesinde,
Onuncu denizin yarı yerinde!
Karşına bir ada çıkacak,
Derin sularda, açıkta bir kaya;
Baban orada saklandı eskiden,

285 Kimselere görünmeden,
Büyük savaş yıllarında,
Sürekli döğüş günlerinde.
İyi gizleneceksin,
İyi vakit geçireceksin;

290 Bir yıl kal, belki iki,
Üçüncü yılın içinde
Dön gel geri
Özlediğın büyüklerin yanına,
Atalarının yurduna!

*

29

Lemminkäinen denize açılır, gizleneceği adaya ulaşır.

Adanın kızlarıyla dostluk kurar; erkekler buna pek kızarlar, kendisini öldürmek isterler. Lemminkäinen adadan kaçır. Yolda fırtınaya yakalanır; kayığı parçalanır; yüzerek kıyıya çıkar.

Evine geldiğinde, dolaylarda kimsenin kalmadığını, evinin yakıldığını görür; anasının öldüğünü sanmaktadır. (1—602)

Delikanlı Lemminkäinen

Yakışıklı Kaukomieli

Azığını torbasına atar,

Bir yıl için tereyağı,

5 Domuz eti ikinciye yetecek kadar.

Tuttu sığınağının yolunu,

Çabucak uzaklaştı.

Şöyle dedi:

— Aldım başımı giderim,

10 Yurdumu yuvamı terkederim,

Upuzun üç yaz boyu

Ya da beşi yederim.

Varsın kalsın buralar,

Oynaşsın böcekler kurtlar,

15 Geyikler tarlada yuvarlansın,

Koruda vaşaklar oynaşsın,

Çayırlara dolsun kazlar.

Anam gönlün hoş olsun!

Pimentola yönünden

20 Bir Pohja'lı gelirse

Başımı da isterse,

Deyiver buradan gittiğimi

Arayan kimlerse,
Iraklara göçtüğümü
25 Başlarını kese kese!
Kayığını suya saldı,
Bıraktı tekneyi dalgaya
Demir basamaktan,
Bakır merdivenden.
30 Direğinde yelken gerili,
Delikanlı sularda ilerledi;
Tahta sıranın yanında
Sırtı dümene yaslı, çömeli.
Şöyle dedi:
35 – Şişir rüzgar yelkeni,
Yel, sürükle teknemi
Çam kayığım ilerlesin
Bilinmedik adaya,
Adsız kayalığa!
40 Rüzgar şişirdi salladı
Deniz yeli iteledi kayığı
Yaygın dalgaların sırtında,
Sonsuz açıklarda
Tam iki ay sallandı
45 Üçüncüyü tamamladı.
Adada kızlar oturmuşlar,
Mavi denizin kıyısında
Döner döner bakarlar,
Gözleri mavi sularda.
50 Kimi kardeşini bekler,
Kimi babasının dönüşünü.
Yavukluyu bekleyen
Nasıl belli,
Pek özlemlî.
55 Enginde göründü Kauko,
Açık denizde yelkenli:

Bir küçük bulut
Suyun göğün bittiği yerde.
Kıyılı kızlar söyleştiler.

60 Şöyle dediler:

– Denizdeki şey nedir,
Kim ola dalgalarda?
Bu yerlerin yerlisi,
Adamızın yelkenlisi

65 Bize doğru gelsin,
Evlerimize yönelsin:
İyi haber sağlarız,
Hikayeler dinleriz
Başka yerlerden,

70 Kıyılarda barış var mı,
Ya da savaşta mı
Sıkılır mı canları.
Yel yelkeni şişirir,
Dalgalar iteler tekneyi.

75 Lemminkäinen bir hızla,
Daldı kayalıklara.
Teknesini adanın bir ucunda
Bıraktı, çıkıntılı bir buruna.

* * *

Çıkar çıkmaz karaya

80 Şöyle sordu:

– Bir yer var mı adada,
Bir düzlük alan
Kayığımı çekecek,
Yüzü koyun devireyim tekneyi?

85 Bakireler cevap verdiler,

Kıyılı kızlar şöyle dediler:
– Yerimiz var adada,
Bir düz alan kayak çekecek,
Yüzükoyun devirecek tekneni:

90 Koylarımız geniş geniş,
Kıyılarda yer dolu
Yüz tekneyle gelseydin,
Bin yelkenli getirseydin!
Lemminkäinen bu sözlerin üstüne

95 Çekti tekneyi bir 'kumsal düze.
Kayığınızı kızağa aldı.
Şöyle dedi:

– Bir yer var mı adada,
Bir karışık alan

100 Bir kişiyi barındırırsın,
Korusun güçsüzü
Büyük tehlikelerden
Kılıçların elinden?
Bakireler cevap verdiler,

105 Kıyılı kızlar şöyle dediler:
–Yerimiz var adada,
Bir karışık alan
Barınmaya yetecek:
Konaklar var,

110 Başka yerler,
Yüzlerce yiğit gelseler,
Bin kahramana yeter!
Delikanlı Lemminkäinen
Şöyle dedi:

115 – Bir yer var mı adada,
Bir el içi alan
Huş ormanında
Ya da anız tarlada
Eksem diksem geçinsem?

120 Bakireler cevap verdiler,
Kıyılı kızlar şöyle dediler:
– Yerimiz yok adada,
Toprak bulunmaz

Omuz başı kadar da;
125 Tarla açsan,
Eksen diksen geçinsen:
Topraklar dağıldı bitti,
Kavgalı çayırlar tükendi,
Fundalıklar ölçüldü,
130 Herkes yerini bildi!
Delikanlı Lemminkäinen,
Yakışıklı Kaukomieli
Şöyle dedi:
– Bir yer var mı adada,
135 Bir genişçe alan
Şarkı söylesem,
Türkü çağırırsam,
Size masal anlatsam?
Ağzımda kelimeler erir,
140 Dişlerimde kök verir büyür!
Bakireler cevap verdiler,
Kıyılı kızlar şöyle dediler:
– Yerimiz var adada,
Bir genişçe alan
145 Şarkı söylersen
Türkü çağırırsan
Hele masal anlatsan:
Koruluklar oynamana,
Çayırlıklar zıplamana, sana!
150 Delikanlı Lemminkäinen
Başladı türkü çağırmaya:
Bahçe süslü övezle,
Ortasında meşeler,
Dallar düzgün meşede!
155 Düzgün dalda elma asılı,
Bir altın top elmaya yaslı.
Altın topa kuğuk yaslı.

Kuğuk kuşu ötünce
Ağzından altın akar,
160 Salkım salkım bakır,
Gümüşler gagasından
Süzüm süzüm dökülür,
Fundalara fundalara,
Çayırlara çayırlara.

165 Delikanlı devam etti sözüne
Çok söyledi, okudu:
Çiçekleri yaldıza bezedi,
Kumlardan inci yaptı,
Çakılları parlattı,

170 Kızıl ağaç,
Penbe ağaç,
Renk renk ağaç süsledi.
Delikanlı Lemminkäinen
Devam etti sözüne:

175 Bahçelerde kuyular,
Kapakları som altın,
Üstündeki tas altın;
Kardeşlerim için kanın,
Taze kızlar varın yunun!

180 Göl çayırd ayna,
Yıldız yıldız alınlı
Ördekler ala başlı,
Gümüş başlı,
Maviş maviş yüzerler.

185 Adalı kızlar şaşaladı,
Bakireler dondu kaldı
Lemminkäinen'in dediklerine.
Delikanlı Lemminkäinen,
Yakışıklı Kaukomieli

190 Şöyle dedi:
– Daha iyilerini okurum,

Türkünün âlâsını söylerim
Bir kapalı yerde olsam,
Uzunca bir masada kurulsam
195 Dam altına alınmazsam,
Oturup rahat salınmazsam
Şarkıları ormanlara söylerim,
Sözlerimi fundalığa dökerim.
Bakireler söyledi,

200 Kıyılı kızlar mırıldandı:
– Bize gelsen evimiz var,
Oturacak yerimiz var,
Türküleri ayaza salma,
Sözlerini dışarda koma!

205 Delikanlı Lemminkäinen
Girdi evin içine,
Tas tas bira ısmarladı
Uzun masanın üstüne.
Bira dolu kaplar,

210 Şerbet dolu ıbrıklar;
Sahanlar tepeleme,
Taslar taşmış:
Maşrabada bira,
Şerbetler testide;

215 Domuz eti bir yanda,
Tereyağı öte yanda;
Lemminkäinen'in yemesi için,
Kaukomieli'nin keyfine.
Kauko oldukça da görgülü,

220 Yiyemez her nedense
Altın saplı,
Gümüş bıçak verilmezse.
Altın saplı bulundu,
Gümüş bıçak verildi;

225 Tıka basa iyi yedi,

Bira içti kanasıya.
Delikanlı Lemminkäinen
Köylerde dolaştı;
Adanın bakireleri arasında,
230 Örgülü saçlıların ortasında.
Hangi yana bir baksa,
Öpücük yollayan bir kız
O yanda!
Hangi yana bir el atsa,
235 Eline el veren bir kız
O yanda!
Geceleri boş değildi,
Kuytu yerde, tenhalarda.
En azından on ev, her köyde;
240 En azından on kız, her evde.
Kız kalmadı
Ne evlerde, ne köylerde
Lemminkäinen'in okşamadığı,
Bellerinden sarmadığı.
245 Biri gelin tanıdı,
Yüz dulla yattı;
Kaçıp da kurtulan
Ya hiç yoktu, ya vardı:
Onda iki, yüzde üç belki vardı
250 Ellenmedik dillenmedik.
Delikanlı Lemminkäinen
İşte böyle yaşadı;
Adanın büyük köylerinde
Üç yaz boyu.
255 Bütün kızlar hayran kaldı,
Tüm dulların gönlü kaydı.
Birisi sayılmazsa eğer
Onuncu köyde,
Bir kenar yerde yaşayan,

260 Bir kızcağız, bir yaşlı.

Yurduna tam döneceği sırada
Yaşlı kız rastladı delikanlıya,
Ona şöyle dedi:

– Kauko’cuk, güzel çocuk

265 Benim de gönlümü almaz mısın

Gider ayak buradan;
Kayığını kayalara çalarım,
Parçalarım, istediğimi yapmazsan!
Kız horozsuz kalmasın,

270 Tavuğun oğlu

Gönül almadan kaçmasın,
Kadıncağız tadına varsın,
Sevinsin zavallı yaşlı.
Bir kaç gün,

275 Bir kaç akşam sonu

Ay doğmadan, ya da
Horoz ötmeden
Gelirim diye gittiydi
Delikanlı Lemminkäinen.

280 Uyandı erken yola çıktı,

Yürüdü köylerden geçti,
Kıza doğru.
Karanlıkta giderken
Ardı ardına köylerden,

285 Adanın uç kıyısına,

Onuncu köy yönüne,
Vardı farkına birden.
Dikkatle baktı:

Evlerde, kulübelerde

290 Üçer beşer yiğitler

Oturmuşlar bir arada,
Pala kılıç bilerler,
Lemminkäinen’in başı için.

Delikanlı Lemminkäinen

295 Şöyle dedi:

– Vay benim dertli başım,
Ne günlere geldim çattım;
Güneş ters doğdu üstüme,
Başıma kıyacaklar,

300 Boynumu vuracaklar!

Şeytan korur mu ki beni
Ya da saklar mı cübbesinde
Yüzü saldırır,
Bini çullanırsa tepeme!

305 Okşanmadık kızlar kaldı,

Ayrılık öpücüğü
Alınmıyanlar da vardı.
Seğirtti kayığının yanına,
Terkedilmiş teknenin başına:

310 Kayık yakılmış, külü kalmış,

Ufak tefek parçalarla
Bomboş yeri kalmış.
Anladı sonunun geldiğini,
Dertli günlerin belirdiğini,

315 Yeni kayık hazırladı

Birkaç tahta noksandı:
Küçük küçük talaşlar,
Beş on kirman kırığı,
Altı enkaz öreke sağladı.

320 Kayık tamam, tekne hazır

Sihirli sözlerle,
Büyülü tezgahta.
Bir söz çaktı kenar çıktı,
Bir laf etti yan bitti;

325 Üçüncü tekerlemesinde

Tekne hazır oldu bitti.
İteledi sulara yelkenliyi,

Dalgaların keyfine terketti.

Şöyle dedi:

330 – Sularda köpük kayığım,
Dalgalarda nilüfer!
Kartal, üç kanadını;
Karga, sen de iki küçük tüyünü
Yollayın yiğide

335 Kayığım güçsüz kalmasın,
Yelken sizden yardım alsın!
Kayığının içinde,
Arkadaki yerde yerleşti.
Üzgün, kalbi kırık,

340 Başı önüne yıkık:
Kalamıyacak geceleri,
Gündüzleri de, bundan böyle
Adalı kızların eğlencelerinde;
Örgülü saçlılarla

345 Geçmiyecek günleri.
Yakışıklı Kaukomieli
Şöyle dedi:
– Oğlana yolculuk düştü,
Ayrıldık şu evlerden,

350 Kızların eğlencelerinden,
Örgülü saçlıların töreninden.
Bu dolaydan, buralardan
Uzaklaşıp giderken
Kızların keyfi kaçtı,

355 Örgülü saçlılar
Gülmezler artık!
Adadaki kızlar ağlaştı,
Kadınlar göz yaşı döktü:
– Bizi koyup nerelere gidersin,

360 Yiğitlerin yiğiti Lemmi?
Kızlarımız mı yüz vermedi,

Kadınlar mı az geldi?

Delikanlı Lemminkäinen,

Yakışıklı Kaukomieli

365 Şöyle dedi:

– Ne yüz vermedi kızlar,

Ne kadınlar az geldi,

Gidiyorum buradan:

Yüz kadın benim olsa,

370 Bin kızla oynaşsam

Göresim gelir evime

Toprağıma, bizimkilere.

Gönlüm çekti,

Burnumda tüttü

375 Tarlamdaki çiçeklerim,

Tepedeki ahududum,

Komşudaki yavuklum,

Komşu kümesin tavukları,

İşte bundan gidelim!

380 Delikanlı Lemminkäinen

Yol verdi kayığına.

Yel yelkeni üfledi,

Dalgalar iteledi

Mavi denizin sırtına,

385 Sonsuz enginlere.

Zavallılar kaldılar kıyıda,

Su taşlarının üstünde ağladılar.

Yelken gözden silinenedek

Demir kenarlı tekne

390 Uzaklarda tükenenedek.

Kaybolan tekneye ağlanmadı,

Yelkenin altında oturana

Kıyıdaki güzel kızlar

İçlerini çeke çeke ağladılar.

395 Lemminkäinen'de ağladı,

Göz yaşı döktü

Ada gözden silinedek,

Uzaklarda tükenedek.

Adanın topraklarına ağlamadı,

400 Adanın tepelerinin yok oluşuna.

Ağladı adanın kızlarına,

Tepelerin ördeklerine.

* * *

Delikanlı Lemminkäinen

Salınır mavi denizde.

405 Bir gün gitti, ikinci günü de.

Üçüncü günün içinde

Başlar bir rüzgar esmeye,

Havanın kenarları gürledi.

Güney batıdan bir koca yel,

410 Kuzey doğudan fırtına:

Bir ucundan biri, bir ucundan diğeri

Yok ettiler koca tekneyi.

Delikanlı Lemminkäinen

Sulara yuvarlandı,

415 Başladı parmakla kürek çekmeye,

Ayaklarıyla dümenlemeye.

Bir gece, bir de gündüz

Çabaladı çırpındı,

Bir bulut göründü gözüne,

420 Kuzey batı yönünde.

Yaklaştı baktı,

Bu topraktı.

Burunda bir ev vardı,

Yaklaştı eve.

425 Ekmek yapan bir kadına rastladı,

Kızları yanında beze bezelemekte:

— Ey saygı değer kadın!

Bile bilsen ne kadar acım,

Koşarsın kilerine

430 Yel gibi, bira getirmeye,

Çok değil bir tas,

Azıcık da domuz eti

Koy kızartmaya,

Üstüne tereyağı bas!

435 Yesin yorgun delikanlı,

İçsin yüzen yiğit.

Gece yüzdüm, gündüz yüzdüm,

Geniş dalgalarda,

Rüzgarlar dayanak oldu bana,

440 Denizdeki dalgalara yapıştım!

Saygı değer kadın

Gitti tepedeki kilerine,

Yağ kesti kilerde,

Biraz da domuz eti

445 Koydu kızarsın,

Aç adam doysun diye,

Bir tas bira getirdi

Yüzen yiğit içsin diye.

Bir yeni tekne sağladı,

450 Donanmıştı her yanı

Delikanlı alsın gitsin başını

Ulaşsın yurduna varsın.

* * *

Delikanlı Lemminkäinen

Özlediği toprağına ulaştı.

455 Tarlalar, kıyıları,

Adalar, sular

Eski koyları;

Oturduğu dolaylar,

Tepeler, tepedeki akçam,

460 Yükseklerin çamları hep bildik.

Bulamadı evin yerini,

Duvarların dikildiği yeri:
Boş bir alan,
Sallanan fidanlar,
465 Çalı bürülü bahçe,
Ardıcın sardığı su yolu!
Delikanlı Lemminkäinen,
Güzel Kaukomieli şöyle dedi:
– Gezdiğim koruluk şurası,
470 Tırmandığım kayalar burası,
Yuvarlandığım çayırlık,
Oynadığım çimenler, bu yerler.
Bizim eve ne olmuş,
Güzel çatı nerede?
475 Ev yakılmış kül olmuş,
Külü yelde savunulmuş!
Başladı ağlamaya.
Bir gün, ikinci gün de ağladı.
Akıtmadı göz yaşını kulübesine,
480 Anbarına, kilerine ağlamadı:
Göz yaşı döktü evdekilere,
Anbar kiler dolaşan sevgiliye.
Bir kuş uçtu,
Bir kartal süzüldü geldi.
485 Ona sordu:
– Ey kartal, kuşum!
Söylermisin bana,
Anam nerede acaba,
Güzel taşıyanım nerede,
490 Tatlı süt verenim!
Kartal akıl edemedi,
Bilgisiz, bir şey de diyemedi:
Öldü dedi,
Karga çıktı ortaya,
495 Kayboldu, kılıçla biçildi,

Balta ile kestiler dedi.

Delikanlı Lemminkäinen,

Güzel Kaukomieli şöyle dedi:

— Anam benim, nazlı taşıyanını!

500 Süt verenim doyuranım!

Öldün mü sen,

Hiçliğe mi karıştın, anam,

Etlerin toprakda mı çürüdü,

Üstünü çalılar mı бүrүdü,

505 Ayak ucunda ardıç mı,

Parmaklarında kök mü sürdü!

Öcünü alayım dedim,

Kalkdım gittim, talihsiz

Kılıçla vuruştum,

510 Silâh taşıdım

Pohjola dolaylarında,

Pimentola topraklarında

Sülâlemin yok olmasına,

Taşıyanımın ölümüne!

* * *

515 Döndü dolaştı:

Bir ayak izine rastladı

Çiğnenmiş çimenlerde,

Ezik çalılıkta.

Düştü izin peşine,

520 Sürdü gittikleri yere.

Ormana çekti izler,

Ağaçlığa yöneldi.

Bir fersah, iki fersah gitti,

Bir toprak yerden dolandı,

525 Kara ormana daldı,

Kuytu ağaçlıklara.

Bir ufacık hamam,

Bir küçücük kulübecik

Gördü iki kaya arasında,
530 Üç çamın dikildiği bir yerde
Rastladı anasına,
Büyüğüne kavuştu orada.
Delikanlı Lemminkäinen
Çırpındı sevincinden.

535 Döktü içini
Şöyle söyledi:
– Tatlı anam,
Bakıp çekenim, gözetenim!
Ne mutluyum hayattasın,

540 Yaşlı anam gözün kapanmamış!
Öldün sandım,
Hiçliğe karıştın,
Kılıçla vuruldun,
Mızrakla delindin sandım!

545 Gözlerim kör oldu ağıttan,
Güzel yüzüm soldu.

* * *

Lemminkäinen'in anası dedi:

– Yaşıyorum ölmedim,
Zorla kaçtım kurtuldum,

550 Saklandım buralara,
Bu dipsiz ormana,
Hüzünlü ağaçlığın bağrına!
Pohjola savaşa çıktı,
Kötüler kavgaya bulaştı

555 Sen talihsiz karşı,
Zavallı oğlum sana karşı.
Odalar yakıldı kül oldu,
Bütün evler yıkıldı.

Delikanlı Lemminkäinen dedi:

560 – Ey anam, taşıyanım!
Üzme tatlı canını,

Aldırma olanlara!
Yeni evler yaparız,
Daha iyilerini çatarız,
565 öcümüzü de alırız Pohjola'dan,
Şeytan halkı yeneriz.

Lemminkäinen'in anası

Şöyle dedi:

– Haftalarla kaldın oğlum,

570 Pek çok zaman geçti Kauko'm

Yad yerlerde,

Bilmediğin kapılarda,

Adsız ada,

Belirsiz kaya!

575 Delikanlı Lemminkäinen,

Güzel Kaukomieli şöyle dedi:

– İyi vakit geçirdim,

Keyf'ettim.

Penbe penbe parıldardı ağaçlar,

580 Penbe ağaç, mavi toprak,

Gümüş gümüş ışıldayan dallar,

Altın çiçekli fundalar.

Şerbetli tepeler,

Yumurta gibi yumuşak kayalar;

585 Kuru çamdan bal damlar,

Kof ağaçlar süt verir,

Çitlerde tereyağı,

Direklerde bira akar.

Buralarda zevkli geçti günlerim,

590 Hoş geçirdim vaktimi.

Beğenmedim tek şeyi,

Yadırgadım şu hali:

Analar kızlarından koçundu,

Şüphelendiler yavrularından

595 Kılıksız topacıklarını,

Şeytanın yumurcaklarını
Kandırırım sandılar
Eğlenirim geç vakte geceleri.
Uzak durdum kızlardan,
600 İlişmedim ana kuzularına:
Kurt domuzdan kaçır gibi,
Kartal tavuktan kaçır gibi.

*

30

Lemminkäinen Pobjola'ya doğru yola çıkmıştır; eski arkadaşı Tiera beraberindedir. Pobjola'nın yaşlı kadını üzerlerine bir soğuk hava yollar; denizde gemileri donar. Ölümden kurtulurlar, evlerine dönerler. (1—500)

Ahti oğlan, evin tek erkeği,
 Delikanlı Lemminkäinen
 Sabahleyin çok erken,
 Daha güneş doğmamışken
 5 Kayığın durduğu yere vardı.
 Demir iskarmozlar sızlanır,
 Tahta tekne şikayetçi:
 – Halim benim ne olacak,
 Zavallı ben ne yapayım!
 10 Çok zaman var
 Ahti harbe gitmiyor;
 Ne para arzuluyor
 Ne de altın hırsı var.
 Delikanlı Lemminkäinen
 15 Örgü işlemeli elceğiyle
 Kayığım okşadı,
 Şöyle dedi:
 – Üzülme çam kayığım,
 Dertlenme tahta yan'lım!
 20 Kavgaya gideceksin,
 Döğüş eşiğindesin:
 Çoğalacak küreğini çekenler,
 Bir gün sonraya
 Sakla sabrını hele!
 25 Döndü anasının yanına

Şöyle dedi:

– Ağlamazsın anam,

Üzülmezsin sanırım

Bir yerlere gidersem,

30 Savaşlara girersem!

Gönlümden şöyle geçti:

Kalksam Pohjola'ya gitsem,

Halkını bir yere sersem

Öcümü alsam kötülerden.

35 Kafam buna takıldı!

Ana salmadı oğlunu,

Şöyle öğüt verdi:

– Gitme o yerlere oğlum,

Pohjola'ya, döğüşe!

40 Orada ölüm seni bekler,

Ecel karşına dikilir!

Aldırmadı Lemminkäinen

Vaz geçmedi gitmekten.

Şöyle söylendi:

45 – Yanıma kimi bulsam,

Kılıcından faydalansam,

Ustasına yardım etse?

İyi ki geldi aklıma

Bizim Tiera,

50 Akıllı oğlan Kuura!

Onu alayım yanıma

Kılıcı Ahti'ye yardım etsin,

Kendisi ustasına

Çıraklık etsin!

55 Delikanlı Lemminkäinen

Ayrıldı köyden,

Tiera'nın evine vardı;

Daha eşikteyken

İsteğini anlattı:

60 – Tiera, benim arslan kardeşim;

Eski dostum, bir tanem!

Ne günlerdi o günler,

Savaşığımız günler?

En azından on köy,

65 Her köyde on ev;

En azından on ev,

Her evde on kahraman;

En azından on yiğit

Döğüşmeden bırakmadık,

70 Öldürmüştük ikimiz!

Babası sap yontardı baltasına,

Pencerenin önünde

Kulak verdi söylenene;

Anası kilerin kapısında,

75 Yağ çırpardı yayıkda;

Erkek kardeşi çit onarırdı;

Kız kardeşi su yolunda

Köprünün yanında,

Çamaşır yıkardı;

80 Duydular konuşmayı.

Baba pencerenin yanından,

Ana kapı eşiğinden,

Oğlan çitten,

Kız köprüden,

85 Hep birden, seslendiler:

– Tiera'nın vakti yok döğüşecek!

Tiera bir anlaşma yaptı,

Ölenedek bağlandı:

Bir taze'yle evlendi;

90 Eşini yeni seçip aldı.

Daha göğüslerine ellenmedi,

Hiç bir yanı okşanmadı!

Tiera ocak başında,

Dikilmiş bir köşede;
95 Sağ ayağı ocağa dayalı,
Sol ayağı yerde.
Söyleşmeler üzerine,
Çıktı vardı bahçeye.
Mızrağını yerinden aldı:
100 Ne kocaman, ne ufacık
Orta büyüklükte.
Sapında şahlanmış bir at,
Yanında tayı;
Ortasında uluyan bir kurt,
105 Ucunda homurdanan ayı
Resimleriyle süslüdü mızrağı.
Tiera, elinde çevirdi mızrağı,
Bir salladı savurdu;
Mızrak uçtu,
110 Bir arşın gömüldü
Düzlükte çorak yere.
Gitti aldı mızrağı,
Çekti yerinden
Ahti'nin yanına vardı;
115 Oklarının arasına bıraktı.
Böyle kabullendi
Yiğitle yoldaş olmayı.
Saari'li Ahti
Sürdü kayığını sulara,
120 Bir sürüngen gibi,
Kaydı tekne dalgada
Kuzey batıya,
Pohjola'nın denizine.
Pohjola'nın ev sahibi kadını
125 Büyü yaptı,
Soğuk hava yolladı
Pohjola denizine,

Açık sulara.

Ayazların Tanrısına

130 Emretti, şöyle dedi:

– Pakkanen, elimde yetişen güzel!

Var git dediğim yere,

Ne dersem onu yap,

Getir emrimi yerine:

135 Buza sar gelenlerin kayığını,

Lemminkäinen'in teknesini

Denizin sırtında dondur,

Dipsiz derinlerde!

Sahibi birlikte donsun,

140 Sapla oğlanı orada,

Çıkmasın sonsuzluğa,

Ölünceye katılsın kalsın;

Arzulayıp salmazsam,

Büyümü kaldırmazsam!

145 Soysuz Pakkanen,

Adı kötüye çıkmış,

Başlar dalgaları soğutmaya,

Denizi dondurmaya.

Vardı gitti,

150 Yoluna devam etti;

Ağaçları daladı yaprak komadı,

Otlarda tomurcuk bırakmadı.

Pohjola dolayına ulaşınca,

Sonsuz koylar

155 Buz tuttu.

Kıyıları kırağı bağladı

Bir gecenin içinde.

Deniz donmadı,

Dalgalar kakılmadı.

160 Açıklarda bir ispinoz,

Bir çoban kuşu vardı

Sallantılı sular da,
Tırnakları bozarmadı onun da,
Ayazı duymadı başı.

165 Bir kaç günün sonunda
Kudurdukça kudurdu ayaz,
Bir gecenin içinde
Sertçe, kuvvetlice esince
Dayanacak hiçbir şey kalmadı.

170 Sular bir arşın buz tuttu
Bir mızrak boyu kadar
Kar toprağı örttü.
İşte bu sıralarda,
Delikanlının teknesi

175 Deryanın tam ortasında,
Kakıldı kalakaldı.
Karar verdi Ahti'yi dondurmaya,
Kahramanı buydurmaya.
Elindeki tırnakları,

180 Ayağının parmakları
Soğuk yönünden yoklandı.
Çok kızdı Lemminkäinen,
Hem alındı, hem kızdı.
Ateşte denedi parmaklarını,

185 Demir yığınının içinde;
Elleriyle yakaladı soğuşu,
Ayazı hırpaladı.
Şöyle söze başladı:
— Pakkanen, soğuk Tanrısı

190 Puhuri'nin ayaz oğlu!
Buydurma tırnaklarımı,
Sökme ayak parmaklarımı,
Kulağıma yanaşma,
Başıma ilişme, üşütme!

195 Bulamadın mı buyduracak

Bir başka kimse, başka nesne!
Şu mahlûkun derisinden,
Anasının doğurduğu çelimsizden
Başka şeyler

200 Yok mu donduracak!

Batakları, tarlaları,
Yosunlu taşları sazlıkları
Soğut, dondur
Kavak yığınlarını,

205 Huş yapraklarını,

Dala çam dallarını!
Derdin nedir deri ile,
Anaların doğurduğu ile;
Sıcak çakıl taşları,

210 Kaynayan kayalar,

Demir dağ
Bakır tepe,
Vuoksi'nin sert suları,
Coşkun İmatra!

215 Bunları sok boğazına,

Nefesini bunlarla tıka!
Bilirim nerden geldiğini,
Söyliyeyim mi kimliğini?
Pakkanen, Pohjola dolayında

220 Sert rüzgârlı korulukta,

Bir kuytu sazlıkta doğdu.
İşe yaramaz bir ana,
Bir kötü babadan!
Pakkanen'i kim emzirdi,

225 Ayazı sütle besleyen kim'di,

Göğsü yoksa anasının,
Bir süt veren çıkmadıysa?
Pakkanen'i yılan emzirdi,
Çıyan onu besledi

230 Başsız memesiyle,
Boş göğüslerinden;
Kuzey yeli
Beşiğini salladı,
Soğuk hava

235 Ninnisini söyledi
Sazlıklı akıntılarda,
Çamurda bataklıda.
Yaramaz oğlan
Böyle çıktı ortaya,

240 Bir uğursuz oldu,
Adı bile yoktu
(Pakkanen) deyiverdiler!
Dalgalarda sürttü,
Çalılıkta dolaştı;

245 Yaz günleri bataklıkta,
Uçsuz dipsiz obrukda;
Kış günleri ormanda
Kaldı, konakladı;
Ak çamlarda, korulukta,

250 Akkavakların arasında
Dondurmadık yeşillik komadı;
Tarlalar dümdüz oldu,
Ağaçlar dalandı
Döküldü yaprakları

255 Fundalıkta çiçek bitmedi,
Çamlarda diken tutmadı;
Kara çamdan, ak çamdan
Döktü indirdi kabukları.
şimdi burnun büyüdü

260 Bana musallat oldun?
Nedir derdin benimle
Tebelleş oldun?
Kulaklarıma yapıştın,

Tabanıma elleştin,
265 Tırnakarımı mı istersin?
Beni üşütemezsin,
Buyduramazsın!
Çorabımda ateş yakarım,
Çarığıma kor koyarım;
270 Eteğime kıvılcım asar,
Tabanıma kül basarım
Pakkanen'e tutulmam,
Soğukta donmam!
Dön geldiğin yere,
275 Pohjola'nın ötesine;
Tersyüzü giderken de
Ateşteki tencerelere
Buz tuttur, dondur;
Ocaktaki yanan kömürleri
280 Soğut, söndür;
Kadınların elleri
Hamurda yapışsın kalsın,
Çocuklar ana memesinde,
Süt, koyunun göğsünde,
285 Tay kırsrağın karnında
Yapışsınlar ayazmla!
Dediklerim yetmezse,
Bunlarla gelmezsen yola
Büyülerim seni,
290 Hiisi'nin kor ateşinin içine
Ya da Lempo'nun ocağına;
Sokul ateşe, örse seril
Demirci döğsün seni;
Bunlarla da gelmezsen yola,
295 Dediklerim yetmiyorsa,
Daha başka sözüm var:
Nefesini çevir yaz günlerine,

Dilini sıcak ülkelere,
Ölesiye kal oralarda;

300 Kurtarıcın gelinceye,
Yol gösterenin buluncaya!
Pakkanen, Puhuri'nin oğlu
Anlar sonunun geldiğini,
Şöyle fısıldar:

305 – Anlaşalım seninle,
Hiçbir zaman bir yerde
İlişmiyelim birbirimize!
Bir kez görürsen üşüttüğümü
Ya da titrettiğimi,

310 Sok ateşin içine,
Kıvılcımlı demire
İlmarinen'in örsünde
Çekiçlet beni!
Nefesimi yaza çevir,

315 Dilimi sıcak ülkelere
Sonsuzluğa, ölünceye!

* * *

Delikanlı emminkainen
Bırakır buza
Savaş teknesini yapıştığı yerde.

320 Başı önde, kor gider.
Tiera beraberinde ilerler
Delikanlının gerisinde
Dümdüz buzlu alanlar,
Işıl ışıl kaypak dolaylar.

325 Bir gün giderler, ikinci günü de,
Üçüncü günün içinde
Bir تنها koyun kenarında,
Bir sefil köy görünür.
Vardı bir evin önüne,

330 Şöyle dedi:

– Bulunur mu azıcık etiniz

Ya da bir parça balık,
Şu yorgun delikanlıya,
Bitkin iki erkeğe ?

335 Ne et varmış

Ne de verecek balık bu evde.
Delikanlı Lemminkäinen
Yakışıklı Kaukomieli şöyle dedi:

– Ateş kül etsin,

340 Seller sürüklesin!

İlerledi yol aldı.
Bir ormana vardı.
Boş yerler,
Bilinmedik yollar.

345 Delikanlı Lemminkäinen,

Yakışıklı Kaukomieli
Kayalardan yün söktü,
Taşlıklardan tüy topladı
Çorap yaptı,

350 Elcek takdı

Böylece korudu soğuktan
Pakkanen'in daladığı yerleri.
Çığırları kolladı,
Dönemeçleri yokladı:

355 Çığır ağaçlığa çeker

Dönemeçler kaybolur gider.
Delikanlı Lemminkäinen,
Yakışıklı Kaukomieli şöyle dedi:
– Hey Tiera, kardeşim!

360 Girdik bir çıkmaza,

Halimiz nice ola,
Bir çare yok kurtulmaya!
Tiera cevapladı
Şöyle dedi:

365 – Ne zavallıyız, ikimiz

Öç almak isteriz,
Kavgaya bulaştık da
Ta Pohjola'ya vardık,
Başımız derde girdi,

370 Halimize bak şimdi!

Kötü yerler,
Bilinmedik dolaylar.
Hangi yol nereye gider,
Patikalar izler

375 Nerede başlar,

Nerede biter.
Ölmeye ormana gideriz,
Fundalarda serileceğiz
Kuzgun yuvalarında,

380 Kargaların tüneğinde.

Kargalar delik deşik edecek,
Kuşlar neyi bulsa alıp gidecek:
Kuşlar etlerimizi,
Kuzgunlar kanımızı;

385 Karganın gagası ıslanacak

Biz zavallıların leşiyle:
Kemiklerimiz ezik ezik.
Kayalığa taşınacak.

Tatlı anam bilmez ki,

390 Bir haber alamaz ki bizden:

Nerede ciğerinin köşesi,
Nerede kan, damlası,
Büyük savaşta mı,
Şöyle böyle bir döğüşte mi,

395 Açık denizlerde,

Sonsuz dalgalarda mı;
Kozalaklı çamda,
Fundalıkta, korulukta mı!

Hiç bir şey bilmez ana,
400 Oğlundan yana.
Beni öldü sanır,
Yok oldum sanır taşıyanını.
Yaş döker ağlar,
Sızlanırdır büyüğüm:

405 Zavallı oğlum,
Tek dayanağım
Tuoni'nin hasadında
Ölüm diyarında ağaç budar.
Der de düşünür:

410 Bakın şimdi, oğlumun
Okları işsiz kaldı,
Güzel yayları kurudu;
Kuşlar semiriyor,
Yaban tavuğu etlendi;

415 Ayılar rahat,
Geyikler tarlada yuvarlanır;
Delikanlı Lemminkäinen,
Güzel Kaukomieli şöyle dedi:
– Anam da öyledir, taşıyanım,

420 Güçsüz zavallı anam!
Bir yığın civciv büyüttü,
Bir sürü kuğu kuşu.
Dağal esti dağıttı,
Şeytan aldı götürdü

425 Kimisini şu yana, kimisini bu yana,
Kimisini başka tarafa.
Bir baksana geçmiş zamana,
İyi günlerdi o günler.
Çiçek gibi açılırdık,

430 Tarlalarımızın meyvesi:
Bakmaya kıyamazlardı
Boyumuza boşumuza.

Görme şu halimi

Bu yaşımda:

435 Bir rüzgar kaldı tanış,
Güneş eski güneş
Onu da bulutlar sarıyor,
Yağmur damlaları karartıyor.

Amma aldırmam bu hale,

440 Pek de keder çekmem
Bakireler sağ kaldıkça,
Örgülü saçlılar neşeli,
Kadınlar keyfinde oldukça,
Gelinler mutluysa evimizde

445 Beni özleyip ağlamaz,
Tasaları artmazsa.
Koca karıların büyüü tutmaz,
Kahinler de kestiremezdi
Bu yollarda öleceğimizi,

450 Bilinmedik yerde tükeneceğimizi.
Genç yaşta uyuduk,
Kanlı canlı göçtük gittik.
Büyücüler büyüledi,
Kahinler ne olduğunu bildiyse

455 Onlarla olsun kötü dilekleri,
Kulübelerinde çürüsün!
Büyülesinler kendilerini,
Çocuklarını yok etsinler,
Tüm aileleri ölsün,

460 Sülaleleri kurusun!
Hiç bir zaman, babam
Ya da büyüklerimden biri
Büyücüye yenilmedi,
Laponya'lıya ezilmedi.

465 Babamın bir şözü var,
Ben de bunu tekrarlarım:

– Kuru Ulu Tanrı,
Güzel Tanrı gözet!
Yardıma gel merhametli elinle,
470 Gücünle kuvvetinle;
Erkeklerin aklına gelenden,
Kadınların endişelerinden,
Yaşlıların vehminden,
Delikanlıların yalanından koru!
475 Her zaman yardımcı ol,
Güvenilir bekçi ol,
Şu garip oğlan yok olmasın,
Anasının doğurduğu göçmesin,
Tanrı kulu izinden ayrılmasın,
480 Tanrı takdirinden uzak kalmasın!
Delikanlı Lemminkäinen,
Güzel Kaukomieli
Dertlerinden at yaptı,
Tasasını yağız aygır,
485 Kötü günleri gem takdı,
Kinlerinden eğerler,
Atladı atın sırtına,
Küheylanın üstünde
Çekti gitti,
490 Tiera'sı yanında.
Kıyılardan sürdü,
Kumsallardan aştı,
Değerli anasının yanına,
Büyüğünün ocağına vardı.
495 Kauko'mu burada bırakayım;
Türküyü de keseyim.
Tiera varsın gitsin yoluna
Kendi evi dolayına yollansın.
Ben bir başka şarkı söyleyim,
500 Bir başka derdi dökeyim.

*

31

Untamo, kardeşi Kalervo'ya karşı savaşa kalkar; onu bütün halkı ile birlikte yoker. İçlerinde bir tek gebe kadın hayatla kalmıştır. Untamo'nun evine götürülen kadın, bir çocuk dünyaya getirir; adını Kullervo koyarlar.

Çocuk, daha beşikte iken, Untamo'ya karşı kin taşır; Untamo da bunun farkındadır. Kullervo büyür, kendisine verilen her işi bilerek kötü yapar. Untamo, onu köle olarak. Ilmarinen'e satar. (1—374)

Ana civcivlerini büyüttü,
Bir yığın kuğu.

Tavukları çite saldı,
Kuğularını nehire bıraktı.

5 Kartal geldi kaldırdı,
Şahin geldi dağıttı.

Kanatlı kuş serpeledi:
Birisini Karelia'ya,

Birisini Rusya'ya,

10 Üçüncüsü evde kaldı.

Rusyaya götürülen
Tüccar oldu;

Karelia'ya götürülen
Gelişti Kalervo oldu;

15 Evde kalandan,

Babasına dert,

Anasına yürek sızısı

Untamo oldu.

Untamo ağ saldı

20 Kalervo'nun sularına;

Kalervo farkına vardı,

Balıkları topladı

Aldı götürdü.

Kötü adam Untamo

25 Buna pek kızdı, gücendi,
Parmaklarından kavga çıkardı,
El uçlarında döğüş hazırıdı.
Ağlar bahane,
Su sebep.

30 Hani yüzünden dalaştı,
Önce ağız kavgası yaptılar,
Biribirini yenemedi:
Biri birşey dedi mi
Öteki altında kalmaz.

35 Birkaç zaman böyle geçti,
Derken işler değıştı.
Kalervo yulaf ekdi
Untamo'nun kulübesi yanına.
Untamo'nun koyunu

40 Kalervo'nun ekinini yedi.
Kalervo'nun köpeğı
Untamo'nun koyununu daladı;
Untamo, kardeşi Kalervo'ya
Pek kızdı gücendi,

45 Bundan yana
Attı tuttu,
Söğdü saydı.
Untamo kardeşi Kalervo'yu
Azarladı, korkuttu.

50 Kalervo'nun kökünü kazıyacak,
Küçük büyük komayacak,
Evini barkını yakacak.
Adamlarını silahladı,
Büyüklere kılıçlar,

55 Küçüklerin ellerine pala,
Kadınların omuzuna balta

Düştüler yollara,
Öz kardeşiyle savaşa.

Kalervo'nun güzel gelini

60 Pencerede oturmuş,
Bakınırdı dışarlara.

şöyle dedi:

– Bir kalın sis mi

Ya da kara bulut mu,

65 Tarlaların ucunda,
Yol boyunca?

Ne sis, ne bulut:

Untamo'nun adamları

Geliyorlar döğüşmeye.

70 Daldılar köye

Kalervo'nun adamları

Balta, bıçak giriştiler.

Yok oldu Kalervo halkı,

Tükendi koca aile,

75 Evler yakıldı,

Yerle bir oldu.

Kalervo'nun gebe karısı,

Karnı burnunda,

Canlı kalan

80 Tek varlık oldu.

Untamo'nun adamları

Kadını alıp gittiler,

Evlerini süpürttüler,

Yerleri yıkattılar.

85 Aradan az zaman geçti;

Bir oğlan dünyaya geldi

Bu talihsiz anadan.

Adına ne demeli?

Anası (Kullervo) dedi çağırdı,

90 Untamo (Ganimet) adını takdı.

Bebek oğlan, öksüz
Salıncakta sallandı,
Beşikte ırgalandı.
Saçları yelep yelep

95 Bir gün sallandı,
İkinci günü sallandı,
Üçüncü günün içinde
Başladı tepinmeye:
Göbek bağı söküldü

100 İkiye bölündü;
Yorganını tepti,
Beşliğini kırdı,
Bezlerini dağıttı.
Untamo'nun ailesi,

105 Hemen herkes, evcek:
– Oğlan adam olacak,
Aklı da başında sevimli;
Yüz köle satın alacak,
Bin uşadı karşısında

110 Duracak dediler.
İki aylık, üç aylık,
Üçüncü ayın içinde çocuk,
Daha bacak kadarken
Başladı mırıldanmaya:

115 – Bir büyüsem, güçlensem
Babamın intikamını alacağım,
Anamın acısını çıkaracağım.
Untamo, sayıklamayı duydu,
Şöyle düşündü:

120 – Bu çocuğun yüzünden
Sülâlem son bulacak;
Oğlan, babasına çekmiş!
Erkeklerin rahatı kaçtı,
Kadınları düşünce aldı:

125 Oğlanı ne yapsalar
Karaltısını kaldırsalar.

Bir fıçıya tıktılar,
Sulara, dalgalara!
İki üç gece sonu

130 Gidip baktılar:
Boğuldu mu, öldü mü fıçıdaki.
Ne ölen var, ne boğulan;
Dipdiri fıçıdaki oğlan!
Kıyıya çıkmış,

135 Bağdaş kurmuş oturmuş;
Elinde bir bakır olta,
İpek ipe yapışmış,
Denizde su kulaçlar:
Denizde su çok,

140 İki kepçe, iyi ölçse
Belki üç!
Untamo, kafa yordu
– Oğlanı ne yapsa.
Karaltısını kaldırsa,

145 Canı çıkasınca.
Huş ağacı toplattı.
Sert dallar,
Yüz budaklı çamlar;
Çok değil,

150 Çocuğu yakacak kadar:
Huşlar, sert dallar,
Yüz budaklı çamlar
Yığın yığın yığıldı;
Bin kızak dolusu kabuk,

155 Yüz arşın dişbudak,
Çıralar tutuştıruldu.
Alevler yığını sardı,
Oğlan içine savuruldu.

Bir gün yandı, iki gün,
160 Üçüncü gün de yandı.

Gidip baktılar:
Oğlan yerde çömelmiş,
Bir eli dizine dayalı,
Ötekinde bir maşa,

165 Kıvılcımlar arasında
Ateş karıştırmakta;
Közleri yanyana dizer,
Ne tek kılı eksilmiş,
Ne saçları ütölmüş!

170 Untamo, çok kızdı buna:

– Oğlanı ne yapsa
Karaltısını kaldırsa,
Canı çıkasınca.

Bir ağaca astırttı,

175 Meşeye sallandırdılar;

İki gün geçti, üç gün,
Bir bu kadar da gece.

Untamo düşündü:

– Zamanı geldi

180 Gidip bakmanın,

Çocuk yok oldu mu,
Öldü mü, can verdi mi
Ağaçta, sallandığı yerde.
Kölesini yolladı bakmaya.

185 Köle şu haberi getirdi:

– Kullervo hayatta,
Ölmemiş yaşamakta.

Eline bir çakı almış
Resim kazmakta ağaçlara.

190 Meşenin göğdesi çizik dolu:

Adamlar, mızrakları, kılıçları.

Untamo'ya kim yardıma gelecek

Şu oğlandan yana?
Öldürmeye imkân yok,
195 Oğlan yanaşmıyor bu işe,
Canını verivermiyor.
Sonunda vaz geçti Untamo,
Varsın ölmesin Kullervo.

Büyüttü oğlanı,
200 Esir gibi kullandı.
Untamo çeker karşısına,
Şöyle söyler oğlana:
– Uslu uslu durursan,
Bir zarara varmazsan,

205 Kapım açık
Kölem gibi çalışmana.
Alırsın ücretini
Gördüğün işe göre:
Ya beline bir tekme

210 Ya da bir şaplak
Boyun köküne!
Kullervo az daha büyüyünce,
Bir karış boy sürünce
Ağır işe koştular,

215 Angaryalar, angaryalar.
Çocuğa bak,
Beşik sella:
İyi bak çocuğa
Karnını doyur.

220 Bezleri nehirde yıka,
Kundağını temizle.
Bir gün baktı bebeğe,
İkinci günü de:
Elini kırdı yavrunun,

225 Gözlerini oydu.
Üçüncü günün içinde

Çocuk hastalıktan öldü,
Bezler akıntıya kapıldı,
Beşik ateşte yakıldı.

230 Untamo düşündü:

– Oğlan bu işe yaramadı,
Çocuğa bakamadı,
Beşik sallayamaz!
Hangi işe koysam ki,

235 Ne yaptırısam,

Ağaç mı budatsam?
Ağaç kesmeye yolladı.
Kullervo, Kalervo'nun oğlu
Keyfe gelir, söylenir:

240 – Adam oldum sayılıırım

Elimde balta olunca,
Beni birşey sanırlar,
Değerim de böyle artar;
Beş kişiye bedelim,

245 Belki altı ederim!

Demircinin ocağına vardı,
Şöyle seslendi:
– Ey demirci kardeş!
Yap bir nacak,

250 Ağzı düzgün olacak;

Bana da yakışacak!
Ağaç budayacağım,
Huşları yıkacağım!
Demirci isteneni yaptı.

255 Adamına uygun düştü nacak,

Kullanana pek yakışacak.
Kullervo, Kalervo'nun oğlu
Aldı baltasını;
Gündüzleri bile di,

260 Geceleyin sap takdı.

Yollandı ağaç kesmeye
Kuytu yerlere;
Kütüklerin arasında
Çalışmaya başladı.

265 Nacağın salladı:

Kalın kütük
Bir vuruşta,
İnce dallar
Yarım yoklayışta,

270 Beş ağaç bir nefeste,

Belki sekiz, devrildi.

Şöyle söylendi:

– Şeytan çalışsın
Hiisi kütük devirsin!

275 Bıraktı işini,

Bir ağacın gövdesine

Tırmandı çıktı.

Islık çaldı,

Bağlık saldı:

280 – Devrilsin ağaçlar,

Yere serilsin huşlar,

Sesimin ulaştığı yerlerde,

Islığımın duyulduğu dolayda!

Filizler sürmesin,

285 Fidanlar büyümesin

Kalervo'nun oğlunun,

Ağaç kestiği bu toprakta,

Sonsuzluğa!

Fidan tutsa,

290 Ekin sürse,

Saplar yükselse de

Yemişler olmasın,

Başaklar dolmasın!

Kötü adam Untamo,

295 ıkıp geldi bakmaya
Kalervo'nun oğlunun
Ormandan açtığı tarlaya:
Toprak toprağa benzemez.
Yatkın değil bu işe köle.

300 Untamo düşündü:
– Bu işi de becerememiş!
Ormanımı mahvetmiş,
Ağaçların iyisini
Kesmiş atmış, köklemiş!

305 Hangi işe koysam ki,
Ne yaptırsam,
Nerelere yollasam.
Çit mi çaksa?
Çit çakmaya gönderdi.

310 Kullervo, Kalervo'nun oğlu
Çit çakmaya gitti,
Başladı çit çatmaya.
Eğri büğrü ağaç dalı,
Çürük çarık kazıkları

315 Buldu toparladı,
Çaktı çakıştırdı;
Bağlantı yerlerine,
Ekleri eklere
Kötü ağaçla

320 Sert övezi doladı.
Dörtbir yanı,
Sağı solu kapalı
Bir kapısız
Çit onardı.

325 Şöyle söylendi:
– Kuş gibi gökte uçmayan,
İki de kanat çırpmayan
Bu çiti aşamasın;

Kalervo'nun oğlunun
330 Onardığı çitin içinde,
Kapansın varsın kalsın!
Untamo geldi baktı.
Çiti gördü:
Aralıksız deliksiz,
335 Yer yüzüne çakılı,
Bulutlara kakılı,
Kapı yeri belirsiz.
Şöyle söyledi:
– Bu işe de yaramadı,
340 Çit de çatamadı;
Kapı takmadı,
Dört yanını tıkadı,
Yer yüzüne çakılı,
Bulutlara kakılı:
345 Üstünden aşamazsın,
Alt yanından geçemezsin!
Hangi işe koşsam ki,
Ne yaptırısam.
Harmana mı yollasam?
350 Çavdar harmanına yolladı.
Kalervo'nun oğlu Kullervo
Çavdar yoldu,
Samanını savurdu.
Mal sahibi harmana geldi:
355 Çavdar kesmişe karışmış.
Untamo pek kızdı buna.
Şöyle düşündü:
– Bu işe de yaramadı
Hangi işe koşsam ki?
360 Rusya'ya mı azıtsam,
Karelia'ya mı satsam
Ya da demirci Ilmarinen'e

Hammallık etmeye?

Kalervo'nun oğlunu böylece,
365 Karelia'da demirciye sattı.

Demirci ne ödedi?

Bedel diye şunu verdi:

İki delik tencere,

Üç saçayağı yarısı.

370 Beş kırık tırpan,

Altı çapa

İşe yaramazından,

Ahraz oğlana,

Beceriksiz kölesine.

*

32

İlmarinen'in karısı, Kullervo'yu sığirtmaç yapar. Azık torbasına koyduğu ekmeğin içine taş doldurur.

Sürüyü dualar okuyarak kıra salar. (1 — 548)

Kullervo, Kalervo'nun oğlu
Mavi çoraplı Tanrı kulu,
Sarı saçlı yakışıklı,
Parlak kunduralı,
5 Demircinin evinde
Sordu akşamleyin
Gece işini erkekten,
Gündüz işini kadından:
— İşime bir ad koyun,
10 Ödevimi belleyim;
Bir anlayım
Ne yapacağımı,
Hangi biçim yorulacağımı!
Demircinin karısı
15 Yordu kafasını:
Yeni gelen köleyi
Nerde sınısa ki;
Ne iş vermeli uşağa,
Para ile tutulmuşa.
20 Sığirtmaçlık uygun düştü köleye,
Sürü gütmeye gidecek.
Demircinin dişlek karısı,
Utanmaz cadı
Ekmek yaptı çobana,
25 Bir kocaman bazlama:

Üst yanına

Buğday bastı,

Alt yanına yulaf kattı,

İçine de taş tıkdı.

30 Bazlamayı buladı yağa,

Üstünden yana;

Azık diye bunu

Tıkdı torbaya.

Çoban karnını doyuracak.

35 Kölesini tenbihledi,

Şöyle dedi:

– Artıklama azığınızı sakın,

Sürü ormana kavuşmadan!

İlmarinen'in karısı

40 Sürüsüne yol verdi.

Şu sözleri söyledi,

Şöyle tamamladı:

– İneklerim, sağmallarım

Çıkıyorlar yaylıma;

45 Eğri boynuzlular,

Çift tırnaklılar

Otlağa, huş ormanına,

Semirsinler, yağlansınlar

Çayırlarda, çimenlerde,

50 Altın çamlıkda,

Gümüş korulukta.

Ulu Tanrı yüzüme bak,

Tanrım koru, gözet

Kötü yoldan,

55 Tehlikeden, zarardan,

Çeşitli felâketlerden!

Ağıldayken, gölgelikte

Yardımsız komadın;

Yadda yabanda da,

60 Açıklarda alanda da
Gözet yine Ulu Tanrı, onları!
Güzelleşsin sığırlarım,
İrileşsin, iyileşsin
Yardımlını dilerim!

65 İyilerin ver isteğini,
Kötüler ettiğini bulsun!
Eğer çobanım kötüyse,
Değer vermezse sürüme,
Sağmallarımı akkavak gütsün,

70 Söğütler çobanlık etsin.
Kuş kirazı önden gitsin,
Ben ardından varmadan,
Sürü eve dönerken!
Söğüt yolunu göstermez,

75 Akkavak da gütmeyiz,
Kuş kirazı alıp gelmezse
Uygununu sen düşün,
Tabiatın kızlarına güttür,
Sürüme esenlik sağlasınlar,

80 Tüm sürüme!
Ne çok kızın var
Kimbilir;
Emrinde yüzlercesi
Gök yüzünde yaşayan,

85 Tabiatın iyi huylu kızlarından.
Suvetar, has kadın
Etelätär, İyilerin iyisi,
Tatlı Hongatar,
Güzel bakire Katajatar,

90 Ufak tefek Pihlajatar,
Tapio'nun kızı Tuometar,
Ormanların gelini Mielikki,
Tapio'lu bakire Tellervo!

Sürümü gözetleyin,
95 Bakın çekin ürünlerime
Tüm yaz boyu güzelce;
Yapraklar yeşerirken,
Yerde çimen sürerken
Dallarda tomurcuk varken!

100 Has Kadın Suvetar,
Tabiatın anası Etelätär!
Yayıver etekliğini,
Aç da seriver önlüğünü
Sürüm bürünsün,

105 Yavrularım örtünsün
Sert havada,
Yağmurda çavgında!
Kötü yoldan uzak tut sürümü,
Tehlikeye düşmesin;

110 Oynak cıvık bataklıkta,
Parıltılı akıntıda,
Yumaklanan obrukda,
Dönen dipsizde
Sıkıntı çekmesin sürüm,

115 Bir zorluğa uğramasın;
Batağa saplanmasın tırnakları,
Düdenlere düşmesinler
Saatleri yetmedikçe,
Ecelleri ulaşmadan,

120 Kader karar vermeden!
Uzaklardan tatlı ses bul,
Ta göklerin göbeğinden,
Bulutların içinden
Ilım ılım bir ses,

125 Ya da toprak anadan!
Kaval çal güçlü nefesinle,
Tepeleri çiçekle süsle,

Beze alanları da böylesine
Çayırlar donansın,
130 Koruluklar kırırdasın;
Bataklara tad gelsin
Kenar yerler yeşersin de!
Sürümü besle otlakta,
Sağmallarımı doyur;
135 Sürümü sula sulakta,
Şerbetli sularla!
Yaldızlı ormanda besle
Gümüşlü domurcukla,
İpıl ıpıl ırmakta sula
140 Aynalı suyla;
Akar su, yeşil çimen,
Altın tepe, gümüş çayır!
Parıltılı kuyular kaz
Sağda solda, otlakda;
145 Sürüm sulansın,
Şerbet yudumlasın,
Şişkin göğüslerine,
Sızım sızım memelerine:
Damarlar oynasın,
150 Süt ırmaklar coruldasın,
Nehir gibi taşsın,
Köpüre köpüre tıksın;
Süt boruları hazırlansın
Koğa koğa dolmaya!
155 Herzaman böyle olsun,
Bol olsun, çok olsun
Kötülük kuran'ın tersine,
Beceriksiz eller de bile
Sütler yere saçılmasın,
160 Bereketi kaçmasın!
Kötüler çoğaldı,

Sütü boşa verenler;
Saçar dökerler
Sağmalların nimetini,
165 Boş yerlere;
Nerde şimdi
Eski iyi kişiler,
Bereketli günler!
Sütü taştan sağarlardı,
170 Çayıra yoğurt çalarlardı.
Anam hiç sormadıydı işini
Bir başka evden;
Sütünü güç sağlardı
Tuonela'dan, uzaklardan,
175 Manala'dan,
Dip yerlerden kuytudan
Tek başına geceleri
Karanlığın içinde ürkek,
Kimselere görünmeden
180 Kötülere duyurmadan,
Kıskançları konuşurmadan!
Anam söyler dururdu,
Ben de böyle düşünürüm:
İneklerin sütü azaldı,
185 Nere gitti?
Kırlarda mı saçıldı,
Köylerde mi sağıldı;
Cadıların göğsüne mi aktı,
Kıskançların koinunda mı
190 Ya da saklı kaldı,
Ağaçlara mı bulandı,
Ormana mı taşıtı,
Çayırlarda, fundalarda
Boşlara mı gitti?
195 Süt boşlara gidemez,

Yabanda yadda kalamaz;
Ne kötünün göğsünde,
Ne kiskancın koynunda,
Ağaçlıkta ormanda,
200 Çayırdaki korulukta
Boş yerlere harcanmaz!
Süt, evlerde lâzım,
Başta gelen tek nimet;
Onu, evinde kadın bekler
205 Tahta koğası elinde!
Suvetar, has kadın,
Tabiatın kadını Etelätär!
Doyur karınlarını:
Syötikki yeme doysun,
210 Juotikki suya kansın,
Hermikki'm semirsin,
Tuorikki'm güçlensin,
Mairikki'ye süt yetiştir,
Omena'nın ağzı artsın
215 Taze ottan, iyi sudan,
Çalı çiçeğinden,
Menevişten, tomurcuktan,
Köklerin orta yerinden
Alsın gelsinler
220 Tatlı sütleri;
Memeleri sallansın,
Güdek hizmetcim sağsın,
Corul corul coruldatsın!
Tabiatın güzel kızı,
225 Eteklilikli sıcak kız,
Tatlı yüzlü!
Çorak yerden, çamurdan,
Bataklıktan, topraktan,
Akar sudan, ırmaktan

230 ık, bulunduğun yerden!

Kuyulardan su ek,
Sürümün üstüne dök
Yıka güzelleştir;
Ürünleri çoğalsın

235 Eve dönmeden,

Hanımının önüne gelmeden,
Tenbel sağıcıya ulaşmadan.
Mielikki, ormanın gelin kızı,
Davarların Tanrıçası,

240 Koca elli!

Uzun boylu bir kızını,
En iyisini yolla;
Bu yaz boyunca!
Hayvanlara o baksın,

245 Merhametli Tanrının bağışı

Sıcak günler boyunca!
Tellervo, Tapio'nun kızı,
Tombul bakire,
Sis gömlekli,

250 Salkım saçak etekli,

Sarı saçlı güzel!
Metsola'da, Tapiola'da
Sürüleri gözeten
Gel, dileğim var senden:

255 Dikkatli güt sağmalları,

İyi gözet sürümü
Yumşak ellerinle,
Zarif parmaklarınla!
Vaşak sırtında dolaş,

260 Balık kanadına bin,

Deniz perisinin
Pullarında otur,
Yaban koyununun

Üstünde kıvrı!

265 Gün batıp giderken,

Gece olup gelirken

Sürümü eve çevir,

Şu iyi kadının önüne;

Sallanan yağ torbaları,

270 Süt dolu böğürleriyle!

Güneş yuvasına girerken,

Gece kuşları öterken,

Sürümü öğütleyiver,

Boynuzlulara bir deyiver:

275 Haydin bakalım evinize

Eğri boynuzlular;

Haydin şimdi evinize

Süt verenler, evlere!

Orada pek rahatsınız,

280 Tertemizdir ahırınız;

Bakın orman karardı,

Kıyıları da karardı

Gezelemek zor size.

Dönün yerlerinize

285 Kadınlar sizi bekler,

Size ateş yakıldı

Kokulu çimenlerde,

Otların arasında. (*)

Nyyrikki, Tapio'nun oğlu,

(*) *Hayvanlar sağılırken haşarattan korumak için ateş yakılır.*

290 Mavi kaftanlı

Yeşilliklerin koruyucusu!

Çam göğdelerini yerleştir,

Ak çamlar döşe

Kirli yerlere;

295 Kapat tehlikeleri böylece

Batakları, oynak yerleri

Sağlamca bekiştir de

Rahat yürüsün eğri boynuzlar,

Çift tırnaklılar hoplasın

300 Dumana doğru,

Batağa düşmeden,

Çamura gömülmeden!

Sürüm sana aldırılmaz da

Gece eve dönmezse,

305 Pihlajatar, minnacık kız;

Güzel bakire Katajatar

Koruluktan huş kes,

Ormandan çalı topla,

Ardıç kamçı hazırla

310 Ya bir övez öğendire

Tapio şatosunun ardından,

Tuomivaara'nın öte yanından;

Sür sürüyü bahçeye,

Hamamın yanındaki yere;

315 Evinkileri eve gönder

Ormaninkileri ormana sal!

Ayı, ormanın al yanaklı elması,

Ağaçların tatlı koca oğlanı!

Anlaşalım seninle,

320 Barışalım ömür boyu

Gelecekte, torunlarımızla:

Çift tırnaklıya dokunma,

Sağmalları boğazlama

Yaz günleri boyunca,

325 Tanrının sıcak mevsiminde.

Çıngırak sesi duyunca,

Çan, kaval ya da,

Uyu yatıver yere,

Yaslanıver çimene;

330 Toprağa uzan

Göm başını,

Tıka kulaklarını!
İstersen var git ormana,
Yosunlu taşların arasına
335 Başka dolaylarda,
Duyma çoban sesini.
Tatlı ayı, güzel ayı!
Yasaklamam seni,
Buralarda gezmeni
340 Bağışlarım da belki;
Tatma dilinle ne var ki,
İri ağzını açma,
Parçalamaya hiç kalkma
Pençenle, dişlerinle.
345 Sürünün uzağında dolaş,
Ayran kokulu
Yerleri seç;
Çıngırak sesi,
Çoban türküsü
350 Duyduğun yerlerde
Çok eyleşme çabuk geç!
Sürü tepedeyken
Alt yandan dolaş,
Sürü alt yandayken
355 Tepelerden kıvrın.
Sürü açıktaysa
Ormana sokul,
Sürü ormandaysa
Açığa yönel.
360 Guğuk kuşu,
Gümüş başlı güvercin
Ya da turna gibi
Uzarlarda dolaş!
Balık gibi süzül,
365 Yün yumak gibi sarıl,

Keten topuz gibi
Yusyuvurlak tekerlen;
Çek pençeni içine,
Dişlerini etine!

370 Sürüm ürkmesin,
Hayvanlar korkmasın,
Sağmallar süttten kesilmesin!
Rahat bırak sığırları,
Çift tırnaklıları koyuver

375 Sürü rahat dolaşsın,
Yayılsın kıvrıla kıvrıla,
Batakda çorakda,
Ormanda alanda;
Canın çekse de onlara

380 Sakın yaklaşma, ilişme!
Verdiğin sözü unutma
Tuonela nehri kenarında,
Tanrının huzurunda
İzin verilmişti sana,

385 Üç kez bir yaz boyunca
Çıngıraklı dolaylarda
Kötülük yapmadan dolaşmana;
Kötü işe karışmak,
Suça bulaşmak

390 Yasak sana.
Canın çekse,
Dişlerin arzulasa
İsteğini göm çalılığa,
Arzun ormanda kalsın!

395 Çürük ağaçlara saldır,
Kötü şeyler parala;
Batakta kütük gev,
Tarlada kesek dağıt.
Karnın acıkır da

400 Bir Şey yemek istersen,
Mantarla doyrur karnını,
Karınca yuvasından gećin;
Kızıl kök ye iyisinden,
Dokunma kismetime,

405 Azıćıma el atma!
Ormanlarda bal var,
Dolu dolu kazanlar
EkŐir, dolar taŐarlar;
Altın ćayırlıkta,

410 Gümüşlü tepelerde:
Aćı doyrurur,
Susuzu kandırır;
Ye ye bitmez,
İć ić tükenmez.

415 Anlaşalım seninle,
Hayat boyu, ölünceye;
Topraćımız bitiŐik,
Kavga dećer mi hić
Kismetimiz ćok ise!

420 Kış aylarını bekle,
KıŐın belki dćŐrz
Sana göre, niyetinle.
Yaz gelirken,
Batak yerler erirken,

425 Glckler de ılımiŐken
Buralara pek gelme,
Sürümün, olduću yere.
Yolun düşse bu yerlere,
Korumuza ynelirsen

430 Vururlar seni.
Evlerinde dećilseler avcılar,
Bu işi iyi becerir
Evlerdeki karılar;

Ev kadını keser yolunu,
435 Yolculuğun olduğu yerde biter;
Canın çekmiş aldırmazlar,
Tanrı buyuruğu dışında
İsteğini sana koymazlar!
Ey Ukko uluların ulusu!

440 Ne olur ne olmaz
Bir felaket gelirse
Sürüme, ineklerime,
Onları sen değiştir
Bir bambaşka şeye!

445 Taş olsunlar
Ya da kütük güzellerim
Ayı oralardayken.
Koca oğlan gezeleyip dururken!
Ben olsam ayının yerinde,

450 Canavar canavar dolaşsam
Yaklaşmam karıların
Oldukları yere.
Başka yerde dağ mı yok,
Uzaklarda alan mı yok,

455 Git oralarda seğirt
Başına buyruk,
Tabanların yağırlaşsın,
Baldırın patlasın,
Mavi ormanlarda,

460 Kuytu kuytu yerlerde.
Kozalıklı çayırda koş,
Kumsalda dolaş,
Yollarda yürü,
Kıyılarda gübürde de

465 Var git Pohjola yönüne,
Laponya derinliklerine!
Güzel yerler,

İyi geçer günler.

Yaz oldu mu çıplak ayak,
470 Gz oldu mu keçe arık;
Batak deme sulak deme!
Ormanlara giremezsen,
Bilmediğin yerlerse,
Bir ize dş,

475 Patikadan yürü
Tuonela'ya,
Kalma'nın olduğu yere!
Batağı var batacak,
alıısı var yatacak;

480 Kirjo orada,
Karjo orada;
ŐiŐko ŐiŐko inekler
Demir yularlı,
Dzinelerle bağlı.

485 Sıska girer, semiz çıkar,
İnce kemik irileŐir!
YumuŐa biraz
Yüzün gülsün,
Mavi orman,

490 Koruluk var!
Huzur ver sığırlara,
Çift tırnaklılar
Rahat etsin,
Tanrının ılık yaz gününde!

495 Ormanların Tanrısı
Aksakallı ihtiyar!
ek köpeğini geriye,
UzaklaŐtır itini!
Burnuna mantar tıka,

500 Ahlat sok ya da
Koku almasın,

Sürünün gelişini duymasın!
Gözlerini ipekle bağla,
Kulaklarına çapıt tıka da
505 Dolaşanları farketmesin,
Gezenleri görmesin!
Oğluna izin verme,
Koyuverme piçini!
Bunları yapamazsan:

510 Al git korudan,
Sür uzağa kıyıdan
Bu dar yerden,
Sığırların yanından!
İtini koğuğa tık,

515 Altın halkaya
Gümüş halatla bağla;
Uslu dursun,
Bir korlara basmasın!
Bunu da yapamazsan

520 Ya da buna aldırılmazsa:
Ey Ukko sen, altının sahibi,
Gümüşe söz geçiren!
Sözlerimi işit sen,
Tatlı tatlı dediğimi:

525 Övezden bir tasma
Tak burnuna;
Övez yetmezse
Bakırdan olsun,
Bakır yetmezse

530 Demirden olsun tasma,
Demiri de delerse
Bir altından yusufçuk
Çenesinin altına,
Kemiklerin arasına

535 Koyuver sıkı bağla,

Bir iyice düğümle.
Kemikler oynamasın,
Seyrek dişleri açılmasın
Demir sökülmeden,
540 Çelik tasma çekilmeden;
Arasına bıçak girmeden,
Balta işe karışmazsa!
İlmarinen'in karısı,
Demircinin titiz eşi

545 Saldı inekleri,
Ahırından otlığa.
Çobanı da savdı ardından,
Köle sağmalları güdecek.

*

33

Kullervo, sürünün peşinde gider. Akşama doğru, aزیğını torbasından çıkartır, ekmeğini kesmek ister; bıçağının ağzı taşa çalar, kırılır. Çoban bundan pek üzülür, çakısı ailesinden kalan tek hatıradır.

Aزیğına taş katan kadından öcünü almak için, sürüyü bataklığa sürer ve kurt ve ayılardan bir yeni sürü hazırlayarak eve bunlarla döner. Hayvanları sağmaya gelen ev sahibi kadını canavarlar parçalar. (1 — 296)

Kullervo, Kalervo'nun oğlu

Yüklendi azık torbasını,

İnekleri batac kenarından sürdü,

Tepeden dolaştı kendisi.

5 Yolda düzölüp giderken,

Söylenip dururdu:

— Pek acıklı halim benim,

Ömrüm sürünmekle geçiyor!

Sonu yoktur bu işin,

10 Öküz kuyruğunda seğırt,

Danaları kovala

Bataklara bata çıka,

Çorakta ya da

Sürün dur!

15 Oturdu yerde bir tümseğc,

Tepenin güneşli yönünde.

Türkü çağırdı, şarkı söyledi.

Şöyle dedi:

— Tanrı güneşi ısıt,

20 Tanrının yumağı sıcaklık ver

Demircinin çobanına,

Zavallı sığırtmacın sırtına;

İlmarinen'in evine varma,
Hele hanımına yaklaşma!

25 Karı keyfinde, evde
Has ekmek doğrar,
Çörek tıkınır,
Üstleri tereyağlı.

Fukara çoban kuru yufka,

30 Katı bazlama gever,
Yulaflı güdük kemirir,
Kepekli lokma dişler,
Saman gevişi getirir,
Ağaç kabuğu çiğner,

35 Tahta çanaktan su besler üstünü.

Gen yerin kötü suyu!
Ey gün, buğday renkli tüken!
Tanrının zamanı devril.
Tut çamlığın yolunu,

40 Buğday renkli, fundalığa salın,

Ardıç ormanında saklan,
Yükseliver akkavağın ardına!
Sal çobanı evine
Tereyağına banmaya,

45 Şepit yırtmaya,

Bulamaç kaşıklasın
Çoban böyle diye dursun,
Kullervo dilediği hayali kursun,
İlmarinen'in karısı,

50 Şebiti çoktan yırtmıştı,

Tereyağına banmıştı,
Bulamacı kaşıklamıştı.
Bir sulu aş kaydattı,
Soğuk lahana aş Kullervo'ya.

55 İt yağını yaladı,

Kedi karnını doyurdu;

Dilediği kadarını yedi Merkki,

Halli arzusunu giderdi.

Korulukta bir kuş öttü,

60 Bir küçük kuş fundalıktan yana:

– Kölenin vakti geldi,

Öksüzün yemek vakti.

Kullervo, Kalervo'nun oğlu

Güneşe yöneldi şöyle dedi:

65 – Vakti gelmiş, yemek yesem,

Karnımı bir doyurabilsem

Azığımı mı denesem!

Topladı sığırları

Sürüsünü yatırdı;

70 Bir tepecikte, bir keseğe

Bağdaş kurdu oturdu.

İndirdi torbasını omuzundan,

Azığını çıkardı, evirdi çevirdi.

Şöyle dedi:

75 – Dıştan baksan çörek güzel,

Yumuşak kabuklu;

İçi saman dolu, altı kepek!

Çekti bıçağını kınından,

Başladı ekmek kesmeye;

80 Bıçak dayandı bir sert şeye.

Sürttü çakıl taşına

Kaydı ağzı söküldü sapı.

Kullervo, Kalervo'nun oğlu

Baka kaldı elindekine,

85 Gözü yaşla doldu

Şöyle söyledi:

– Bir bıçağımız vardı

Atadan, kardeşlik, sevgili çelik!

Babam yaptıydı,

90 Büyüğüm sap takdıydı;

Çakıla çaldım, serte sürttüm
Cadının ekmeğinde,
Kötü karının azığında.

Karı her halde güler bana,
95 Eğlenir benimle kızı da;
Ne yapsam ki onlara,
Utanmaz cadı karıya?
Bir karga çalıdan seslendi,
Gakladı, şöyle dedi:

100 – Hey fıkara, altın toka
Kalervo'nun oğlu!
Nedir derdin,
Gönlün neye karanlık?
Bir şıvgın kes

105 Huş oranından,
Boklu bacaklıları sürüver
Onunla bataklığa;
Gömüver gitsin sığırları
Gömüklerin içine,

110 Yarısını kurt yesin,
Yarısı ayılara!
Kurtlardan bir sürü kur,
Ayıyı da kat içine;
Kurtlar Pienikki'nin

115 Ayılar da Kyytä'nin
Yerini tutsun;
Bu sürüyü sürüver,
Yürüsün salına salına yolda!
Ancak böyle ödeşirsin

120 Evdeki cadı karı'yla!
Kullervo, Kalervo'nun oğlu
Bir azıcık düşündü,
Şöyle dedi:
– Bekle hele şeytanın karısı!

125 Ben ağlarım

Babamdan kalan bıçağa,

Sen ağlayacaksın

Tüm sürüne, sığırlarına!

Ormandan bir şıvgın kesti,

130 Bir kocaman sert değnek;

Sürdü sürüyü batağa,

Tüm sığırlar çakıldılar çamura.

Varsın yarısını kurt yesin,

Bir yarısını ayılar.

135 Kurtlar, inek oldu,

Ayılarla sürü kurdu;

Bir kısmı Pienikki'nin

Bir kısmı da Kyytä'nin

Yerini tuttu.

140 Gün batıya giderken,

Karanlık basıp gelirken

Ağaçların hizasında,

İneklerin sağma vakti yaklaştı.

Kullervo, Kalervo'nun oğlu

145 Canavar sürüsü önünde

Evin yolunu tuttu.

Ayıları öğütledi,

Kurtlara şöyle dedi:

– Karının kalçasına sarılın,

150 Baldırından dalayın

Karşınıza çıkar çıkmaz,

Sizi sağmaya bulaşınca!

Kemikten bir boru yaptı

Tuomikki'nin ayağından,

155 Bir düdük hazırladı

Kirjo'nun bacağından;

Borusunu çaldı, öttürdü düdüğünü

Üç kez evin tepesinde;

Yol kavşağında altı kez!

160 İlmarinen'in karısı,

Demircinin, hanımı

Bir hafta var süt bekler,

Kilerinde yağ kalmadı.

Duydu şamatayı,

165 Fundalıktan gelir

Düdük sesi, boru sesi.

Şu sözleri söyledi:

– Şükrederim sana Tanrı,

Öttü boru, göründü sürü!

170 Nerde bulmuş boruyu

Bizim akılsız oğlan;

Gelir öttüre öttüre;

Kulağım delinecek nerdeyse,

Kafam kazana döndü?

175 Kullervo, Kalervo'nun oğlu

Şöyle dedi:

– Boruyu bataкта buldu köle.

Topladı çamurların içinde!

Sürü eve yaklaştı,

180 Sığırlar ahıra yanaştı

Durup durma tüttür dumanı,

Başla inek sağmaya!

İlmarinen'in karısı,

Evin yaşlı kadınına

185 Yumuşladı inek sağmasını.

Şöyle dedi:

– Hadi sen git sağıver,

Sürüyü karşılada;

Vaktim yok şimdi

190 İnekleri sağmaya,

Ellerim hamur bulalı!

Kullervo, Kalervo'nun oğlu

Onu, şöyle cevapladı:

– İneğini kendi saçar

195 Hanım dediğin;

Sürüsünü mal sahibi karşılar,

Benim bildiğim!

İlmarinen'in karısı

Vardı gitti ateş yakmaya,

200 İneklerini sağmaya.

Sürüsüne bir göz attı,

Durumu iyice tarttı.

Şöyle söyledi:

– Sürüm güzel görünüşlü,

205 İnekler pırıl pırıl tüylü;

Vaşak desem yakışır

Ya da yaban koyunu;

Şişkin şişkin göğüsleri,

Çatlayacak bicikleri!

210 Çömeldi yere,

Başladı bicik çekiştirmeye.

Bir çekti, iki çekti,

Üçüncü çekişinde mi ne'ydi

Kurt üstüne çullandı,

215 Ayı arkasından abandı.

Kurdun ağzı ayrıldı,

Ayı baldırına sarıldı.

Yarım baldır dalandı,

Topukda hal kalmadı.

220 Bu iş böyle olunca,

Kalervo'nun oğlu Kullervo

Kendini ödeşmiş saydı,

Cadı karıdan öcünü

İşte böyle aldı.

225 İlmarinen'in karısı

Başladı ağlamaya,

Şöyle söyledi:

– Arsız çoban,

Beğendin mi yaptığını!

230 Ayıları eve sürdün,

Bahçemize kurt saldın!

Kullervo, Kalervo'nun oğlu

Şöyle dedi:

– Tusalım iyi yapmadım

235 Ya sen bana ne yaptın!

Katığıma taş kattın

Çakıllı çörek pişirdin:

Çakım taşa çalındı,

Serte sürttüm bıçağı,

240 Babamın tek hatırası,

Büyüğümün yadigârı!

İlmarinen'in kansı

Şöyle dedi:

– Hey çoban, güzel çoban

245 Vaz geç kötü huyundan,

Unut şu dediğin lafları,

Kurtar beni canavarın ağzından

Ayının tırnaklarından!

Bol bol azık hazırlayım,

250 Yanına tatlı katık katayım;

Tereyağı, has ekmek, şerbetli ağız;

Bir yıl çalışma istersen,

İkinci yıl da dinlen!

Yardıma gelmezsen,

255 Büyülerini çözmezsen

Dayanamam ölürüm,

Toprak olur giderim!

Kullervo, Kalervo'nun oğlu

Şöyle dedi:

260 – İstersen öl ister geber,

Ölüme gidenlere
Bol bulunur toprakta yer;
İyiler de göçtü o yöne,
Nice nice büyükler dinlenmeye!

265 Ilmarinen'in karısı

Şöyle dedi:

– Ey Ukko, Ulu Tanrı
Bir kocaman yay gönder,
En iyisinde olsun;

270 Bir bakır ok yerleştir

Ateşli yayın üstüne!
Sal ateşli oku,
Koyuver koltuk altına doğru,
Omuz başlarına:

275 Ödür Kalervo'nun oğlunu!

Canı çıksın sefilin,
Gebersin bakır uçlu okla,
Bakır okunla !
Kalervo'nun oğlu Kullervo

280 Şöyle dedi:

– Ey Ukko, Ulu Tanrı
Koy beni bir kenara,
Dön yönünü
Ilmarinen'in karısına;

285 Ahlaksız karı gebersin

Yerinde kalsın, debelenmeden!
Ilmarinen'in karısı
Devrildi yere
Öldü, kösüldü.

290 Kapısının eşiğinde.

Kadın böyle yok oldu
Güzel hanım göçüp gitti;
Onu haftalarca aradıldı,
Yıllarca da beklediler'di

295 İlmarinen'e eş olsun diye
Vaktiyle.

*

34

Kullervo, Ilmarinen'in evinden kaçar. Ormanlarda üzgün dolaşırken bir yaşlı kadına rastlar; ondan, babasının ve anasının hayatta olduklarını öğrenir: Laponya sınırlarında barınmaktadırlar. Kendilerini bulur. Annesi, Kullervo'yu öldü sandığını, bundan duyduğu üzüntülerini anlatır. Büyük kız kardeşi dağa ahududu toplamaya gittiğinde kaybolmuştur. (1 — 246)

Kullervo, Kalervo'nun oğlu
Mavi çoraplı Tanrı kulu,
Sarı saçlı yakışıklı,
Parlak kunduralı

5 Çabuk kaçtı

Ilmarinen'in evinden;
Kadının ölüp gittiğini
Evin erkeği duymadan,
Kavgaya bulaşmadan,

10 Ağıtına başlamadan.

Çala çığıra uzaklaştı
Demircinin toprağından.

Bir gürültü, bir şamata:
Yerler sestem sallandı,

15 Bataklıklar dalgalandı,

Çayırlar yankı yaptı
Arsız oğlanın sesiyle,
Hâin çocuğun gürültüsüyle.

Bu gürültü bu sesler

20 Demircinin ocağına ulaştı.

Ilmarinen durakladı
Ocağının başında
Bir ara dışa çıktı,

Bakındı sağa sola

25 Gelen sesi dinledi:

Neydi bu gürültü ormanda,
Çayırdaki şamata.
Olan şeyi görünce
Felaketi anladı:

30 Karısı son uykusuna varmış,

Güzel eşi serilmiş
Yerlere yatmış,
Çimenlerin üstünde.
Dondu kaldı İlmarinen;

35 Üzüntüyle kıvrandı,

Katrandan kara kalbi,
İçi simsiyah kömür gibi;
Bir gün ağladı,
Haftalarla ağladı.

40 Kullervo dolaşmakta

Kırda bayırda,
Sık ormanda ilerler,
Şeytanın kütükleri arasında.
Akşam olup gelirken,

45 Gece basmak üzereyken

Bir tepenin üstünde,
Bir tümsek yere çömeldi.
Garip oğlan, kimsesiz
Şöyle söylendi:

50 – Nasıl geldim dünyaya,

Salıvermişler öksüzü
Gökyzünün altında
Yapayalnız yaşamaya?
Herkeslerin evi barkı,

55 Bir gidecek yuvaları

Benden farklı hayatları:
Ağaçlık barınağım,

Tarlalarım çayırlıklar
Ocağım yelde tüter,
60 Yağmurda yıkanırım.
Kimseyi talihsiz yaratma
Öksüz bırakma Tanrım!
Hem anasız, hem babasız
Ortalıkta yapayalnız

65 Bırakma Tanrım!
Yarattın, can kattın
Bir kuşa tek başına
Kıyılarda, kayalıkta!
Kırlangıca gün ulaşır,
70 Serçeler ışıktan zevk alır,
Hayatın tadı onlara,
Uçan kuşa!
Gün üstüme doğmayacak,
Yüzüme güneş vurmuyacak,

75 Ne tad var ki bu dünyada!
Neden oldum,
Nasıl geldim hayata:
Karabatak mı yola attı,
Ördek bir batağa mı saldı;

80 Kayalara bırakan alakanat mı,
Bir yaban kazı mı terketti
Kuytu kıyılara?
Babam ben küçükken öldü,
Anam ben bebekken yok oklu.

85 Hem anasız, hem babasız
Dikili ağacım kalmadı;
Buzlar benim çarığım,
Kırağı çorap bana,
Dolandığım yerler don;

90 Batağa bat
Pislikte sürt

İl kapısında sürün

Bahtı karayım!

Yazık mı ki bana,

95 Genç yaşımda

Elim kolum tutarken

On parmağım, tırnaklarım.

Kötülüğe mi bulaşmalıyım!

Derken bir düşünceye daldı:

100 Babasının öcünü almalı,

Anasına yapılanı,

Başına gelenleri unutmamalı.

Şöyle söylendi:

– Ey Untamo bekle hele,

105 Sülalemi yok eden

Gör göstereceğimi sana,

Yanına varınca!

Köşklerinin külünü

Yelde savurmaz mıyım?

110 Bir kadın rastladı

Ormanda giderken.

Yaşlı kadın şöyle dedi:

– Kalervo'nun oğlu

Pek dalgınsın neye,

115 Nereye böyle Kullervo?

Kalervo'nun oğlu Kullervo

Şöyle cevapladı:

– Düşünüp taşındım,

İyice aklıma yatırdım:

120 Babamın öcünü alacağım,

Acısını çıkartacağım anamın!

Untamo'nun köyüne giderim,

İntikam alacağım,

Evleri kül edip savuracağım!

125 Yaşlı kadın şöyle dedi:

– Kim öldü ki ailende,
Baban yaşıyor, Kalervo;
Anan beraberinde!

* * *

– Ey sevgili iyi kadın

130 Çabuk söyle:

Babam nerede,
Güzel taşıyanımın
Olduğu yer neresi?

– Anan, baban uzakta,

135 Laponya'nın sınırında,

Balıklı gölün kenarında!

– Ey sevgili iyi kadın

Çabuk söyle

Nerden gidilir oralara,

140 Yolu nasıl bulurum?

– Pek zor değil ora gitmek,

Kolay bulur yolunu

Arayan yabancı olsa da:

Ormanın köşesini dolan,

145 Irmağın kenarından git.

Bir gün yol al, iki gün,

Kuzey batıda üçüncü gün

Önüne bir dağ çıkacak,

Eteğinden dolan,

150 Sol yanından kıvra!

Sağına bir ırmak çıkacak,

Boylu boyuna yürü,

Üç şelaleyi geç

Karşına bir koy gelecek,

155 Uzun burunun ucunda

Bir küçücük kulübe,

Kuytu yerde;

Baban orada yaşıyor,

Taşıyanın yanında.

160 İki güzel bakire kardeşlerin!

Kullervo, Kalervo'nun oğlu

Hemen yola düzüldü.

Bir gün gitti, iki gün,

Bitti üçüncü gün

165 Kuzey batıda

Önüne bir dağ çıktı,

Eteğinden dolandı,

Sol yanından;

Sağında bir ırmak,

170 Irmağı boyundan yürüdü,

Üç şelaleyi geçti.

Bir köy çıktı önüne,

Uzun burunun ucunda

Bir küçücük kulübe,

175 Bir kuytu yerde.

Hemen girdi kulübeye,

Bir tanıyan çıkmadı içerde:

– Hangi sulardan gelir

Bu yabancı misafir,

180 Neredensin sen yolcu?

– Tanımadın mı oğlunu,

Çocuğunu bilemedin mi;

Bir vakitler

Untamo'nun adamları

185 Alıp götürdülerdi,

Babasının avuç içi,

Anasının kirmanı kadar

Ya var ya yokken?

Ana hemen seslendi

190 Şöyle dedi:

– Vay zavallı çocuğum,

Vay öksüzüm,

Altın tokam!

Demek gözüm görecekmış,

195 Çocuğum bura gelecekmiş;

Öldün sandım,

Çok ağladım

Yokluğunu görünce!

İki oğlum vardı,

200 Güzel iki de kızım,

Büyükleri kayboldu

Ne bahtsızım!

Büyük oğlan savaşta,

Büyük kızım

205 Bilinmedik yerlerde;

Oğlum şu an geri geldi,

Kızımdan bir haber

Çıkar mı ki!

Kalervo'nun oğlu Kullervo

210 Şöyle sordu:

–Kızın nerde kayboldu,

Kardeşime ne oldu?

Ana cevap verdi

Şöyle dedi:

215 – Kız mı nasıl kayboldu,

Kardeşin mi nerede:

Meyve toplamaya gitti'ydi

Ahududu toplamaya,

Ormana dağda;

220 Tavuğum orda kayboldu,

Kuşum öldü!

Bilinmedik ölümle,

Adını koyamadım ölümüne!

Kızını kim özler, arar?

225 Anasından başka kimi var.

Anasının ilki,

Gözbebeği anasının.

Düştüm yollara,

Ayı gibi ormanlarda dolandım;

230 Korulukta su samuru gibi

Bir gün, iki gün,

Üçüncü gün aradım.

Üçüncü gün bittiğinde,

Belki de bir hafta geçe

235 Bir koca dağa vardım,

Yüksek bir kayalık.

Kızıma seslendim tepelerden,

Kaybolan kuşumu çağırdım:

Neredesin kızım?

240 Evine dönsene kızım!

Kayalar cevap verdi sesime:

Sızlanma kızın ardından,

O evine dönmiyecek,

Anasının yanına,

245 Yaslı baba ocağına

Ömürler boyunca.

*

35

Kullervo, babasının evinde, birşeyler yapmak ister. Lâkin, hiçbir konuda faydalı olamaz. Sonunda, babası, onu «Mahsul Harcı» ödemeye yollar. Kullervo, bu işini bitirip evine dönerken rastladığı bir kıza tecavüz eder; bu, kız kardeşidir.

Olayın akabinde, iki kardeş birbirlerini tanır; kız, nebirde intihar eder; Kullervo, evine döner faciayı annesine anlatır; ölmek istediğini söyler. Ana, öğüt verir; uzak bir yerde yaşamasını sağlar. Kullervo, bu olayın da sebebini hazırlayan, Untamo'dan öc almaya karar verir. (1—372)

Kullervo, Kalervo'nun oğlu
Tanrı kulu, mavi çoraplı
Büyüklerinin gölgesine sığındı.

Eli bir işe yatmaz

5 Görüp gözeteni olmayınca;

Beşiğini sallayan sevimsiz,

Bir şey öğretmemişti

Ona, çocukluğunda.

Balıktan başladı işe,

10 Serpme serpti;

Kürekleri elinde

Şöyle seslendi:

— Tam gücümle dayansam,

Kuvvet versem mi,

15 Ya da boş mu versem

Emek sarf etmesem mi?

Kayıkdaki dümenci

Şöyle cevapladı:

— Tam gücünle yüklensen,

20 Kuvvetini verirsen

Tekne parçalanmaz,

Kenarları kırılmaz!

Kalervo'nun oğlu

Dayandı küreklere

25 Tam gücüyle;

Tekne bölündü ikiye,

Böğürleri delindi.

Dümendeki Kalervo

Olanı gördü, şöyle dedi:

30 – Beceremedin kürek çekmeyi!

Kenar parçalandı,

Böğür delindi;

Tekne perişan hâle geldi!

Haydi, kalk git

35 Ağ topla, bari

Becer bu işi!

Kalervo'nun oğlu Kullervo

Bulaşır ağ toplamaya.

Şöyle seslenir:

40 – Tam gücümle dayansam,

Kuvvet versem mi

Ya da boş, mu versem

Emek sarf etmesem mi?

Yanıındaki yabancı,

45 Şöyle verdi cevabı:

– Ne güç vermeyen

Ne de emek harcamayan,

Yaramaz hiçbir işe!

Kalervo'nun oğlu Kullervo

50 Asıldı tam gücüyle,

Sular bulandı;

Ağlar dolandı biribirine;

Balıklar döküm saçım.

Kalervo olanı gördü,

55 Şöyle dedi:

– Beceremedin ağ toplamayı!

Ağlar dolandı,

Balık boşlara gitti,

Saman gibi ezildi;

60 Haydi kalk git

«Mahsul Harcı» vermeye;

Öde, tarla parasını;

Yolculuğa dayanırsın

Daha iyi becerikli!

* * *

65 Kullervo, Kalervo'nun oğlu

Tanrı kulu, mavi çoraplı,

Sarı saçlı, çalımlı oğlan

Çıktı yola, harç vermeye

Ya da borç dağıtmaya.

70 İşi çabuk bitirdi,

Bindi kızağına;

Evine dönerken yolda

Sürdü sallandı,

Sallandı sürdü;

75 Yolları boydan boya.

Väinö'nün topraklarında.

Kayağı ile kaya kaya

Bir kız çıktı karşısına;

Sarı saçlı bir güzel kız,

80 Väinö'nün topraklarında.

Kalervo'nun oğlu

Kasar dizginleri,

Söz atar,

Kızı kandırmaya kalkar:

85 – Kız, gelsene kızağıma,

Postlarımın üstüne uzansana!

Kız, kayakta

Cevapladı, uzakta:

– Ölüm girsin kızağına,
90 Hastalıklar postlarında
Serilsin yatsın!
Kullervo, Kalervo'nun oğlu
Tanrı kulu, mavi çoraplı,
Atını kırbaçladı,

95 İnci kamçıyı şaklattı.
At koşar, yolculuk ilerler
Yol altından geçer gider;
Kızak, ıslık çala çala.
Kullervo yolda

100 Sürdü sallandı,
Sallandı sürdü;
Yollarda boydan boya,
Donmuş suların üstünde
Açık denizlerde.

105 Bata çıka sulara,
Bir kız çıktı karşısına.
Kullervo, Kalervo'nun oğlu
Ağzı kulaklarında
Şöyle girişti:

110 – Kız, gelsene kızağıma,
Otursana yanıma!
Kız cevapladı, uzakta:
– Tuoni girsin kızağın,
Mana seninle oynaşsın!

115 Kullervo, Kalervo'nun oğlu
Tanrı kulu, mavi çoraplı
Atını kırbaçladı,
İnci kamçıyı şaklattı.
At koşar, yolculuk ilerler,
120 Yol altından geçer gider;
Kızak, ıslık çala çala.
Kullervo yolda

Sürdü sallandı,

Sallandı sürdü;

125 Pohjola dolaylarında,
Sonsuz Lapon toprağında.

Bir kız çıktı karşısına,

Ak gerdanlı bir kız

Pohjola dolaylarında,

130 Sonsuz Lapon toprağında.

Kulervo, Kalervo'nun oğlu

Ağzı kulaklarında

Şöyle girişti:

— Kız, girsene kızağıma,

135 Sıcak örtülerin altına!

Biraz elma almaz mısın,

Nevalenden yemez misin?

Kız, karşılık verdi

Ak gerdanlı şöyle dedi:

140 — Şeytan tükürsün kızağına,

Haydut sen de;

İnsan, üşür örtülerin altında;

Kızakta oturmak can sıkar!

Kullervo, Kalervo'nun oğlu

145 Tanrı kulu, mavi çoraplı

Saldırdı birden kıza,

Çekti aldı kızağına,

Örtülerin altına..

Kız çırpınır, şöyle der:

150 — Sal beni gideyim,

Sefil sen de

Görmez misin,

Dengin değilim,

Nedir benimle derdin!

155 Şimdi kırarım kızağını,

Parçalarım arabanı.

Kullervo, Kalervo'nun oğlu
Tanrı kulu, mavi oraplı
Olduğu yerden, uzandı
160 Para dolu sandığa;
İşlemeli kapağı kaldırdı.
Gümüşleri avuçladı,
Serdi kumaşları yerlere.
Birer birer bunları

165 Kıza göstermekte:
Sırma içli oraplar,
Gümüş tokalı kemerler!
Kızın aklını kumaş eldi,
Para gönlünü yumuşattı,

170 Altın, gümüş, işleme
Kızı hayran bıraktı.
Kullervo, Kalervo'nun oğlu
Tanrı kulu, mavi oraplı
Usul usul yaklaştı,

175 Durumu şöyle bir tarttı,
Sarılıverdi bâkireye.
Bir eli dizginlerinde,
Bir eli kızın göğüslerinde
Derken, kızını aldattı

180 Sırma işlemlı örtülerin altında,
Kalın postların üstünde.

* * *

Tatlı bir gün Tanrıdan,
Birlikte geçirdiler.
İkinci günü de, yaratan

185 Onlara bağışladı.
Bakire, konuşmaya
şöyle başladı:
– Kimlerdensin, necisin,
Nerelisin delikanlı?

190 Bir değerli evin oğlu,
Bir tanınmış ailenin çocuğu?
Kullervo, Kalervo'nun oğlu
Şöyle dedi:

– Sülâlem büyük değildir!

195 Ne pek küçük, ne büyük;
Orta halli ailem:
Kalervo babam;
İşe yaramaz oğlan,
Onun çocuğuyum!

200 Sen söyle bakalım,
Bir değerli evin kızı mı,
Ailen tanınmış mı?
Kız, şöyle cevapladı:
– Sülâlem büyük değildir!

205 Ne pek küçük, ne büyük;
Orta halli ailem:
Kalervo babam,
İşe yaramaz bir kız,
Onun çocuğuyum!

210 Güzel anamın evindeyken
Beni ormana yolladılar,
Meyve toplamaya,
Dağın böğründen
Ahududu!

215 Meyveleri topladım
Dağlarda, ahududuları
Bir gün topladım,
İkinci günü de,
Üçüncü günün içinde

220 Dönerken eve,
Yol ormana çekti,
Korulukta bitti
Şaşırdım, evi bulamadım.

Oralarda kaldım,
225 Ağladım ıssız yerlerde;
Bir gün ağladım,
İkinci günü de;
Üçüncü günün içinde
Bir tepeye rastladım,
230 Bir koca dağın üstünde.
Uzaklara bağırdım,
Yardıma çağırdım;
Orman cevap verdi sesime,
Fundalıklar yankıladı:
235 Kes şamatayı, kimsesiz!
Deli gibi bağıрма;
Ne yapsan duyuramazsın, evine!
Bir gün, üç gün,
Beş, belki altı,
240 Dertli ağlamaklı,
Hayatıma son vermeye kararlı
Dolaştım ıssız yerlerde:
Ölüp gitsem, yok olsam dedim.
Öleydim toprak olaydım
245 Üç bahar önce,
Ot olur biterdim,
Çiçek olur açardım;
Belki bir kızıl meyve
Çimenlerde, ağaçlarda!
250 Bugüne ulaşmaz,
Kötülüğü tatmazdım,
Bu acı yakmazdı beni!
Bir nefeste söyledi sözlerini,
Sonsuz acısını böyle döktü.
255 Fırladı hemen kızaktan,
Nehire doğru koştu,
Atıldı köpüklü sulara,

Şelâenin tam ortasına
Saldı kendisini.

260 Ecel, bakireyi karşıladı;
Bağrına çekti ölüm onu..
Güzel kız
Tuonela'da avundu,
Güzel kız

265 Günahını, dalgalarda savundu!
Kullervo, Kalervo'nun oğlu
Atlayıp çıktı kızağından.
Çok ağladı, çok dövündü:
— Neler geldi başıma,

270 Ne günlere ulaştım;
Sefil, zavallı yaratıkmışım
Kirlettim kız kardeşimi.
Anamın doğurduğu meleği!
Oy anam, oy babam,

275 Gelmiş geçmiş atalarım!
Neye beni getirip de saldınız
Bu dünyaya,
Bu günleri yaşamama?
Olmaz olaydım,

280 Gökyüzünü görmez olaydım;
Bu toprakta yaşamaz,
Bu çağıma gelmez olaydım!
Hastalıklar alsaydı,
Ölüm beni kucaklasaydı

285 İki günlük bebekken!
Atının hamutlarını kesti,
Koşumları çözdü, atladı,
Kısa zaman geçti aradan.
Babasının topraklarına

290 Çabuk vardı.
Anasıyla bahçede karşılaştı:

– Ey anam, taşıyanını!
Kaderimi bilseydin
Beni dünyaya getirirken,
295 Hamamı dumana boğar
Kapısını kapatır da,
Beni yok ederdin orada.
İki gecelik bebekken,
El kadar çocukken,
300 Bir örtüye sarardın
Salardın sulara;
Çatal sopayla iteledin!
Beşiğimi ateşte yakardın,
Salıncağımı ocakta!
305 Konu komşu sorarmı’ydı:
Hamam neye kapalı,
Beşik nerede, derler mi’ydi?
Cevap vermen kolaydı:
Beşik ateşte yandı,
310 Döşek ocakta tıklılı,
Hamamda arpa kaynattım,
Bira yaptım, derdin!
Ana, sordu aceleyle,
Cevabını bekledi:
315 – Ne var sende,
Ne geldi başına oğlum?
Tuonela’dan mı döndün,
Yolun Mana’ya mı rastladı?
Kulervo, Kalervo’nun oğlu
320 Şöyle dedi:
– Sorma başıma geleni,
Kötü şeyler,
Korkunç korkunç olaylar:
Kız kardeşimi kirlettim,
325 Anamın doğurduğunu!

Komşulardan dönerken,
Toprak parasını ödemekten,
Bir kız çıktı karşıma,
Ben oynadım onunla;

330 Kardeşim'miş,
Anamın doğurduğu imiş, bilemedim!
O, şimdi yokluğa karıştı,
Ölümüne ulaştı
Akıntının içinde,

335 Köpüklü sularda!
Bir ölebilsen, eğer
Bulabilsem yok olmanın yolunu.
Bu bana değer!
Nasıl ölmeli,

340 Hayatıma son vermeli?
Kurdun ağzında,
Ayının boğazında
Ya da balinanın karnında,
Canavar dişlerinin arasında mı?

345 Ana şöyle dedi:
– Gerekmez gitmek,
Kurdun ağzına,
Ayıların, boğazına
Ya da balinanın karnına,

350 Canavar dişlerinin arasına!
Çok yer var Finlandiya'da,
Karanlık Savo dolaylarında;
Kötülüğü iyi gizler,
Vicdanları temizler;

355 Kal oralarda
Beş yıl, belki altı,
Dokuz yıl boyunca belki de;
Zaman geçer, uzun yıllar
Üzüntünü unutturur, siler!

360 Kullervo, Kalervo'nun oğlu,

Şöyle dedi:

– Atacağım kendimi tehlikelere,
Kalma'nın bahçelerine;
Savaşa katılacağım,

365 Adamların öldürüldüğü yerlerde:

Untamo hayatta hâlâ,
Sefil adam ölmesini bilmedi;
Öcüm alınmadı, babamdan yana;
Anamın çektiklerini

370 ÖdeŐmedim onunla!

Akla gelmez kötölükleri,
Ya Şu son ettikleri!

*

36

Kullervo döğüş hazırlığına girişir; evde kalanlarla vedâlaşır. Hiç kimse, annesi hariç, gidişine aldırış etmez.

Kullervo, Untamo'nun köyünde kimi bulursa öldürür, evleri yakar. Köyüne döndüğünde, etrafı bomboş bulur; tek canlıya rastlamaz. Bir yaşlı kara köpek karşısına çıkar; onunla birlikte ormana avlanmaya gider. Yolu, tesadüfen, kız kardeşini kirlettiği yere düşer; Kullervo, macerâyı hatırlar ve kılıcı ile intihar eder. (1—360)

Kullervo, Kalervo'nun oğlu,

Mavi çoraplı

Savaş hazırlığı yaptı.

Öç alma yolunda

5 Kılıcını biledi,

Mızrağını inceltti.

Anası şöyle dedi:

— Gitme zavallı oğlum,

Döğüşe yanaşma,

10 Kılıç seslerinin

Duyulduğu yerde!

Yok yere kavga eden,

Sebebsiz döğüşe giren

Çabuk yenilir, erken ölür

15 Kılıçların altında;

Kalkanının arkasına serilir!

Keçi gibi, olur olmaz atılırsan,

Seleserpe karaca gibi ya da

Salınırsan tez alırlar canını.

20 Köpek sırtında eve taşırlar

Keçiyi, kurbağalar sürükler!

Kullervo, Kalervo'nun oğlu

Ŗöyle dedi:

– Ne batađa dűŖerim,

25 Fundalığa gömölürüm ne de

Kargaların oturduğu yerde,

Uğursuz topraklarda.

SavaŖta ölmek mutludur,

Kılıç seslerinde uyumak!

30 – Döğüş, tatlı hastalık:

Uzun boylu süründürmez adamı,

Can kolay çıkar,

Zaif, muhtaç yaŖanmaz!

Ana, Ŗöyle söze karıŖtı:

35 – Sen savaŖta ölürsen

Ne yapar baban

YaŖlı günlerinde?

Kullervo, Kalervo'nun oğlu

Ŗöyle dedi:

40 – Ölümünü beklesin yolda,

İsterse bahçede ölsün!

– Anana kim dayanak olur

YaŖlı günlerinde?

– Ot demeti kucağında

45 Ölsün isterse, ahırda!

– Oğlan kardeŖin ne yapar,

Sensiz geçecek günlerde?

– Ormanda kaybolsun,

Ölsün isterse tarlada!

50 – Ya kız kardeŖin

Sıkıntılı günlerinde?

– Kuyu yolunda, ya da

ÇamaŖıra giderken yolda,

Yığılsın kalsın!

55 Kullervo, Kalervo'nun oğlu

Ayrılrken evinden

Babasına seslendi:

– Gidiyorum babacığım

Ağlar mısın acaba

60 Ölümümü duyunca,

Beni köyde görmeyince,

Aranızda bulmayınca?

Babası cevap verdi:

– Öldüğünü duyunca

65 Ağlamam sana:

Başka oğlan sağlarım

İşe yararından, akıllıca!

Kullervo, Kalervo'nun oğlu

Şöyle dedi:

70 – Ben de sana ağlamam

Öldüğünü duyarsam!

Başka baba bulurum:

Ağzı çamur, başı taş;

Gözleri bataklık meyvesi,

75 Sakalı kuru ottan;

Ayakları çatal sırık,

Etleri çürük odundan!

Erkek kardeşine seslendi:

– Allaha ısmarladık kardeşim!

80 Gidiyorum kardeşim,

Ağlar mısın acaba

Ölümümü duyunca,

Beni köyde görmeyince,

Aranızda bulmayınca?

85 Kardeşi şöyle dedi:

– Öldüğünü duyunca,

Ağlamam sana:

Başka kardeş bulurum

İşe yararından,

90 Daha iyi, daha güzel!

Kullervo, Kalervo'nun oğlu

Şöyle dedi:

– Ben de sana ağlamam

Öldüğünü duyarsam!

95 Başka kardeş bulurum:

Ağzı çamur başı taş;

Gözleri bataklık meyvesi,

Saçları kuru ottan,

Ayakları çatal sırık,

100 Etləri çürük odundan!

Kız kardeşine seslendi:

– Allaha ısmarladık kardeşim!

Gidiyorum kardeşim,

Ağlar mısın acaba

105 Ölümümü duyunca,

Beni köyde görmeyince

Aranızda bulmayınca?

Kız kardeşi şöyle dedi:

– Öldüğünü duyunca

110 Ağlamam sana:

Başka kardeş bulurum

İşe yararından;

Senden iyi, akıllı usluca!

Kullervo, Kalervo'nun oğlu

115 Şöyle dedi:

– Ben de sana ağlamam

Öldüğünü duyarsam!

Başka kardeş bulurum

Ağzı çamur, başı taş;

120 Gözleri bataklık meyvesi,

Saçları kuru ottan;

Kulakları nilüfer yaprağı,

Vücudu akçaağaç fidanından!

Anasına şöyle dedi:

125 – Anam, benim sevgilim!

Güzel taşıyanım!

Altın bakıp çekenim!

Sen, ağlar mısın acaba,

Ölümümü duyunca

130 Beni köyde görmeyince,

Aranızda bulmayınca?

Anası cevap verdi,

Şöyle dedi:

– Kim bilir ki ana duygusunu,

135 Ana kalbi nasıldır?

Çok ağlarım

Öldüğünü duyarsam,

Yok oluşunu aramızdan!

Göz yaşlarım

140 Dört bir yana taşacak;

Göz yaşlarım

Döşemede yerlerde,

Yol boyunca akacak.

Evin içi ,evin dışı

145 Karlar eriyecek,

Sulu karlar çoğalacak

Gözlerimden akan yaşla

Toprak yeşerecek!

Ağladığımı gören olmaz,

150 Yanıp yakındığımı;

Gizli gizli ağlarım

Hamamda, kuytu yerde

Göz yaşlarım

Kereveti, taşlıkları ıslatacak!

* * *

155 Kullervo, Kalervo'nun oğlu

Mavi çoraplı

Öttüre öttüre borusunu,
Sevinçle, savaşa gitti.
Kırlarda, bataklarda,
160 Çalılıkta, ormanda
Boru çala çala yol aldı.
Arkasından haber salındı,
Bir ses kulağına:
— Baban öldü, evde
165 Yok oldu büyüğün;
Git bir bak oraya, gömüldüğüne!
Kullervo, Kalervo'nun oğlu
Şöyle cevap verdi:
— Babam varsın ölsün,
170 Evdeki atın sırtında
Toprağa taşısınlar, mezarına!
Kırlarda, bataklarda,
Çalılıkta, ormanda
Boru çala çala yol aldı.
175 Arkasından haber salındı,
Bir ses kulağına:
— Kardeşin öldü, evde
Yok, oldu büyüğünün çocuğu;
Git bir bak oraya, gömüldüğüne!
180 Kullervo, Kalervo'nun oğlu
Şöyle cevap verdi:
— Kardeşim varsın ölsün,
Evdeki tayın sırtında
Toprağa taşısınlar, mezarına!
185 Kırlarda, bataklarda,
Çalılıkta, ormanda
Boru çala çala yol aldı.
Arkasından haber salındı.
Bir ses kulağına;
190 — Kız kardeşin öldü, evde

Yok oldu büyüğünün çocuğu;
Git bir bak oraya, gömüldüğüne!
Kullervo, Kalervo'nun oğlu
Şöyle cevap verdi:

195 – Kız kardeşim varsın ölsün,
Evdeki kırsrağın sırtında
Toprağa taşısınlar, mezarına!
Kırlarda, bataklarda,
Çalılıkta, ormanda

200 Boru çala çala yol aldı.
Arkasından haber salındı,
Bir ses kulağına:
– Pek değerli anan öldü, evde
Sevgili uyudu;

205 Git bir bak oraya,
Yabancıların gömdüğüne!
Kullervo, Kalervo'nun oğlu
Şöyle cevap verdi:
– Vay başıma gelenler,

210 Kaybettim anamı!
Anam uykuya vardı demek:
Perdeleri asardı,
Örtüler nakışlardı,
Yününü eğirir,

215 İpliğini bükerdi.
Şimdi hiç oldu gitti!
Yanında olamadım
Uykusuna dalarken,
Zavallı, ne yazık!

220 Soğukta dondu mu öldü,
Aç mı kaldı öldü?
Ölüyü içerde yıkasınlar
Alman sabunuyla;
İpeklere sarsınlar,

225 Keten örtüyle bürsünler!

Ağıtçılar bulunsun,

İlahiler okunsun

Toprağa verilirken!

Ben yanına varamam,

230 Almadım öcümü Untamo'dan,

Sefil yok edilmedi,

Kötü adam ölmedi!

Borusunu çala çala yol aldı.

Untamo'nun evine vardı.

235 Tanrıya yalvardı:

— Ey Ukko. Uluların Ulusu

Gökyüzünün hakimi!

Kılıcıma kuvvet ver

Yüzlerce kemik doğrasın,

240 Bükülmesin, aşınmasın

Tüm kalabalığı haklasın.

Çekti güçlü kılıcını,

Tüm halkı kılıçtan geçirdi.

Untamo'nun sülalesini kuruttu.

245 Evleri yaktı kül etti,

Alevler göğü sardı.

Geriye yalnız,

Ocak taşları,

Tek başına bahçede

250 Bir uzun çam kaldı.

* * *

Kullervo, Kalervo'nun oğlu

Evinin yolunu tuttu.

Babasının evine,

Ecdadının yurduna:

255 Evi bomboş

Kimsecikler kalmamış.

Ne var karşılayanı

Ne de kucaklayanı.

Ocaktaki kömürleri yokladı,

260 Kömür soğuk ateş yok;

Demek ki annesi yok.

Ocağın üstünü yokladı,

Babasının yerini,

Babasının yeri soğuk;

265 Demek ki babası yok.

Gözleriyle etrafını yokladı

Yerler süpürülmemiş

Demek ki kız kardeşi yok.

Kıyıdaki kayığa

270 Gitti baktı,

Tekneyi yerinde bulamadı,

Demek ki oğlan kardeşi yok.

Yok olmuşlar, ölmüşler!

Başladı ağlamaya.

275 Bir gün ağladı, iki gün,

Üçüncü günü de ağladı.

Şöyle dedi:

— Ana, değerli anam!

Ne kaldı senden bana

280 Bu dünyada?

Sesimi duyuramam

Baş ucunda konuşsam,

Mezarında yas tutsam,

Yaşlarımı akıtsam!

285 Anası topraktan seslendi,

Şöyle dedi:

— Benden sana

Kala kala bu dünyada,

Bir karabaş köpek kaldı!

290 Köpeğini yanına al

Ormana dal, yukarlara

Orman perilerinin yanına,
Mavili bakirelerin bahçelerine,
Çam şatonun yanına
295 Rızkını aramaya,
Karın tokluğuna!

* * *

Kullervo, Kalervo'nun oğlu
Aldı köpeğini yanına,
Ormana daldı,
300 Uzaklaştı yukarlara.

Az gitti, bir azıcık yol gitti
Bir tanış yerlere vardı.
Kız kardeşine rastladığı,
Anasının doğurduğunu;
305 İlk gördüğü dolaylara;
Kız kardeşini kirlettiği
Yerlerdi oralar.

Yeşillikler ağlaşır,
Çayırılık yası,
310 Fundalar gâmde,
Çok göz yaşı dökmüşler.
Çalılar ağlaştı haline,
Taze otlar çayırlar,
Çiçekler, kuru dallar

315 Ağladılar, ağaçlıklar
Genç kızın başına gelene
Zavallının felaketine:
Çimenler sürmez olmuş,
Çiçekler açmaz olmuş

320 O yerlerde, matemli
Kirli toprak üstünde.
Kullervo, Kalervo'nun oğlu
Kılıcını sıyırdı,
Evirdi çevirdi baktı:

325 Suçluyu cezalandırır mı,
Günahı olan kişinin
İçer mi kanını?
Kılıç için farkına vardı,
Yiğitin niyetini anladı.

330 Şöyle cevapladı:
– Cezalandırırım suçluyu,
Günahı olanın içerim kanını!
Kullervo, Kalervo'nun oğlu,
Tanrı kulu, mavi çoraplı,

335 Parlak kunduralı öksüz
Çekti kılıcını kınından
Kabzasını toprağa,
Diklemeye sapladı:
Keskin ucu havada

340 Göğsüne doğru.
Yasladı bağrını sivri uca,
Ölüme ulaştı, oracıkta
Eceliyle kucaklaştı.
Delikanlı böyle yok oldu,

345 Yiğit Kullervo hiçliğe gitti.
Talihsiz öksüz!
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Ölüm haberini alınca,
Kullervo'nun yok oluşuna

350 Şöyle dedi:
– Ey insanlar,
Çocuğu görüp iyi gözetin,
Görgüsüz yetiştiricinin elinde!
Yad da yabancı ellerde

355 Görgüsüz elde yetişen çocuk
Bakıp çekilmezse,
Yad yabancı ellerde
Görüp gözetilmezse,

Bir er gibi olamaz
360 Çok yaş yaşamış olsa da!

*

37

Demirci Ilmarinen ölen eşine ağlar durur. Altın ve gümüş karışımı bir heykeli, kendisine eş olarak hazırlamayı düşünür. Bu iş kolay olmaz. Heykel hazırlanır, ancak demirci buna can katamaz. Bir geceyi altın eşi ile geçirir: sabah uyandığında altın eşinden yana olan tarafının buz gibi donduğunu görür.

Ilmarinen heykeli ozan Väinämöinen'e vermek ister; ozan kabul etmez, demirciye öğüt verir: heykelden faydalı bir şey yapmasını ya da altın olarak başka yere satmasını söyler. (1—250)

Demirci Ilmarinen çok ağladı.

Uyku tutmadı geceleri

Gözleri, kapanmak bilmedi,

Sabah akşam demedi

5 Feryad etti, ahladı;

Yemek bile yemedi

Genç eşinin acısından;

Güzelinin ölümüne,

Toprak oluşuna ağladı.

10 Eli kolu işten kesildi,

Bakır çekicini unuttu,

Ocağı ses vermedi

Tam bir ay.

Düşündü durdu:

15 – Bilmiyorum ne yapsam,

Talihsiz oğlan

Nasıl yaşasam,

Ömrü nasıl tüketsem.

Geceler korkutuyor beni,

20 Vakit geçmek bilmiyor

Bu azabımla,

Sıkıntılarımla;

Karanlık hüznü dolu,

Aydınlığın tadı yok!

25 Uykusuz gecelerimde

Acı bir özlem çöker içime;

İstemem geceyi,

Karanlık girmesin araya,

Akşamdan sabaha

30 Kavuşayım!

Bunlar olmasa da olur ya.

Sevgilimi göresim geldi,

Karagözlüm burnuma tüttü.

Gecenin karanlığında,

35 Çoğunlukla uykumda

Boşluğu kucaklıyorum

Kollarımla!

Yalan'ı bağrıma basıyorum

Sağ yanımda, sol yanımda!

40 Demircinin günleri

Yapayalnız geçti,

Bir eş yok kocamışlığında.

İki ay ağladı,

Dördüncü ayın içinde

45 Dalgalardan altın,

Kumsaldan gümüş topladı;

Otuz kızak dolusu

Ağaç yakdı,

Kömür hazırladı ocağına.

50 Güz kuzusu kadar altın,

Kış tavşanı kadar

Gümüş attı ateşe;

Körükçüler körükledi,

Köleler yardıma geldi.

55 Ateş körüklendi,

Elceksiz eller,
Çıplak bedenler
Durmasına körüklediler.

Demirci İlmarinen

60 Altından bir heykel,
Gümüşlü bir gelin ister.
Körükçüler bıktı,
Köleler yoruldu
Körük körüklemekten.

65 İlmarinen kendisi
Körük körükledi
Bir gün, bir gün daha,
Üçüncü günün içinde
Ocağın içine

70 Baktı demirci:
Ne çıkacak ocaktan,
Ateşlerin arasından?
Bir koyun belirdi:
Altın tüylü, gümüş yünlü,
75 Bakır karışımı tüyü yünü;
Görenler şaştı,
İlmarinen aldırmadı.
Şöyle dedi:
— Seni kurtlar özler,

80 Benim gönlüm
Bir altından kız ister!
Demirci İlmarinen
Koyunu ateşe attı,
Bir azıcık altın kattı,

85 Gümüşünü artırdı.
Körükçüler körükledi,
Köleler yardıma geldi,
Ateş körüklendi.
Elceksiz eller,

90 Çıplak bedenler

Durmasıya körüklediler.

Demirci İlmarinen

Altından bir heykel,

Gümüşlü bir gelin ister.

95 Krkcler bıktı,

Köleler yoruldu

Körük körüklemekten.

İlmarinen kendisi

Körük körükledi

100 Bir gün, bir gün daha,

nc günün içinde

Ocağın içine

Baktı demirci:

Ne çıkacak ocaktan,

105 Ateşlerin arasından?

Bir tay belirdi:

Yeleleri altın,

Başı gümüş,

Ayakları bakırdan.

110 Görenler şaştı kaldı,

İlmarinen aldırmadı.

Şöyle dedi:

– Seni canavarlar zler,

Benim gönlüm

115 Bir altından kız ister!

Demirci İlmarinen

Tayı ateşe attı,

Bir azıcık altın kattı,

Gmşn artırdı.

120 Krkcler körükledi,

Köleler yardıma geldi.

Ateş körüklendi,

Elceksiz eller,

Çıplak bedenler

125 Durmasına körüklediler.

Demirci İlmarinen

Altından bir heykel,

Gümüüülü bir gelin ister.

Körükçüleri bıktı,

130 Köleler yoruldu

Körük körüklemekten.

İlmarinen kendisi

Körük körükledi

Bir gün, bir gün daha,

135 Üçüncü günün içinde

Ocağının içine

Baktı demirci:

Ne çıkacak ocaktan,

Ateşlerin arasından?

140 Bir kız belirdi

Ocakta, alevlerin arasında

Altın saçlı, gümüş başlı

Bir güzel endamlı (örgülü saçlı)

Çıktı ateşten.

145 Herkes korktu kaçıştı,

İlmarinen aldırmadı;

Usta çekiçci, çekiçledi

Bir gece durmasıya,

Gündüzleri dinlenmeden

150 Altın heykeli çekiçledi;

Ayak yaptı,

Kollarını takdı.

Kız ayağa kalkmadı,

Kız gelip sarılmadı.

155 Ağız yaptı,

Kulaklarını takdı,

Süzgün gözler işledi.

Ağız konuşmadı,
Kulaklar duymadı,
160 Gözler parlamadı.
Demirci İlmarinen
Şöyle dedi:
– Aman ne güzel bakire,
Bir konuşabilse,

165 Duysa hiç olmazsa
Ya da gözleriyle söyleşse.
Kızı kaptı,
Aldı gitti.
Cibinlikli kerevet,

170 Yumuşak yasdık,
Yün döşekler hazırıldı.
Hamam sıcak,
Sabunlar mis kokulu,
Huş demetleri taze,

175 Üç fıçı su vardı.
İspinoz iyi yundu.
Altın yumak kirlerine
Çok su harcadı İlmari.
Perdelerin arkasında

180 Girdi kızın koynuna.
Örtünecek ne vardı?
İki mi üç mü ayı postu,
Beş mi altı mı yorgan,
Altın kızı saracak,

185 Yeni gelin ısınacak.
Taze gelinin koynunda,
Gece boyunca
Yattı demirci.
İlk gecenin sonunda,

190 Ertesi sabah olunca:
Yün yorgandan tarafı

İp ısıcak demircinin;
Kızdan yana tarafı
Buz kesilmiş demircinin,
195 Taş kesilmiş,
Buymuş heryanı.

* * *

Demirci İlmarinen:
– Yaramadı işime,
Götüreyim Väinämöinen'e
200 Väinöla'da ona eş olsun!
Koynunda tavuğu olsun!
Kızı alıp götürdü.
Väinöla'ya varınca
Şöyle seslendi:

205 – Hey, Väinämöinen
Sana gelin getirdim,
Dişilerin iyisinden,
Ne ses çıkar, ne soluk,
Çene kemikleri oynamaz!

210 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Heykeli bir güzel süzdü,
Dikildi gözleri altına.
Şöyle dedi:

– Neye getirdin bunu bana,
215 Bu altından heykeli?

Demirci İlmarinen
Şöyle dedi:

– Bir iyiliğim dokunsun,
Yanına eş,

220 Koynuna tavuk olsun!

Yaşlı Väinämöinen
Şöyle dedi:

– Hey, demirci kardeşim
Ateşe sok bu kızı,

225 Başka bir şey hazırla
Ya da götür satmaya
Almanyaya, Rusyaya;
Çok zengin var oralarda
Çekiş çekiş alırlar;

230 Büyük kişiler
Böyle şeyler arzular,
Benim harcım değil bu,
Sülaleme yakışmaz.
Yok bir ilişğim,

235 Altın heykele alışık değilim;
Gümüş heykele ne de!
Vainämöinen reddetti
Heykeli kabul etmedi,
Gelecek nesilleri,

240 Yetişip gelenleri de
İyice öğütledi:
Gümüşe meyletmesinler,
Altına gönül vermesinler.
Şöyle dedi:

245 – Hiçbir zaman, bir yerde
Gençlikte, yeni nesillerde
Kancık altın'a kapılmayın,
Gönül vermeyin gümüşe!
Altın'ın şavkı dondurur,

250 Gümüşünki buydurur.

*

38

İlmarinen Pohjola'ya gider; küçük baldızını kendisine eşliğe ister; kötü karşılanır. Buna kızan İlmarinen baldızını kaçıtır. Yolda giderlerken kız kendisine ağır sözler söyler; demirci çok kızar ve baldızını büyüleyerek martı kılığına sokar.

İlmarinen evine geldiğinde Väinämöinen'i bulur ve ona Pohjola'nın mutluluk içinde yaşadığını, bu işi Sampo'nun sağladığını anlatır; baldızından yakını. (1 — 328)

Demirci İlmarinen,

Ölümsüz çekiçci

Altın heykelini, gümüşlü gelinini

Bir kenara bıraktı.

5 Koşumladı tayını

Kahve rengi kızağına,

Bindi içine

Bir güzelce yerleşti.

Düştü yola,

10 Kafası takılı

Bir gelin sağlamaya

Pohjola dolayından.

Bir gün gitti,

İkinci günü de yollarda;

15 Üçüncü günün içinde

Pohjola'nın bahçesine ulaştı.

Louhi, Pohjola'nın kadını

Çıktı bahçesine.

Başladı konuşmaya, oracıkta

20 Lafı getirdi haber sormaya

Kızının ne olduğu hakkında,

Sevgili çocuğundan yana.

Rahat mı idi gittiği yerde,

İyi mi idi kaynanasının evinde.

25 Demirci İlmarinen

Üzgün, kalbi kırık,
Başı önüne yıkık
Şöyle dedi:

– Sorma benden olup biteni,

30 Tatlı kaynanam

Kızından yana
Pek bir haber arama!
Ecel ulaştı,
Kötü geldi sonu.

35 Toprakta meyvem şimdi,

Çimenlerde yatar güzelim,
Karakaşlım çayırılıkta,
Otlarla bürülü gümüşüm.
Öteki kızını istemeye geldim,

40 Bakirenin körpesini.

Sevgili kaynanam bağışlasana
İkinci kızını da kollarıma,
Eski eşimin yerine,
Ablasının boş koyduğu yere!

45 Louhi, Pohjola'nın kadını

Şöyle dedi:
– Ne talihsiz başım varmış,
Bu dertle de yandım;
Vaktiyle vermese imişim

50 Kızımı genç yaşında

Ölümün kucağına
Atmasa imişim:
Canavarın, boğazına,
Karşımda uluyan ayının ağzına.

55 İkinci kızımı vermiyeceğim,

İteleyemem bakiremi kollarına
İslerini silmeye,

Kurumlarım kazıtmaya ya da;
Ağırbaşlı çocuğumu atarım da
60 Köpüklü akıntılara,
Kaynayan anaforlara
Salarım da
Manala balığının ağzına,
Tuonela canavarının dişlerine!

65 Demirci İlmarinen
Dişlerini gıcırdattı, kafasını salladı;
Tirtirdi kara sakalı,
Saçları diken diken;
Eve giriverdi, derken

70 Bir kenara yerleşti.
Şöyle dedi:
– Kız, gelsene benimle
Ablanın yerine,
Eşimden boş kalan eve;

75 Ballı çörek pişir,
İyi bira hazırla!
Yerde bir çocuk vardı
Şöyle söyledi:
– Kötü dadandın evimize,

80 Çık dışarıya kapımızdan!
Bizim buradan bir parçayı tükettin,
Mahvettin bir değerli parçayı
Bundan önce gelişinde,
Kapımıza tebelleş oldun da,

85 Bâkirecik kardeşim!
Aklın takılmasın görücüye,
Ne adamın dediklerine,
Ne de görünüşüne kulak asma!
Ağzı kurda benziyor

90 Tilki kapanı gibi elleri,
Ayının tırnakları koynunda saklı!

Kan iicinin bıçağı var belinde,
Kafa keser onunla,
Sırt sıvazlar onunla!

95 Bakire Şöyle söyledi

Demirci İlmarinen'e:

– Gelmem seninle,

İŞe yaramazı istemem!

Öldürdün ilk eşini,

100 Yok ettin kız kardeşimi;

Beni öldürmiyeceğini

Kim söyler, yok etmiyeceğini.

Gönlü zengin bu kızın,

İyi kiŐilere yakışır;

105 Boylu boslu erkeğe,

Süslü zengin kızağa,

Güzel güzel yerlere,

Koca koca konaklara;

Ne işi var demircinin ocağında,

110 Akılsızın ateşinin başında!

Demirci İlmarinen,

Ölümsüz ekici

Dişlerini gıcırdattı, kafasını salladı;

Tir tirdi kara sakalı.

115 Saldırdı kıza, bir hızla

Koca elleriyle kucakladı,

Kar fırtınası gibi tozuttu,

Seğirtti kızağının yanına;

İteledi kızı arabaya,

120 Tıkdı kızağın alt yanına.

Yola ıktı,

Koştu uzaklaştı;

Bir eli dizginlerde,

Bir eli kızın göğsünde.

* * *

125 Kız ağlar sızlanır,

Şöyle dırlanır:

– Batakta meyve toplamaya gideriz,

Sazlıkta yemişe yollandık;

Yok olacağım orada zavallı tavuk,

130 Erken ölümlle öleceğim, kuşcağız!

Beni dinle demirci İlmari!

Koyuvermezsen beni

Tekmelerim kızağını,

Ufalarım arabanı;

135 Dizlerimle kenarlarını

Kırarım vura vura!

Demirci İlmarinen

Şöyle dedi:

– Sağlamdır kenarları,

140 Demirdendir demircinin kızağı,

Dayansın diye tekmelerine,

Güzel bakirenin direnmelerine!

Çığlık çığlık bâkirecik,

Bakır kemerli sızım sızım;

145 Yumrukları sıkılı,

Oğuşturur ellerini.

Şöyle vızıldadı:

– Salmazsan beni,

Denizlere balık olurum,

150 Dalgalara alabalık.

Demirci ilmarinen

Şöyle dedi:

– Oralara kaçamazsın,

Ardından varırım turna gibi.

155 Çığlık çığlık bâkirecik,

Bakır kemerli sızım sızım;

Yumrukları sıkılı,

Oğuşturur ellerini.

Şöyle vızıldadı:

160 – Salmazsan beni,
Ormanlara kaçarım,
Kakım gibi, kayalara saklanırım.
Demirci İlmarinen

Şöyle dedi:

165 – Oralara kaçamazsın
Ardından varırım, su samuru gibi.
Çığlık çığlık bâkirecik,
Bakır kemerli sızım sızım;
Yumrukları sıkılı,

170 Oğuşturur ellerini.

Şöyle vızıldadı:

– Salmazsan beni,
Bülbül olur uçarım,
Bulutların arkasına kaçarım.

175 Demirci İlmarinen

Şöyle dedi:

– Oralara kaçamazsın,
Ardından varırım kartal gibi.
Az gittiler uz gittiler,

180 Bir azıcık yol gittiler.

At huylandı birden,
Tüylü kulaklı ürktü.
Kız başını kaldırdı,
Karda izler gördü.

185 Yanındakine sordu:

– Ne geçmiş ki buradan?

Demirci İlmarinen cevap verdi:

– Tavşan kaçmış!

Zavallı kız iç çekti,

190 Hıçkırdı göğüs geçirdi.

Şöyle dedi:

– Ne zavallıyım ben!

Güzel olurdu,

Bir pek büyük mutlulukdu:

195 Koşan tavşanla koşsam,
Eğri bacaklının ardında olsam;
Ne var ki şu damadın yanında,
Buruşuk suratlının örtüsünün altında;
Tavşanın tüyleri güzel,

200 Ağzı daha sevimli!

Demirci İlmarinen

Dudaklarını ısırды, salladı kafasını

Sürdü kızağını.

Az gittiler:

205 At huylandı birden,

Tüylü kulaklı ürktü.

Kız başını kaldırdı,

Karda izler gördü.

Yanıdakine sordu:

210 – Ne geçmiş ki buradan?

Demirci İlmarinen cevap verdi:

– Tilki kaçmış!

Zavallı kız iç çekti,

Hıçkırdı göğüs geçirdi.

215 Şöyle dedi:

– Ne zavallıyım ben!

Güzel olurdu,

Bir pek büyük mutlulukdu:

Hapşırıklı tilkinin kızağında olsam,

220 Fır dönenin arabasında otursam;

Ne var ki şu damadın kızağında,

Buruşuk suratlının örtüsünün altında;

Tilkinin tüyleri güzel,

Ağzı daha sevimli!

225 Demirci İlmarinen

Dudaklarını ısırды, salladı kafasını

Sürdü kızağını.

Az gittiler:

At huylandı birden,

230 Tüylü kulaklı ürktü.

Kız başını kaldırdı,

Karda izler gördü.

Yanındakine sordu:

– Ne geçmiş ki buradan?

235 Demirci İlmarinen cevap verdi:

– Kurt kaçmış!

Zavallı kız iç çekti,

Hıçkırdı göğüs geçirdi.

Şöyle dedi:

240 – Ne zavallıyım ben!

Güzel olurdu,

Bir pek büyük mutlulukdu:

Uluyan kurdun ardında olsam,

Sivri burunlu'nun peşinde koşsam;

245 Ne var ki şu damadın kızağında,

Buruşuk suratlının örtüsünün altında;

Kurdun tüyleri güzel,

Ağzı daha sevimli!

Demirci İlmarinen

250 Dudaklarını ısırdı salladı kafasını

Sürdü kızağını.

Bir köyde gecelediler.

Yoldan yorgun demirci,

Daldı deliksiz uykuya.

255 Uykucu herifin karısını

Başkaları sevindirir.

Demirci İlmarinen

Uyandığında sabah erken,

Yamılttı ağzını da, bir salladı kafasını;

260 Tirtir titrerdi kara sakalı.

Düşündü, kendi kendine

Şöyle söylendi:

– Büyü yapsam değer mi,
Böylesini büyülemeli mi

265 Ormana, ormanın olsun;

Sulara ya da, suyun olsun?

Büyülesem salsam ormana,

Orman kaygılanır bundan;

Büyülesem salsam sulara,

270 Sularda balıklar korkar!

Kılıçla uçurayım kellesini

Böyle olur yok etmemin iyisi!

Kılıç için farkına vardı,

Düşünceyi anladı.

275 Şöyle seslendi:

– Uygun düşmez yapılışına,

Kıyamam kadın canına,

Kurnazlara ceza vermem!

Demirci İlmarinen

280 Başladı büyülemeye,

Çaresiz okudu söyledi.

Kadını martı yaptı büyüledi:

Kayalarda çırpınsın,

Sularda bağırsın,

285 Kıyılarda süzüksün sağırsın,

Rüzgârları göğüslesin varsın.

* * *

Demirci İlmarinen

Kızağına yerleşti.

Sürdü atını

290 Kalbi kırık, kafası önüne yıkık

Yurduna yuvasına yollandı,

Tanış topraklara vardı.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen ile

Yolda karşılaştı.

295 Şöyle dedi:

– Kardeş, demirci Ilmarinen!

Neye üzgünsün, böyle

Başın yerde

Pohjola'dan dönerken?

300 Ne var ne yok Pohjola'da?

Demirci Ilmarinen:

– Ne olmaz ki Pohjola'da!

Sampo çalışıp durur orada,

Süslü kapaklı durmaz üğütür:

305 Bir gün yiyecek şeyler,

İkinci gün satılık eşya,

Üçüncü gün misafirlere yiyecekleri

Dediğimi derim,

Daha da çok söylerim:

310 Pohjola'da ne olmaz ki

Sampo orada oldukça!

Tarlaları süren o,

Ekinleri deren o,

Sonsuz mutluluklar veren o!

315 Yaşlı Väinämöinen dedi:

– Kardeş, demirci Ilmari!

Nerede bıraktın genç kızı,

Tanınmış kalbin nerede

Eli boş çıkageldin,

320 Yok mu yanında bir eşin?

Demirci Ilmarinen

Şöyle dedi:

– Öyle kadını büyülerim,

Kayalığa martı yaptım salıverdim.

325 Şu an orda martıdır,

Gıdaklayıp dururdur;

Sularda bağırır, taşlarda,

Kayalıklarda cıyak cıyak.

*

39

Väinämöinen'in teklifi üzerine, Ilmarinen ile ikisi, Pohjola'dan Sampo'yu almak için yola çıkarlar; Lemminkäinen'e rastlarlar; maksatlarını öğrenince o da kendilerinin katılır. (1—426)

Yaşlı ağırbaşlı Väinämöinen

Söze şöyle başladı:

– Ey, demirci Ilmarinen!

Varıp gidelim Pohjola'ya,

5 Sampo'yu geri almaya;

Kaçıralım süslü kapaklıyı!

Demirci Ilmarinen

Şöyle cevapladı:

– Sampo'yu geri almak

10 Kolay değil sanırım,

Çalmak süslü kapaklıyı

Pohjola karanlığından,

Kuytu Sariola'dan!

Sampo saklı, süslü kapaklı

15 Pohjola karanlığında,

Bakır dağın ardında,

Dokuz kilit takılı.

Yere kök salmış,

Dibe, dokuz arşın dayanmış:

20 Bir kol toprak ana'da,

Bir kol sulak'da,

Ta dama, üçüncüsü dayanmış!

Yaşlı Väinämöinen

Şöyle dedi:

25 – Demirci kardeşim!

Varıp gidelim Pohjola'ya,
Sampo'yu geri almaya!
Bir koca tekne yaparız,
Sampo'yu buna katarız;

30 Kolayca çalarız

Süslü kapaklıyı
Pohjola karanlığından,
Bakır dağın ardından,
Dokuz kilidin arkasından!

35 Demirci Ilmarinen

Şöyle dedi:
– Tarlalardan kıvrayıp varalım,
Sulara pek dalmayalım;
Varsın, Lempo dolaşsın

40 Dalgalarda, ölüm!

Yel savurur salları,
Denizlerde fırtına var,
Parmaklarımız dümenler,
Ellerimiz kürek çeker!

45 Yaşlı Väinämöinen

Şöyle dedi:
– Tarlalardan kıvramak
Tehlikesiz olurdu
Lâkin yolu dolambaç!

50 Keyiflenir denizde kayak,

Salınır da koşar,
Aşar yaygın suları,
Enginlere dost:
Rüzgâr ninni söyler,

55 Beşik salları dalgalar;

Batıdan eser iteler,
Güneyden eser yol verir yel!
Gönlün neye çekerse,
Denizden gitmek istemezse,

60 Tarlalardan geçelim,
Tepelim kıyıları!
Hiç durma bir kılıç yap,
Ateş ağızlı bir pala hazırla!
İti onunla süreyim,

65 Pohjola'lıları defedeyim.
Sampo'yu almaya giderken,
Soğuk dolaylarda,
Karanlık Pohjola'da
Sariola'nın kuytularında!

70 Demirci Ilmarinen,
Ölümsüz çekiçci
Demir saldı ateşe,
Aleve çelikler attı;
Bir avuç altın,

75 Bir avuç da gümüş
Kattı içine.
Köleler körükledi,
Para ile tutulmuşlar üfledi.
Köleler körükler,

80 Para ile tutulmuşlar üfler:
Demir aş'a döndü yassıldı;
Çelik hamur kesildi,
Su gibi pırıldadı gümüş,
Altın dalga dalga ışıladı,

85 Demirci Ilmarinen ,
Ölümsüz çekiçci
Bir göz attı ocağa,
Alevlerin arasına:
Bir koca pala, ucu işlemeli,

90 Yıldızı ışılaya ışılaya!
Çıkardı ne varsa ateşten,
Örsün üstüne aldı,
Döğdü çekiçledi.

Altınla bezedi

95 İsteddiği gibi,

Gümüş kakmaladı,

Kılıcı tamamladı.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Gelince gördü,

100 Ateş ağızlı palayı aldı eline;

Evirdi çevirdi baktı.

Şöyle dedi:

– Can sağlığı bu paladan iyisi

Var mı acaba bunun gibisi!

105 Adamına göre olmuş,

Kuşananın zevkine uymuş;

Ucunda ay parıldar,

Ortasında güneş şavkı var,

Kabzası yıldız yıldız!

110 Bir şahlanmış at,

Miyavlayan bir kedi,

Bir de havlayan köpek

Resimleri var!

Bakır kayaya çaldı,

115 Sınadı palayı.

Şöyle dedi:

– Dağı bölerim ikiye,

Kayaları delerim!

Demirci Ilmarinen

120 Seslendi durduğu yerden:

– Ben zavallı neylesem,

Toprağa suya dayanıklı

Bir şey, neyi giysem?

Zırh mı, demir gömlek mi,

125 Çelik kemer mi dolasam belime?

Demir gömlek, çelik kemer

Cesaret verir insana,

Güçlü olur zırhlı er!

Zamanı geldi yola çıkmanın:

130 Yaşlı Väinämöinen birisi,
Demirci Ilmarinen ikincisi..

Bir at bulmak gerek,

Bir kızıl yeledi.

Ellerinde gemleri,

135 Dizginler omuzlarında,

Çıktılar at aramaya.

Ağaçların arkasına baktılar,

Mavi ormana daldılar:

Bir at otlar korulukta,

140 Çamların arasında.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen,

Demirci yardım eden.

Atı gemlediler,

Artlı önlü bindiler.

145 Kıyıların boyunca,

Süre sallana gittiler.

Bir ses çalındı kulaklarına,

Sudan yana, bir inilti.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

150 Şöyle dedi:

— Bir bakirenin sesi bu,

Bir tavuk ağlaması!

Gidip baksak mı,

Yakından görsek?

155 İndi atından, gitti baktı:

Bir bakire değildi

Ağlayıp inleyen;

Bir kocaman tekne

Feryad eden.

160 Yaşlı Väinämöinen

Şöyle dedi:

– Derdin ne de ağlarsın
Koca tekne, bu inleme ne?
Tahta oluşuna mı,
165 Ya da kenarların dar mı
Diye yas tutarsın?
Geniş kenarlı koca tekne,
Dile geldi de
Şöyle dedi:
170 – Tekne sulara heveslenir,
Katranlı yerlerden
Ayrılma özlemindedir!
Baba evi büyük olsa,
Kız koca istemez mi.
175 Bir salan olsa beni sulara,
Beklerim birisini,
Beni atsın dalgalara
Tasam buna!
Beni hazırlarken
180 Yanımda söyleştiler:
Savaşa gideceğiz,
Kavgaya gireceğiz;
Çok ganimet,
Hazineler dolu dolu
185 Yükleyip getireceğiz, dediler!
Savaşa gidilmedi,
Kavgaya girilmedi;
Çok ganimet,
Hazineler dolu dolu
190 Yükletilip gelinmedi!
Benden kötü tekneler
Savaşlara girdiler
Üç kez, bir yaz boyunca,
Çok ganimet,
195 Hazineler dolu dolu

Yüklenip de geldiler!

Ben bir güzel tekneyim,

Cilalanmış, işlemeliyim

Yüz parça ağaç dalından;

200 Talaşların içinde,

Şu ilk yontulduğum yerde

Çürüyüp beklemeliyim

Bundan yana dertliyim!

Kötü kötü böcekler

205 Dibimde yuvarlandı;

Kötü kötü kuşlar,

Tepemde yuvalandı;

Ormanın tüm kurbağası

Burnumda zıplar,

210 Başımın belası!

Tepelerde çam kalaydım

Ormanda ağaç olaydım,

İki kere üç misli

İyi olurdu bence

215 Dalımda sincap koşsaydı,

Dibimde it yuvarlansaydı!

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Şöyle dedi:

– Ağlama dertli tekne,

220 İnleyip durma yazık!

Kalk savaşa gidelim,

Kavgalara girelim

Tanrı böyle istemişse!

Kutsal kısmet,

225 Yaratanın yolladığı hediye!

Kay sulara, yanlamaya

El değirmeden,

Omuz yardıma gelmeden,

Kolla kakalamadan,

230 Dal dalgaya hele!

Ağaç tekne dile geldi,

Mırıldandı koca kayık:

– Benim ceddim, benzerlerim

Tekne kayık, kardeşlerim

235 İtilmeden, suya kaymaz

Omuz vermeden

Ya da el değmeden

Dalmaz dalgaya!

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

240 Şöyle dedi:

– Kürek çeksem koşar mısın

Yardım etsem, yelken dümen?

Ağaç tekne dile geldi

Mırıldandı, şöyle dedi:

245 – Benim ceddim, benzerlerim

Tekne kayık, kardeşlerim

Hep koştular

Kürek varsa,

Dümen varsa,

250 Hele yelken açılınca!

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Atını çevirdi kumsala;

Bağladı küheylanı bir ağaca;

Dizginleri dala astı.

255 Kayığı sulara saldı;

Tekne dalgalarda, yollandı.

Tekneye seslendi:

– Ey tekne, güzel tekne!

Görünüşüne benzer mi

260 Taşıman güzel mi?

Ağaç tekne cevap verdi:

– Taşımam da güzeldir,

Bolbolmadı yerim var,

Bin yiğit otursun, dilerse

265 Kürek çeksin yüz kahraman!

Yaşlı Väinämöinen

Keyfe geldi, hayalledi,

Sihirli türküler söyledi:

Bir kenarda gür saçlılar,

270 Pençeli delikanlılar:

Ayaklarında çizme.

Bir kenarda sırma saçlılar,

Bakireler, genç kızlar

Bellerinde bakır kemer,

275 Süzme altın parmaklı, güzeller.

Arka yönde, kalabalık

Çömelmiş yaşlılar,

Gençlerden artakalan

Yerlerde sıralanmışlar.

280 Kendisini geriye kodu,

Dümene oturdu.

Kayık sulara,

Salındı ilerledi.

Şöyle seslendi:

285 – Koş teknem, alanlarda;

Yaygın sulara, sulara!

Koş! denize köpük,

Nilüfer dalgalara!

Delikanlıları sürdü küreğe,

290 Dokunmadı bakirelere,

Genç kızların keyfine;

Gençler yüklendi,

Kürekler büküldü:

Kayık, banamısın demedi.

295 Genç kızları sürdü küreğe,

Dokunmadı gençlere,

Delikanlıların keyfine;

Kızlar yüklendi,
Parmakları büküldü:
300 Kayık, bana mısın demedi.
Yaşlıları sürdü küreğe,
Delikanlılar seyretti,
Sallandı kafaları yaşlıların:
Kayık, banamısın demedi.

305 Demirci İlmarinen
Yapıştı küreklere
Kayık fırladı ileriye,
Ve böylece sularda
Yolculuk başladı geçmeye.

310 Uzaklara vardı gitti,
Küreklerin şapırtısı
Enginlerde duyuldu,
Iskarmoz gıcırtısı.
Dayandı küreklere:

315 Kenarlar zangırdadı,
Arkalar söküleyazdı;
Övez kürek ise, kırılayazdı.
Iskarmozlar ötüştü
Bıldırcın gibi;

320 Küreklerin uçları gıdakladı
Yaban horozu gibi;
Dümen karga gibi, vakladı,
Ses verdi burun
Kuğuk kuşu gibi;

325 Kenarlara gelince
Tısladılar kaz gibi.
Yaşlı Väinämöinen
Dümenin başında kasalak.
Bir düzlüğe yanaştılar,

330 Bir perişan köy göründü üstünde.

* * *

Ahti, burun'un bir kenarında
Koy'un iç yanından tarafta.
Bu yörede kıtlık var,
Balıktan yana;

335 Kauko'nun eski keyfi yok,
Açlıktan kaygılı Lemminkäinen.
Kilerleri boşaldı,
Kısmeti daraldı Ahti'nin
Yakındığı bunaydı.

340 Kalas keser, kayık çatar,
Geçimini böyle sağlar.
Aç, sefil topraklarda,
Kıtlık çeken dolayda.
Kulakları kirişte,

345 Gözleri birşey arar,
Batıya çevrildi bakışları,
Başı güneş yönüne döndü:
Bir karartı, bir yay
Uzarlarda göründü

350 Bulutların arasında.
Aslında bu yay değil;
Bir tekne yaklaşmakta,
Engin sularda,
Dalgaların sırtında:

355 Kerli ferli birisi,
Bir yakışıklı kişi
Kürek çeker.
Delikanlı Lemminkäinen:
– Bir yabancı tekne bu,

360 Kim'in kayığı ki?
Finlandiyadan geliyor,
Doğu taraflarından;
Dümenin tutumuna bakarsan,
Kuzey batıya yöneliyor.

365 Gür sesiyle bağırdı
Delikanlı, burun'un ucundan
Suya doğru seslendi:
– Kim var orada,
Kimin teknesi sularda,

370 Kayık kimi arar dalgada?
Adamlar cevapladılar:
– Ya sen kimsin ormanda,
Ağaçları budayan;
Nasıl tanımazsın tekneyi,

375 Väinämöinen geliyor
Kayığında, kürek çeken kim
Dümeninde oturan?
Delikanlı Lemminkäinen seslendi:
– Tanıdım şimdi arkadakini,

380 Kürek çeken:
Dümendeki Väinämöinen,
Küreklerde Ilmarinen!
Nereye böyle yiğitlerim,
Hangi yöne yolunuz?

385 Yaşlı Väinämöinen şöyle dedi:
– Pohjola'ya gideriz,
Ak başlı, güçlü dalgalara:
Sampo'yu alacağız,
Süslü kapaklıyı bulacağız

390 Pohjola kayalığından,
Bakır dağın ardından!
Delikanlı Lemminkäinen:
– Ey, yaşlı Väinämöinen
Beni de al yanına;

395 Aranıza katılayım,
Üçüncü yiğit olayım!
Hala güçlüyüm bakın,
Döğüşecek olursak:

Avuçlarım emrimi,
400 Omuzlarım tek işaretimi
Bekleşip dururlar!
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Delikanlıyı çağırır kayığa.
Delikanlı Lemminkäinen
405 Koptu geldi kıyıdan;
Elinde bir yan tahtası,
Väinämöinen'in kayığına.
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:
– Yeteri kadar tahta var,
410 Dayanıklı, sağlam teknemde;
Fayda var mı, yedek tahta
Kayığa yüklemekte?
Delikanlı Lemminkäinen:
– Fazla tahta kayığı devirmez,
415 İhtiyatlı olmak kötülük getirmez.
Pohjola'nın denizinde
Fırtına var;
Sağlam böğür, sert ağaç
Çok iş yapar!
420 Yaşlı Väinämöinen dedi:
– Biz de düşündük bunu,
Savaş teknemizin burunu
Çelik çenber sarılı;
Gövdesi demir döşeli.
425 Fırtınaya kapılmasın,
Rüzgârda savurulmasın!

*

40

Sampo'nun peşinde giderler; açık denizde, kayıkları bir kocaman turna balığının sırtına oturur. Balığı öldürürler, kayığa alırlar.

Väinämöinen, balığın çene kemiğinden bir saz — Kantele — yapar. Bu yeni sazı, bir çok kimse çalmak ister; lakin, kimse başaramaz. (1—342)

Yaşlı Väinämöinen yol verdi,

Sivri burnun hizasında,

Sefil köyün civarından.

Türküler çağırdı,

5 Sularda yüzdü,

Dalgaları neşeyle aştı.

Kıyıda ki kızlar,

Burunun ucunda

Kulak verdiler,

10 Gönülden dinlediler:

Denizden coşan neşe,

Dalgalardan gelen şarkılar

Duyulmadık, bilinmedik şeylerdi!

Yaşlı Väinämöinen yol verdi,

15 Bir gün sığ yerlerde,

Sazlıklarda ikinci gün,

Üçüncü günü enginde.

Delikanlı Lemminkäinen

Harlı sular dayken,

20 Kutsal, coşkun akıntıda

Buldu bir kaç kelime

Kaldığı kadar hatırında.

Yakardı Tanrılara:

— Ey şelale, bir son ver

25 Coşup köpürmene!
Yalpiyan sular,
Kıvrannmaların kesilsin!
Şelâlenin perisi,
Köpüklerde yaşayan, bakire!

30 Yerleş bir kayanın üstüne,
Kucakla dalgaları
Avut öğütlerinle!
Girdapları yumakla, ellerinle!
Köpükler avuçlarında sönsün,

35 Çırpınmasın bağrımızda
Üstümüze, üstümüze yayılmasın!
Dalgaların perisi,
Köpüklerde yatan bakire!
Bir köpüğün sırtına bin

40 Dalgalarda yüksel de
Tek başına gel,
Köpükleri toplamaya;
Oyala beyaz başlıları!
Günahsızaya ilişmesin,

45 Gücsüzü devirmesin!
Girdapların taşları,
Köpüklerde yatan kayalar
Eğsinler başlarını, derine
Erişsin alınları;

50 Kızıl teknemizin önünden,
Katranlı kayığımızın yolundan!
Bunlar yetişmezse:
Ey, Kivi-Kimmo,
Ey, Kammo'nun oğlu

55 Elindeki demirle
Kayaları ortasından
Yarıver de, koşsun teknemiz;
Yaralanmasın, yol alsın!

Bunlar yetişmezse:

60 Tanrı, suların sahibi!

Taşları yosun yap,
Teknemiz balık pulu olsun
Engelleri aşarken,
Köpüren sularda!

65 Akıntının perisi,

Girdaplarda yaşayan, bakire!
Sisleri, eğir bük,
Bir ip yumakla, sularda;
Mavi dalgalara uzat,

70 Teknemiz üzerinde yürüsün

Göğüsleye, göğüsleye!
Bilgisiz erkek kolay geçsin.
İlk geçenler yolu bilsin!
Melatar, var tut dümeni

75 Arkayı yokla akıntıda,

Kötülüklerin kulübesinin önünde,
Büyücünün penceresinin altında!
Bunlar yetişmezse:
Ey Ukko, göklerin Tanrısı

80 Destek ol dümene kılıcınla!

Yardımsız koma,
Ağaç tekne ilerlesin,
Çam kayık koşsun!
Yaşlı Väinämöinen

85 Sularda yol aldı.

Kayalardan aştı,
Köpüklü akıntılarda.
Ağaç tekne oturmadı kayaya,
Bir yere çarpmadı kayık.

90 Açığa vardıklarında

Kayık yoldan kesildi,
İlerlemek bilmedi.

Dondu kaldı yerinde,
Kımıldamadı tekne.

* * *

95 Demirci Ilmarinen yardım eden,
Çam küreği denize saldılar,
Tekne yol alsın, çabaladılar.
Tekne yüzmez bir türlü,
Kayık yerinden kalkmaz.

100 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Şöyle dedi:
– Ey Lemmi'nin oğlu
Eğil bir bak,
Tekne nereye oturdu!

105 Kayık yerinde kaldı,
Bu derin sularda,
Sakin, yaygın akıntıda;
Bir taş, ya bir kütük,
Bir başka şey mi ya da!

110 Delikanlı Lemminkäinen
Sarktı, baktı;
Kayığının alt yanını
Bir iyice yokladı.
Şöyle cevap verdi:

115 – Ne bir taş
Ne de kütük üstünde:
Bir turna balığının sırtında,
Su köpeğinin kemikleri üstünde!
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

120 Şöyle dedi:
– Anlaşıldı bir şeyler var,
Kütük, balık her neyse.
Vur palanla sulara,
Böl balığı ikiye!

125 Delikanlı Lemminkäinen

Kanlı canlı yiğit
Sıyırdı kınından palasını.
Dövdü, dövdü suları
Teknenin altından anarı:

130 Tutamadı kendini
Devriliverdi sulara,
Yüzükoyun dalgalarda.
Demirci İlmarinen
Yakaladı hemen

135 Saçlarından yiğiti,
Çekti çıkardı denizden.
Şöyle söyledi:
– Rastgele adam olmuş,
Sakal salmış kasılmış;

140 Yüzden biri
Tamamlamış bini!
Kendisi sıyırdı kılıcını,
Vurdu vurdu balığa
Teknenin kenarından yana:

145 Kılıç kırılıverdi; balık
Banamısın demedi.
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Şöyle söyledi:
– İkinizi toptasam

150 Tek adam etmezsiniz;
Üçte birine bile
Bir yiğitin değmezsiniz!
Kırk yılda bir iş düşse,
Erkek akli gerekse

155 Sizinki yaramaz işe;
Uçar gider kafanız öteye!
Kendi çekti kılıcını,
Tuttu sıkı sıkı
Sivri, demir uçluyu.

160 Savurdu denize,
Teknenin alt yanına,
Turna balığının sırtına,
Kemiklerinin arasına,
Kılıç zor saplandı.

165 Lâkin yapıştı kaldı
Çene kemiklerinin içine.
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Sudan çekti balığı:
Böldü ikiye;

170 Kuyruğu düştü dibe,
Başı kayıkta kaldı.
Tekne yola koyuldu,
Saplandığı yerden kurtuldu.
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

175 Kumsalın yolunu tuttu,
Kayık kıyıya varınca,
Evirdi çevirdi
Baktı balık başına.
Şöyle söylendi:

180 – Erkeklerin yaşlısı
Parçalasın balığı;
Bıçakla temizlesin,
Kafasını ayırsın!
Tekneden cevap verdiler,

185 Kadınlar kıyıdan seslendi:
– En uygun el kesmeye,
Balığı tutanındır;
Çekip çıkarmanın parmakları,
Uğurlu gelir!

190 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Çıkardı bıçağını kınından,
Turna balığını parçaladı.
Şöyle dedi:

– Kızların en genci

195 Kaynatsın balığı,
Sabah yemeğine,
Öğleyin balık ziyafetine!
Kızlar kaynatmaya başlarlar,
Aralarında yarış var.

200 Balık çabuk pişti,
Yemek de sona erdi.
Kayalıkta taş üstünde,
Artık kemik,
Bir yığın da kılçık var.

* * *

205 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Evirdi çevirdi
Artık kemikleri yokladı.
Şöyle dedi:

– Ne işe yarar bunlar,

210 Turna balığının dişleri
Çene kemikleri koca koca
Demircinin ocağında olsa,
Bir usta çekiçcinin elinde?
Demirci Ilmarinen cevapladı:

215 – Bir şey yok ki
Bir şey olsa,
Demircinin ocağında!
Ustaların ustasının elinde
Kılçık olsa,

220 Kemik olsa
Bir şey çıkmaz bunlarla!
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Şöyle dedi:

–Bunlardan bir güzel

225 Kantele yapılır ki,
Olsa yapmasını bilen

Balık kemiklerinden!
Bir saz yapabilecek
Balık kemiklerinden
230 Kimseler çıkmadı,
Kantele yapabilen.
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Kendisi girişti
İşi çabuk bitirdi;
235 Turna balığının kemiklerinden
Bir saz yaptı.
Neşeyi böyle yarattı.
Sazın gövdesi neden?
Balığın iri çene kemiğinden.
240 Sazın anahtarları?
Balık dişlerinden.
Ya telleri?
Hiisi'nin atının yelesinden.
Saz meydana geldi,
245 Kantele yaratıldı böylece,
Turna balığının çenesinden.
Delikanlılar çıkıp geldi.
Evlü barklı yiğitler,
Tüy çıkmadık gençler,
250 Küçük kızlar, gelinler,
Yaşlı kadınlar
Yığınlarla doldular,
Kantele'yi görmeye,
Sazı dinlemeye.
255 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Delikanlıları yokladı;
Yaşlılardan sordu,
Yetişkinlerden var mı bilen
Balık kemiğini,
260 Bu değersiz şeyi

Çalmasını bilen.

Yaşlılar, gençler, yetişkinler

Bir cevap veremediler:

Gençlerin parmakları büküldü,

265 Yaşlılar dokundu

Akılları ermedi,

Kafalarını salladılar.

Neş'e görünmedi,

Çalgı ses vermedi.

270 Delikanlı Lemminkäinen:

– Yazık size,

Yarım akıllı delikanlılar

Aklı olmayan kızlar,

Tüm topluluk hepinize!

275 Verin hele sazı elime

Alın gelin görelim,

İki dizimin üstüne bir serelim,

On parmağımın altına!

Delikanlı Lemminkäinen

280 Aldı sazı eline,

Parmaklarının altına

Yatırdı Kantele'yi;

Bir şöyle gezindi tellerde,

Gitti geldi çevirdi:

285 Ses vermiyor saz niye,

Neşe saçılmıyor.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

– Yok bu gençler arasında,

Yeni kuşaklarda, ya da

290 Yaşlılar arasında

Bir saz çalabilecek,

Neşeye can verecek!

Pohjola daha mı iyi

Çalgıdan yana;

295 Alsam gitsem mi sazımı

Pohjola dolayına?

Kaptı sazı,

Tuttu Pohja yolunu,

Sariola'ya vardı.

300 Genç oğlanlar, genç kızlar

Konuşturdular sazı.

Kadın gibi erkekler,

Erkek gibi kadınlar;

Evin sahibi hanım bile

305 Dadandı saza;

Çaldı çağırdı,

Çağırıldı çaldı sazı

Parmaklarıyla,

On tırnağı arasında.

310 Pohjola da herkes çaldı

Lakin ne var,

Neşe neşeye benzemedi;

Çalgı çığırtığı bir şeye dönmedi:

Tellerin sesi kötü çıktı,

315 Ahenk uymadı bir türlü;

Kantelenin eşiği devrildi.

Bir kör gözlü köşede uyuklamakta,

Ocağın başında, bir yaşlı.

Uyandı uykusundan:

320 – Kesin sesi, bırakın sazı!

Kulaklarım delindi,

Patladı kafam, tüm tüylerim

Diken diken dikildi;

Uyku durak nerede,

325 Hafta geçse gelemem kendime!

Finlilerin çalgısı

Neşe vermiyor,

Ninni de söylemiyorsa,

Atıverin suya, dalgalara

330 Ya da alın götürün

Bulduğunuz yere,

Yapanının eline,

Keşfedenin parmaklarına!

Kantele şöyle dedi:

335 – Daha erken suya girmem

Ya da dalgada sürüklenmem!

Güzel nağmelerim var

Değerimi bilenin elinde!

Sazı alıp gittiler

340 Yapanının eline,

Keşfedenin, değerini bilenin

Dizine yerleştirdiler.

*

41

Väinämöinen kendi icadı olan sazı başarıyla çalar. Bütün yaratıklar, havadaki, sulardaki periler, kendisini dinlemek için etrafında toplanırlar. Kalpler duygulanır, gözler yaşarır. Väinämöinen de hislenmiştir; ağlar. Ozanın göz yaşları sulara karışır. Sulara karışan ozanın göz yaşları mavi inciler olurlar. (1—266)

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Ölümsüz ozan

Parmaklarını hazırladı.

Oturdu neşe kayasına,

5 Şarkı taşına

Bel verdi.

Gümüşlü tepede,

Yaldız yaldız çayırılıkta.

Elinde sazı,

10 Dize yaslı

Söze şöyle başladı:

— Gelin, gelin dinlemeye

Bu günedek duymamak niye;

Ata şiirlerinin neşesine,

15 Kantelenin sesine!

Yaşlı Väinämöinen

Güzel çaldı

Kemikten sazı.

Kantele konuştu.

20 Bir yumuşak bükülü parmakları,

Baş parmağı yukarda.

Girişti neşe saçmaya,

Ahenkleri yaymaya.

Çalgının yakışığı geldi,

25 Türküde mana belirdi.

Cıvıl cıvıl kemik saz;
Dişler dil döker,
Kantele inler, söyler
At kılı teller.

30 Ormanda kalmadı dört ayaklı,

Gelmesin oraya
Oynaya zıplaya;
Geldiler de gönül verdiler,
Neşeye hayran, dinlediler.

35 Sincaplar dallarda,

Geyikler fundalıkta
Hop hop!
Kakım kıyıda gübürdedi,
Kurt uykusunu yitirdi;

40 Apalaya apalaya, koruluktan

Çamlıktaki inlerinden
Ayılar uyandı geldi;
Vaşak pek keyiflendi,
Kurt dar yetişti ıraktan.

45 Ayı kozalaklı yoldan

Kapı eşiğindeki çite,
Abanıp da yerleşince
Çit çöktü,
Yuvarlandı yere,

50 Kapı ardına gerildi,

Zor attı kendini çamlığa,
Akçamın altına
Vardı yattı ayı,
Çalgı dinlemeye,

55 Neşelenmeye.

Tapiola'nın güngörmüş yaşlısı,
Metsola'nın ev sahibi,
Tüm Tapio halkı

Kızlı oğlanlı,

60 Tırmandılar dağın tepesine,

Çalgı dinlemeye,

Neşelenmeye.

Tapiola'nın titiz hanımı,

Ormanların güzeli,

65 Giyindi mavi çorabını,

Kırmızı bağını bağladı

Bir kavağın dibinde,

Çömeldi huş kütüğüne

Yanaştı Kantele'yi dinlemeye.

70 Neşelenmeye.

Gökte uçan kuşlar,

İki kanatlılar, biteviye

Yel olup estiler,

Uçum uçum üşüştüler

75 Kantele'nin sesine,

Sazdan bilgi edinmeye,

Neşelenmeye.

Kartal yuvasındaydı,

Fin şarkılarının

80 Farkına vardı

Unuttu yavrularını

Kanat çırptı,

Uçtu kahramanın çalgısına,

Väinämöinen'in yanına.

85 Şahin yükseklerde uçarken,

Baykuş bulutlarda,

Martılar dalgalarda,

Kuğular sularda,

İspinozlar cıvıl cıvıl,

90 Yüz çeşit kuş,

Bin bülbül

Havalarda dinlediler,

Neşelendiler.

Omuz başlarına indiler

95 Yaşlı coşup inerken,
Vainämöinen saz çalarken.

Peri kızları,

Göklerdeki bakireler

Hayran dinlediler,

100 Neşelendiler.

Kimisi gök kuşağında,

Gök kasnağında göründü;

Kimisi bir bulutun kenarında

Penbeliğe büründü.

105 Kuutar güzel kız,

Paivätär görgülü bakire

Ellerinde mekikleri

Toplarken iplikleri,

Tezgâhlarının başında

110 Altın kumaş dokuyup,

Gümüşleri işlerken

Penbe bulutun kenarında,

Gökkuşağında

Mekik düştü elinden,

115 Tarağını kaybetti

Saz sesini duyunca;

Altın iplikleri koptu,

Gümüşleri döküm saçım oldu.

Sularda da kalmadı

120 Tek yaratık,

Cins cins sürü sürü balık,

Eğlenceye katıldılar,

Neşelendiler.

Turna balıkları, gerine gerine,

125 Salına salına yüzdüler

Suyun köpekleri, alabalık

Kayalık bir yerden çıktı geldi.

Tüm balıklar, yaratıklar

Sazlığa yöneldi,

130 Kıyılarda sıralandı

Väinämöinen'in türküsünü dinlerken,

Sazdan bilgi edinirken.

Ahto, dalgaların atası,

Saçlı sakallı varlık,

135 Suyun yüzünde

Bağdaş kurdu bir nilüferin üstüne.

Sazı oradan dinledi,

Şöyle dedi:

– Hiç duymadım doğrusu

140 Bu yaşıma geldim de,

Väinämöinen'in benzerini,

Ölümsüz ozanın

Çalgısının dengini!

Gelin kızlar, görümceler

145 Saçlarını tararlarken

Kamışlığın içinde,

Çalgı sesini duydular

Kulaklarında perde perde:

Tarakları suya düştü,

150 Dalgalara karıştı fırçaları

Ve saçları taranmamış,

Yarım yamalak kakülleri

Dinlediler oldukları yerde.

Saz göğüslü su perisi

155 Sıyrıldı denizden,

Dalgalardan yükseldi

Kamışların arasında,

Yaslandı bir kayaya

Kulak verdi

160 Väinö'nün çalgısına:

Bir bambaşka ahenk,
Bir ılımlı çalgı sesi,
Kesti nefesini, orada
Uykuya daldı;

165 Yüzü koyun uzalı,
Bir benekli taşa
Yaslı başı,
Kayalığın koynunda.

* * *

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
170 Çaldı çığırdı.

Bir gün, bir gün daha,
Kalmadı canlı kimse,
Kadın erkek ne ise,
Saçı bitmiş olsun da

175 Gözü yaşarmasın,
Gönlü yumuşamasın.
Genç, ihtiyar ağladı,
Evlî, bekâr ağladı;
Orta yaşlı delikanlı,

180 Kadın erkek ağladı.
Bir ılımlı çalgı sesi,
Duyulmamış böylesi.
Väinämöinen tutamadı
Akıttı göz yaşlarını.

185 Gözlerinde damlalar
Damlaları koğaladı;
İşıltılı iri iri,
Nohut nohut dizildi
Keklik yumurtası gibi,

190 Kırlangıç başları gibi.
Tutamadı yaşlarını akıttı,
Gözlerinde damlalar
Damlaları koğaladı,

Şakaklarından süzüm süzüm

195 Tatlı güzel yüzüne,

Tatlı güzel yüzünden

İri çene kemiklerine,

İri çene kemiklerinden

Geniş göğsüne,

200 Geniş göğsünden dizlerine,

Dizlerinden ayakları üstüne,

Ayaklarının üstünden

Tabanlarının altına,

Tabanlarının altından

205 Toprağa yayıldı.

Beş sırmalı cepken,

Altı altın kuşak,

Yedi dokuma şalvar,

Sekiz işlemeli delme

210 Yaşlara bulandı.

Damlalar yuvarlandı

Väinämöinen'in olduğu yerden.

Mavi deniz kıyısına ulaştı,

Mavi deniz kıyısından

215 Karıştı sulara,

Oradan da dibe, kara çamura.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Şöyle dedi:

– Bulunur mu aranızda

220 Şu gençlerin içinde,

Yeni yetişen nesillerde

Ya da şu soylu sülalede,

Çocukların arasında bir kimse

Göz yaşlarımı toplayacak

225 Sulardan dalgalardan?

Gençler cevap verdiler,

Yaşlılar tek ağızdan:

– ıkılmaz aramızda
Şu gençlerin içinde,
230 Yeni yetişen nesillerde
Ya da bu soylu sülalede,
Çocukların arasında hiç kimse
Sularda göz yaşını toplayacak.
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen:

235 – Yaşlarımı getirene
Damlaları sulardan derleyene
Bağışlarım değerli kürkümü.
Kartal duydu konuşmayı
Yaklaştı ozana,

240 Väinämöinen dedi ona:
– Kartal, hadi topla
Getir göz yaşlarımı,
Deşir sulardan,
Kürkümü sana bağışlayım!

245 Kartal birşey yapamadı.
Mavi ördek duydu konuşmayı,
Väinämöinen dedi ona:
– Mavi başlı ördek,
Çoğu zaman boynun suda,

250 Dalarsın tüm vücudunla,
Deşir göz yaşlarımı
Derinden, ulaştır bana!
Kürkümü bağışlarım sana
Hizmetinin karşılığında!

255 Ördek gitti damlaları toplamaya.
Suların derinlerinden,
Kara çamurun içinden
Ozanın göz yaşlarını,
Getirdi Väinämöinen'e:

260 Göz yaşları değişmişler
Güzel şeyler olmuşlar.

Mavi mavi her bireri,
Birer inci olmuşlar.
Bundan böyle kırallar,
265 Bunlarla övünecek,
Süslenecek güçlüler.

*

42

Kabramanlar Pohjola'ya ulaşırlar, Väinämöinen, Sampo için geldiklerini anlatır; hiç olmazsa yarısını kabul edebileceklerini söyler. Pohjola'nın ev sahibi kadını, Sampo'nun ne tamamını ne de yarısını vermeği kabul eder; halkını toplar. Väinämöinen olanları görür, çalgısını çalmaya başlar, bütün halkı uyutur. Sampoyu gömülü olduğu yerden çıkartıp kayığa yüklerler ve yola çıkarlar.

Pohjola'nın kadını üç gün sonra uyanır, işin farkına varır: büyü yapar, koyu bir sis meydana getirir ve türlü zorluklar çıkararak yolcuların peşine salar.

Bu karışıklık içinde Väinämöinen sazını kayıktan denize düşürür, bulamaz. (1—562)

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
 İkincisi demirci Ilmarinen
 Ve delikanlı Lemminkäinen
 Güzel Kaukomieli üçüncü,
 5 Koyulurlar yola,
 Denizin üstünde,
 Yaygın dalgalarda,
 Pohjola yönüne.
 Dosdoğruca soğuk köy,
 10 Erlerin yok olduğu,
 Yiğitlerin tükendiği yer.
 Kürekleri kim çeksin?
 İlki demirci Ilmarinen,
 Öndekileri çeken;
 15 İkincisi Lemminkäinen,
 Arkadakileri çeken.
 Dümenin başında kasılı,
 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen.

Az giderler, uz giderler

20 Dalgaların içinden,

Köpüklerin orta yerinden,

Pohjola sularına,

Tanıdık iskelelere girerler.

Varınca gidecekleri yere,

25 Çekerler kayığı bir düzlüğe,

Katran göğüslü yerleşir

Bir demirden iskeleye.

Koşuştular evin içine,

Çabucak ulaştılar.

30 Pohjola'nın ev sahibi kadını

Sordu gelenlere:

– Nedir ziyaretin sebebi,

Ne isterler yiğitler?

Yaşlı Väinämöinen cevap verdi:

35 – Sampo'yu ilgilendirir!

Gelmemize sebep bu,

Süslü kapaklıdan ötürü

Şu yiğitler, buluştuk!

Pohjola'nın ev sahibi kadım

40 Şöyle dedi:

– Keklik ikiye bölünmez,

Tek sincap üç erkeğe

Hiç yetmez!

Sampo keyfinde,

45 Uğultusu da yerinde,

Üğütüp durur süslü kapak

Pohjola'nın kayalıklı tepesinde.

Bakır dağın içinde;

Hayatımdan memnunum

50 Sampo'nun sayesinde.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Şöyle cevapladı:

– Tümünü, ya da yarısını
Hiç değilse bir parçasını

55 Vermezsen bize

Kendi isteğinle,
Zorla alır gideriz,
Teknemizin içinde.

* * *

Louhi, Pohjola'nın kadını

60 Olanlara pek kızdı.

Topladı Pohjola halkını
Yiğitler silahlı
Väinämöinen peşinde.
Başını uçuracaklar.

* * *

65 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Aldı sazını girişti tellere;
Bir çaldı, öyle çaldı
Herkes şaşıp kaldı.
Erkekler beğendi,

70 Kadınlar gülüştü,

Delikanlılar ağlaştı.
Çocuklar, çömeldi de dinledi.
Kalabalık yorgun düştü;
Tüm topluluk, dinleyenler

75 Bir derin uykuya daldı.

Gençler uykuda,
Yaşlılar uykuda.
Väinämöinen, aklı başında
Ölümsüz ozan

80 Ceplerini karıştırdı,

Çantasını yokladı,
Uyku iğnelerini topladı.
Gözlere sürme çekti,
Kirpikleri kenetledi;

85 Göz kapaklarına kilit vurdu,
Yorgun halkı, yiğitleri
Bir derin uykuda uyuttu.
Pohjola'nın bütün halkı
Uzun bir uykuda,

90 Haftalarla öyle kaldı.
Yaşlı ozan Sampo'yu,
Süslü kapaklıyı
Taş tepede,
Bakır dağın ardında,

95 Dokuz kilidin altından
Ya da onuncu kilidin oradan
Aramaya koyuldu.
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Taş şatonun kapısındaiken

100 Bakır dağın önünde
Yavaş sesle söylendi:
Kapılar yerinden oynadı,
Menteşeler gıcırdadı.
Demirci Ilmarinen

105 Ozana yardım eden,
Kilitleri yağladı,
Menteşelere de buladı;
Kapılar ses vermesin,
Menteşeler miyavlamasın.

110 Kilitleri zorladı.
Menteşelere çengel takdı:
Kilitler yere saçılıverdi,
Kapılar ardına açılıverdi.
Yaşlı Väinämöinen

115 Şöyle dedi:
– Hey delikanlı, Lemmi'nin oğlu
İyi dostum, git Sampo'yu almaya
Sök süslü kapaklıyı!

Delikanlı Lemminkäinen

120 Yakışıklı Kaukomieli,

Yumuş almadan iştahlı,

Buyurulmadan hazır,

Hemen seğirdir

Sampo'yu çıkarmaya.

125 Hem seğirdir, hem söylenir

Mırıltıyla böbürlenir.

Şöyle dedi:

– Hani biz de erkeğiz,

Babamızın oğluyuz!

130 Sampo kolay debreşir,

Yerinde tutunamaz,

Süslü kapak diretmez

Sağ ayağım itince,

Öteki de yardıma gelince!

135 Bir denedi sökmeyi,

Diz çöktü kucakladı.

Sampo kımıldamadı,

Debreşmedi yerinden.

Kök salmış Sampo

140 Dokuz kulaç dibe!

Pohjola'nın öküzünü buldular:

Koskocaman göğdesi,

Sert böğürlü,

Sinirleri gerili,

145 Boynuzlar birer arşın,

Ağzı bir buçuk gelir belki.

Çekti geldi öküzü,

Eline bir de saban

Çayırılıktan geçirdi,

150 Dayandı Sampo'nun köklerine,

Bağlarından ayırdı

Süslü kapaklıyı.

Sampo oynadı yerinden,
Süslü kapak kımıldadı.

155 Yaşlı Väinämöinen
Yardımcısı Ilmarinen,
Bir üçüncü kişi
Delikanlı Lemminkäinen;
Hepsi birden

160 Taşıdılar Sampo'yu
Pohjola'nın taş tepesinden,
Bakır kayalardan.
Sürüklediler tekneye,
İçine yüklediler.

* * *

165 Sampo tekneye sığdı,
Güzel yerleşti
Süslü kapak kayığa.
Kaktılar kayığı suya,
Yüz tahtalı tekne

170 Düşer düşmez denize
Sular fışırđadı.
Demirci Ilmarinen
Şöyle dedi:

– Nerelere alıp gitsek

175 Bu yerlerden Sampo'yu,
Olduğu yerde kaldıkça
Bela gelecek başımıza,
Taşıyalım Pohjola'dan uzağa!
Yaşlı, ağırbaşı Väinämöinen

180 Şöyle cevapladı:

– Var benim bir yerim,
Oraya götürsek derim
Süslü kapaklıyı.

Güzel burunun ucunda,

185 Küçük adanın yanında.

Kimse görmez, ilişemez;

Varsın kalsın orada

Sonsuzluğa!

En uygun yer

190 Bu dolayda:

Ne giden var ne gelen

Ya ölen öldürülen

Çıkmaz tek kişi,

Silahlı gelip geçen.

195 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Denizde ilerledi,

Uzaklaştı Pohjola'dan

Yurduna yöneldi.

Şöyle dedi:

200 – Doğrul teknem yurda doğru,

Pohjola'dan gidelim,

Koy ardında yad yerleri!

Salla rüzgar teknemi,

Sular siz de

205 Kürekleyin teknemi,

Yardımsız komayın

Dümende oturanı,

Uzun sonsuz sularda,

Görünmeyen açıklarda!

210 Kürekler pek küçük,

Çekenler güçsüz güdük.

Ahto, gözet bizi,

Tekneni, küreklerini

Yardımaımıza yolla da!

215 Ey suların Tanrısı

Bir güçlü dümen sağla,

Gerekirse kendin

Geç küreklere!

Güç ver ağaç teknemize,

220 Demir başlı kayığımız

Dayansın dalgalara,

Sert köpüklere,

Fırtınaya, yele!

Yaşlı Väinämöinen

225 Yol aldı, sallandı,

Demirci Ilmarinen

Yardımsız komadı;

Lemminkäinen küreklerde.

Dayandılar, asıldılar.

230 Yol aldılar sallandılar,

Geniş dalgalarda,

Sonsuz açıklarda.

Delikanlı Lemminkäinen

Bir ara seslendi:

235 – Bol bolamadıydı sular

Geçmiş günlerde

Kürek çekene,

Şarkı söyleyene!

Şimdi işler tersine

240 Yok kimsemiz içimizde

Bir türkü tutturalacak

Dalgalarda perde perde!

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Karıştı söze:

245 – Biz ne yapsak zaman geçer,

Gün ilerler,

Karanlık çöker;

Türkü çağılmasa

Ya da sesimiz çıkmazsa, yine!

250 Yaşlı Väinämöinen

Mavi denizin sırtında

Sallanır, ilerler.

Bir gün, iki gün gider,

Üçüncü günün içinde

255 Delikanlı Lemminkäinen

Zor tutar kendini

Sözünü tekrar eder:

– Neden konuşmazsın,

Birşeyler anlatıp

260 Türkü çağırmazsın?

Sampo'yu geçirmişiz elimize

Doğruladık yolumuzu

Gidiyoruz evimize?

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

265 Kesdi attı,

Şöyle cevapladı:

– Türkünün zamanı değil,

Eğlenceye vakit yok;

Önce gözüksün kapılarımız,

270 Menteşe gıcırtilarımız

Gelsin kulaklarımıza,

Sonra başlarız çağırmaya!

Delikanlı Lemminkäinen

Şöyle dedi:

275 – Ben olaydım senin yerinde

Otursaydım dümende,

Durmaz söyler dururdum

İşimi görürken de!

Başka zaman canım çekmez,

280 Kısmet olmaz belki de;

Niyetin yoksa senin söylemeye,

Ben başlayacağım neredeyse!

Delikanlı Lemminkäinen,

Yakışıklı Kaukomieli

285 Açtı ağzını,

Girişti bir şarkı hecelelemeye.

Türlü türlü bir kalın ses,

Tam güçlü bir de nefes
Bağırdı, türkü çağırdı
290 Delikanlı Lemminkäinen,
Yakışıklı Kaukomieli.
Ağız eğildi,
Sakalları seyridi,
Çenesi çıkayazdı.
295 Şamatası uzaklardan duyuldu,
Suların üstünden;
Altı yönde dinlendi,
Yedi tepenin ardında.
Bir leylek,
300 Oturmuş bir kütüğe,
Bir nemli tepeciğin üstünde
Parmak kemiklerini sayar,
Ayakların teker teker
Kaldırıp değiştire, değiştire.
305 Fena korktu leylek
Lemminkäinen'in sesini işitince.
Bir kötü bağırtı koyuverdi,
Gürültünün ürküntüsü içinde.
Kalktı yerinden,
310 Pohjola'ya havalandı,
Pohjola batağına kondu.
Nefesini alamadı,
Sesini tutamadı
Orada da takırdadı
315 Ürkek ürkek,
Kızgın kızgın:
Tüm Pohjola uyandı
Bu takırtılı sese;
Pohjola'lı kötüler
320 Kapıldılar hevese.
Pohjola'nın ev sahibi kadını

Uykusundan uyandı.
Seğirtti ahıra,
Vardı kilerinin yanına;
325 Sürüsünü yokladı,
Davarını saydı:
Sayıları tamamdı,
Çalınan yok ya kaybolan
Hayvanından, davarından.
330 Bakır kayalara vardı,
Taş tepeye,
Şöyle söylene söylene:
— Vay başıma gelenler,
Şu hâle geldiğim günler!
335 Yad kişiler dadanmış,
Kilitleri koparmış;
Kapılar ardına gerili,
Kırmışlar menteşeleri!
Sampo yerinde mi,
340 Yabancılar almış mı?
Sampo'su yok yerinde,
Götürmüşler süslü kapaklıyı;
Pohjola'nın taş tepesinde,
Bakır kayanın içinden,
345 Dokuz kilit altından
On sürgü'nün ardından.
Louhi, Pohjola'nın kadını
Başına gelenlere,
Tılsımının gidişine,
350 Değerinin yok oluşuna
Pek kızdı.
Utar'a yalvardı:
— Ey sislerin perisi,
Dumanlı havanın bakiresi!
355 Eteğinde ele sisleri

Tutam tutam serpele;
Göklerden örtü indir,
Havaları tülle, perdele
Açık denizin yüzünü,

360 Engin suları!

Väinämöinen'e yolunu şaşırt!
Bunlar kâfi gelmezse:
İku-Turso, çıkar başını,
Sulardan yüksel;

365 Yok et Kalevalı'ları

Göm sulara,
Dalgaların dibine;
Sampo'yu getir geriye,
Kayığı devirmeden!

370 Bunlar kâfi gelmezse:

Ey Ukko, uluların ulusu,
Gök yüzünün yaldızlı hâkimi,
Parıltılı hükümdar!
Yarat fırtınalar.

375 Güçlendir havaları

Yel çıkart,
Salla dalgaları
Väinämöinen ilerleyemesin!
Sislerin perisi,

380 Dumanlı havanın bâkiresi

Sis üfledi denize;
Havayı dumanladı
Bakirenin nefesi.
Yaşlı Väinämöinen

385 Saplandı kaldı

Tam üç gece boyunca
Mavi denizin yüzünde,
Hedefine varamadı,
Çakıldı bulunduğu yerde.

390 Tam üç gece bitince
Yaşlı Väinämöinen
Şöyle dedi:
— O kadar da çürük değiliz,
İşe yaramaz kahraman!

395 Siste kolay batmayız,
Dumanda yol şaşırmayız!
Palasını suya vurdu,
Kılıç salladı denize:
Şerbet sızdı paladan,

400 Sivri ucunda damlalar.
Sis örtü göğe yükseldi,
Çıktı gitti havaya
Tül perde,
Buğu kalmadı denizde,

405 Dalgalar şavklandı.
Koskocaman sular,
Uçsuz bucaksız bir dünya.
Zaman akar gider,
Vakit adım adım ilerler.

410 Sular şapırdar bir ara
Kayığın, yanında;
Dalgalar bünğül bünğül
Teknenin etrafında.
Demirci Ilmarinen

415 Korktu birden,
Yüzü beyazlaştı,
Yanakları bozardı;
Kafasına çekti yorganı,
Kulaklarını tıkadı,

420 Gözlerini de yumdu.
Yaşlı Väinämöinen
Şapırdayan sulara,
Teknenin dört yanına

Bir göz attı, şaşırđı:

425 İku-Turso oracıkta,

Çıkarmış başını sudan

Dalgaların arasından.

Yaşlı Väinämöinen

Tutuverdi kulaklarından

430 Çekip aldı sudan.

Şöyle sordu:

– İku-Turso, neden sen,

Çıktın geldin denizden

İnsan oğlunun karşısına,

435 Kaleva'nın oğlunun yanına?

İku-Turso soruyu beğenmedi,

Ne korktu, ne de

Cevap verdi.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

440 Bir ikinci soru sordu.

Üçüncüyü sertce sordu:

– İku-Turso, neden sen

Çıktın geldin denizden?

Bu üçüncü soruya,

445 İku-Turso şöyle dedi:

– Sulardan çıkmamın,

Dalgalarda görünmemin

Vardır birkaç sebebi:

Koydum mutlak aklıma,

450 Kıyacağım Kaleva halkına;

Sampo'yu Pohjola'ya

Alıp gideceğim!

Lakin şimdi

Vaz geçtim bundan,

455 Ayırma beni canımdan,

Salıver sulara;

Bundan böyle ne çıkarım

Ne de görünürüm,
Karşısına, insan, oğluna!
460 Yaşlı Väinämöinen salıverdi
Sefil yaratığı sulara.
Şöyle seslendi:
– İku-Turso!
Denizde kal ölünceye,
465 Sularda görünme;
Çıkma insan oğlunun önüne
Bundan böyle!
İşte ogündenberi
İku-Turso çıkmaz sudan,
470 İnsan oğluna yaklaşmaz;
Güneşli havada, mehtabda
Güzel günler boyunca.
Yaşlı Väinämöinen
Yol aldı, sallandı,
475 Az bir zaman geçti.
Ukko, uluların ulusu
Gök yüzünün yaldızlı hâkimi,
Parıltılı hükümdar
Fırtınalar yarattı,
480 Öçlendirdi havaları,
Rüzgâr çıkarttı.
Yel sert esti,
Yer gök kükredi:
Batıdan, kuzey batıdan,
485 Güneyde savruldu,
Doğuda gürledi,
Kuzeyde felâket, yel.
Ağaçlar yapraksız,
Çamlar kozalaksız,
490 Çalı çiçeksiz,
Ot domurcuksuz kaldı.

Gömükler yerinden oynadı,

Pırıltılı sular bulandı.

Yel kötü eser,

495 Dalga tekneyi döğer.

Bu karışık havada

Kemik saz,

Väinämöinen'in çalgısı

Tekneden yuvarlanır gider:

500 Denizdeki Vellamo'nun halkına,

Ahtola'nın isteğine uymaya.

Ahto sazı görür dalgada,

Çocukları da yanında

Alır giderler Kantele'yi.

505 Yaşlı Väinämöinen'in

Yaşardı gözleri,

Şöyle dedi:

– Sulara kaydı sazım,

Sevgili çalgım,

510 Neşem yok oldu!

Kalmadı zevkim, hevesim,

Şarkılarım türkülerim!

Demirci Ilmarinen

Kızdı kendi kendine:

515 – Vay zavallı günlerime,

Çıktım geldim bu yerlere,

Altımda bir titrek tekne!

Saçım rüzgarda dağıldı,

Sakalım fırtınada savruldu,

520 Kötü günler gördüm

Çok zaman, bu sularda,

Lakin görmedim böylesini

Fırtına, sert dalga!

İşim kaldı rüzgarın

525 Ya da dalganın acımasına!

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Şöyle seslendi:

– Kayıkta ağlanmaz,

Teknedeyken telaşlanmak

530 Hiç bir işe yaramaz!

Ağıt korumaz adamı,

Telaş kötü günü önlemez!

– Ey su emir ver oğluna,

Dalga, tut çocuğunu!

535 Ahto, çırpıntıyı sindir,

Kes suyun kuvvetini Vellamo!

Saldırmasınlar kayığıma!

Yel, göklere yönel,

Bulutlara, doğduğun yerer

540 Ağaç tekneyi devirme,

Parçalama hele!

Gir ormana ağaç kır,

Sök çamları kökle!

Delikanlı Lemminkäinen,

545 Yakışıklı Kaukomieli

Şöyle dedi:

– Kartal, sen bari

Yetiş imdadımıza!

Üç tüyünü ver;

550 İki de, karga sen ver!

Yaramaz teknemize

Yardıma, direğe!

Kenarları sağlamladı,

Yedek parçaları çaktı;

555 Bir arşın yükseklikte,

Dalgayı içeri salmadı.

Yetti yüksek kenarlar,

Çakılan parçalar

Kötü rüzgâr esse de

560 Sert dalga itelese de,
Köpükleri geçerken
Tepeleri aşarken.

*

43

Pohjola'nın ev sahibi kadını savaş gemilerini hazırlar ve Sampo'yu çalanların ardlarından yetişir. Pohjola ve Kalevala halkları arasında doğuş olur; Kalevala'lılar kazanır. Ancak, döğüş sırasında, Pohjola'nın ev sahibi kadını Sampo'yu denize itelemiştir. Kırılan Sampo'nun iri parçaları denize gömülür, küçük parçalar ise, kıyıya sürüklenmiştir.

Väinämöinen kıyıda topladığı küçük Sampo kırıkları ile bir yenisini yapmaya çalışır. (1—434)

Louhi, Pohjola'nın ev sahibi kadını

Topladı tüm Pohjola halkını.

Palalı yiğitler,

Oklu yaylı.

5 Koca savaş gemisi, hazırlandı

Pohjola'nın teknesi.

Sıra sıra oldular,

Yiğitler, yerlerine doldular

Kartal yavruları gibi

10 Ya da yavru şahin dizisi:

Yüz kılıçlı er,

Bin oklu delikanlı

Diktiler yelken direklerini

Gök yüzüne, sipsivri.

15 Bezler hazırlandı,

Sert yelken bezi;

Yelkenleri çektiler

Uçsuz bulutdu sanki.

Çıktılar yola,

20 Hızla ilerlediler.

Sampo'nun peşinde,

Väinämöinen'in teknesine.

* * *

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Mavi denizde,

25 Teknenin gerisindeki

Oturduğu yerde,

Şöyle seslendi:

– Ey, Lemmi'nin oğlu,
Delikanlı dostum!

30 Geç yelkenin başına,

Direğe bir tırman da

Kolla havayı, arkanı;

Önünü, gökyüzünü

Açık mı kapalı mı!

35 Delikanlı Lemminkäinen,

Kanlı canlı yiğit,

Lafın sonu gelmeden

Yerinden fırladı

Yelkenlerin içine vardı,

40 Direğin ta tepesine.

Doğuya baktı,

Dikti gözlerini batıya,

Güneye, güney batıya,

Pohjola dolaylarına.

45 Şöyle seslendi:

– Önümüzde hava açık,

Gökyüzü berrak ardımızda;

Kuzeyde, bir tek bulut

Yöneli kuzey batıya!

50 Yaşlı Väinämöinen

Şöyle dedi

– Bir yanlış var dediğinde,

Bulut hâli yok gördüğünde;

Bir yelkenli geliyor,

55 Dikkatlice bak hele!

Dikkatlice baktı,

Şöyle seslendi:

– Ufukda bir ada karartısı,
Kavaklara üşüşmüş baykuşlar;

60 Renk renk kuşlar

Ağaçlarda kavaklarda!

Yaşlı Väinämöinen

Şöyle dedi:

– Baykuş olamaz,

65 Renk renk kuş da bulunmaz!

Pohjola halkı mı geliyor

Bir iyice bak hele!

Delikanlı Lemmmkâinen

İyice baktı.

70 Şöyle seslendi:

– Doğru çıktı dediğin,

Pohjola'nın savaş gemisi

Sularda salınıp gelir!

Yüz kişi var küreklerde,

75 Bin kadarı ayakta dikili!

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Anladı olayı,

Şöyle dedi:

– Demirci İlmarinen

80 Sıkı dayan küreklere!

Delikanlı Lemminkäinen

Sıkı dayan küreklere!

Dayanalım küreklere,

Çabuk çabuk teknemiz

85 Ulaşsın gideceği yere!

Dayandı küreklere İlmarinen,

Dayandı küreklere Lemminkäinen,

Sıkı sıkı asıldılar.

Kürekler esnedi,
90 Övez tekne gıcırdadı,
Çam tahtalar sallandı.
Burun fok gibi zıplar,
Gerilerde deniz fışırdar.
Sular fırıl fırıl,
95 Köpükler yumak yumak.
Yiğitler yarış eder küreklerde,
Yelkenler yelep yelep savrulur,
Lakin yine
İlerlemiyor tekne;
100 Arayı açamıyor,
Pohjola gemisinden kaçamıyor.
Yaşlı Väinämöinen
Anladı kötü günün geldiğini,
Sonunun yaklaştığını.
105 Ne yapsa ki.
Kafasını zorladı:
– Bir çare aramalı?
Bir kolayını bulmalı?
Ceplerini yokladı,
110 Bir parça kav,
Bir kaç küçük çakmak taşı
Orta yere çıkardı.
Sol omuzu üstünden
Savurdu denize fırlattı.
115 Şöyle dedi:
– Taşlar kayalık olsun
Suların altında, bir ada
Hasıl olsun!
Pohjola'nın savaş gemisi
120 Yaklaşıp da çarpınca,
Denizde parça parça olsun
Batsın dalgalara!

Taşlar hemen kaya oldu
Yanlamaya, doğuya.

125 Pohjola'nın yelkenlisi
Geç kalmadı yaklaştı,
Dalgaları yara yara:
Çarpar çarpmaz kayalara,
Önce ayrıldı iki parçaya;

130 Yüz tahtalı koca tekne,
Direğiyle denize
Vardı yattı sonunda.
Yelkenleri sularda savuruldu.
Louhi, Pohjola'nın kadını

135 Atladı sulara
Var gücüyle uğraştı,
Lakin tekne kurtulmadı.
Oynamadı bile yerinden koca gemi,
Kenarları kırıldı.

140 Dibi delindi.
Pohjola'lı şöyle dedi:
— Ne yapsam ki.
Kimi öne sürsem ki?
Hemen şekil değiştirdi:

145 Altı saban, beş tırpan;
Sağladı şurdan burdan;
Tırnak yaptı kendisine,
Kollarına kanat takdı.
Tekne kırıklarından kanatlar,

150 Tekne dümeninden kuyruk.
İyi hazırlandı:
Kanatlarının altına yüz er,
Kuyruğunun üstüne bin yiğit
Kılıçlı yaylı, aldı.

155 Bir koca kartal göklerde
Süzüldü sağdı,

Bir kanadı buluta dayalı,
Öteki kanadı sularda yaşlı.
Väinämöinen'in ardından saldı.

160 Suların anası, güzel kadın
Şöyle seslendi:

– Hey, yaşlı Väinämöinen
Güneşten yana baksana,
Kuzey batıya, arkana!

165 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Kafasını çevirdi

Kuzey batıya baktı,
Üst yanından anarı
Sağıp gelen, kuş kılıklı

170 Cadının farkına vardı:

Omuzları baykuşa benzer,
Heryanları kartal gibi,
Daha kılıksız kötü.
Bir süzüldü bir sağdı

175 Yelken direğinin ucunda,
Yerleşti tepesine sonunda.

Tekne devrileyazdı.
Demirci Ilmarinen
Tanrısına sığındı,

180 Güvendi ona,
Bulaştı dua okumaya.

Şöyle dedi:
– Korum beni ulu Tanrı,
Güzel Tanrı gözet

185 Şu zavallıyı, yok olmasın;

Anasının yavrusu
Ölüm mahvolmasın;
Tanrının bağışladığı kadar
Uygun bir yaş yaşasın!

190 Ey Ukko, herkeslerin bildiği,

Gök yüzünün Ulu'su!
Ateşten kürk giydir,
Kor'dan gömlek üstüme,
Bürünüp sarınayım da
195 Döğüşe öyle dalayım!

Kafam kopmasın,
Saçlarım saçılmasın
Parlak demir döğüşünde,
Sivri uçlunun karşısında!

200 Yaşlı Väinämöinen
Seslendi olduğu yerden.
Şöyle dedi:

— Ey Pohjola'nın kadını!
Sampo'ya mı geldin

205 Buralara, paylaşmaya mı
Sisli burunun ucuna,
Ardımızdan ta adalara?
Pohjola'nın cadısı
Şöyle cevapladı:

210 — Paylaşmam ben
Sampo'yu Rastgele her sefille,
Väinämöinen, hele seninle!
Saldırdı Sampo'ya
Väinämöinen'in kayığında,

215 Delikanlı Lemminkäinen
Sıyırdı palasını
Sol yanından,
Sivri demiri kaptı;
Kötü kuşun üstüne,

220 Kanadına pençesine
Salladı var gücüyle.
Vurdu savurdu,
Savurdu vurdu
Delikanlı Lemminkäinen.

225 Şöyle seslendi:

– Kahrolunuz topunuz,

Kılıçlınız oklunuz!

Tüm korkaklar savulun:

Yüzünüz kanatların altından,

230 Yüzer yüzer kuyruktan!

Pohjola'nın kadını

Bağırdı direğin tepesinden:

– Hey delikanlı,

Lemmi'nin oğlu,

235 Yalancı yiğit Kauko!

Aldattın ananı,

Atalarına yalan söyledin:

Söz verdin,

Savaşa katılmıyacağım

240 Ne altın hırsıyla

Ne de gümüş peşinde

On yıl içinde, dedin!

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen,

Ölümsüz ozan

245 Anladı sonunun yaklaştığını,

Canına kıyılacağını.

Dümeni denizden kaptı,

Meşe ağacından tahta,

Elinde onunla

250 Saldırdı koca cadıya,

Kuşun pençelerine:

Tırnaklar ufalandı, pençede

Bir küçük parmak

Tek başına

255 Yerinde kaldı.

Delikanlılar kanatlardan düşüştü,

Adamlar denize tümünden döküldü.

Yüz adam kanatların altından,

Bin kahraman sırtından.

260 Koca kuş da devrildi

Teknenin tam orta yerine,
Yaban tavuğuna döndü;
Sincabın çamdan
Zıpladığı gibi zıpladı,

265 Uzandı Sampo'ya daldı

Geri kalan tek parmağıyla.
Tutamadı, Sampo'yu
İteledi sulara
Süslü kapaklıyı devirdi

270 Mavi denizin ortasına.

Sampo parçalandı,
Süslü kapaklı kırıldı.
Sampo'nun parçaları.
Sampo'nun koca kırıkları

275 Batdılar suyun altına,

Gömüldüler kara çamura.
Sularda saplı,
Su yaratıklarının işine yaradı.
İşte bugün bu gündür

280 Rızk tükenmez denizlerde,

Ahto'nun ülkesinde
Hazineler sonsuzdur.
Parçaların bir kısmı
Yüze yüze denizde,

285 Dalgaların sürüklemesiyle,

Rüzgârların da esmesiyle
Ulaştılar kıyıya, toprağa.
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Denizde yüzen,

290 Dalgalarda sürüklenen,

Rüzgârlarda savrulan
Süslü kapaklı

Sampo kırıklarını

Görünce pek sevindi.

295 Şöyle dedi:

– Bu yol da mutluluk sağlar,

Sonsuz saadet böyle başlar;

Tarla sür,

Toprak devir

300 Bitkilere hayat ver.

Ay parıldasın,

Kutsal güneş ışık yaysın

Büyük Fin Toprakları'nda,

Güzel Finlandiya'da.

* * *

305 Pohjola'nın ev sahibi kadını

Şöyle dedi:

– Bir çıkar yol bulmalı,

Kolayca çaresine bakmalı:

Tarlaları süremesin,

310 Toprağını çevirmesin!

Sürüsünü, ekinini yok etmeli!

Ay parlamamalı,

Güneş ısıtmamalı:

Ayı kayalığa gömsem,

315 Taşlığın içine;

Dağın ardına da güneşi!

Soğuk salsam,

Don yollasam

Nadasına, hasadına!

320 Demir dolu yağdırsam,

Çelik tanelerini

Güzel tarlalarına,

Gelişmiş bahçelerine!

Koyuversem ayıyı fundalıktan,

325 Çamlığın seyrek dişlisini,

Parçalasın aygır sürüsünü;
Kısraklarını yesin,
İneklerini, sığırlarını,
Tüm davarlarını bitirsin!

330 Hastalıklar yollasam
Halkının üstüne,
Sülalesini kurutsam
Bu dünyada, bundan böyle
Adları duyulmaz olsun!

335 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Şöyle dedi:
— Bana dokunmaz Laponyalı büyüsü,
Tuuri'liye yenilmem!
Tanrıdadır havaların örtüsü,

340 Mutluluğun anahtarı ondadır;
Kıskanç kişide ne gezer bunlar,
Kötülerin elinde ne işleri var.
Tanrıma yönelince,
Ondan yardım dileyince

345 Böcek sokmaz tarlama,
Tehlikeyi def'eder hasadımdan,
Korur ekinlerimi zarardan;
Güvenim var Tanrıma!
Filizlerim kırılmaz,

350 Buğdaylarım sökülmez!
Pohjola'nın cadısı
Kötülüklerini taşa göm,
—Felaketlerini dağa sal,
Musibetlerin kayalıkda kalsın!

355 Dokunma güneşe, aya;
Soğuğu sal üşütsün,
Donu yolla dondursun
Kendi tarlalarına!
Demir dolu yağdır ekdiğin tohumlara,

360 Sabanınla sürdüğün
Pohjola topraklarına!
Fundalıktan sal ayıyı,
Seyrek dişliyi çamlıktan,
Çalılığın kızgın kedisini,

365 Ormanların çolak ellisini
Pohjola'ya giden yola,
Pohjola sürülerinin
Yanı başında dolaşsın!

* * *

Pohjola'nın ev sahibi kadını

370 Şöyle dedi:

– Kuvvetimi kaybettim,
Tılsımım bozuldu:
Bereket denizde gömülü,
Sampo dalgada parçalandı!

375 Ağlaya sızlaya

Pohjola yolunu tuttu.
Pek bir şey alamadı
Sampo'nun kırıklarından;
Tek küçük parmağı ile

380 Kopardığı kırığı ile, kaldı:

Ancak bunu götürdü
Pohjola'ya Sariola'ya.
Pohjola'da kıtlık var,
Yoksulluklar hükmeder Laponyada.

* * *

385 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Çıkarçıkamaz kıyıya
Sampo parçalarını,
Süslü kapaklı kırıklarını buldu,
Deniz kenarında bir yerde,

390 İnce kumların üstünde.

Sampo'nun parçalarını,

Süslü kapaklı kırıklarını
Teker teker topladı;
Sisli burunun ucunda,
395 Adanın bir kenarca yerinde
Kömeledi, birleştirdi:
Biraya arpa sağlanacak,
Ekmeklik çavdar yetişecek.
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

400 şöyle dedi
– Ulu Tanrım, Yüce Tanrım
Sağlığımızda mutluluk ver,
İyilikle yaşayalım her zaman!
şerefli, kıvançlı ölelim

405 Tatlı Fin Toprakları'nda,
Güzel Karelia'da!
Koru bizleri Ulu Tanrım,
Uluların en Ulusu Ata, gözet bizi
Erkeklerin kötü niyetinden,

410 Kadınların endişe ettiklerinden!
Dünyada kıskançlık kalmasın,
Yok olsun büyücüler!
Delikanlılarla beraber ol,
Çocukların yanında ol;

415 Geceleri güçlü bulunalım,
Gündüzleri de koru!
Dert verme, tasa verme,
Güneşten kötülük gelmesin,
Ay kin gütmesin.

420 Yel kızgın esmesin,
Rahmet zarar vermesin,
Soğuktan donmayalım,
Fırtına dağıtmasın!
Demirden bir kılıf geçir,

425 Taş duvar çek

Ekinlerin üstüne,
Halkımızın dörtbir yanına.

Gökten yere,
Yerden göğe

430 Barınağımız, sığınağımız olsun!

Desteğımız ol, güvenimiz ol

Kötü söze, kine karşı koy

Ömürlerimiz boyunca

Bu dünyada!

*

44

Väinämöinen, denize düşürdüğü Kantelesini aramaya gider; bulamaz. Hus ağacından bir yeni saz yapar; bunu da, başarı ile çalar, herkesi hayran bırakır. (1—334)

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Yordu kafasını:

– Şimdi saz çalmak gerek,

Mutluluktur neşelenmek

5 Bu yeni hayatımızda,

Güzel bahçelerde!

Lakin sazımız yok elimizde,

Neşemizi kaybettik

Balık dolu yerlerde,

10 Somonlu kayalıklarda,

Deniz yaratıklarının öte dünyası

Vellamo'nun halkına.

Ele geçmez artık,

Ahto geri verivermez.

15 Hey, Demirci Ilmarinen!

Hiç durmaz çekiçlersin,

Dün de durmadan döğdün

Bilmem ki ne beklersin,

Hadi durmadan hazırla

20 Bir çelikten çatal yap bana,

Uzun saplı, sık dişli;

Dalgalara salayım,

Kıvıra kıvıra tarayım;

Sazlıkları, kıyıları arayım

25 Çalgımı bulup çıkarayım,

Kavuşayım Kanteleme

Balık dolu yerlerden,

Somonlu sazlıklardan!

Demirci İlmarinen,

30 Ölümsüz çekiççi

Demir tırmık hazırladı,

Bakırdan saplı.

Beşyüz kulaç bakır sapı,

Yüz arşın dişleri.

35 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Aldı demir tırmığı.

Az gitti, uz gitti

Bir azıcık yol gitti,

Bir bakırdan iskeleye,

40 Çelik merdivene ulaştı.

İki tekne hazırda emrinde

Bakır iskelenin

Çelik merdivenlerinde,

Vardığı yerde:

45 Yepyenydi birisi,

Bir çağşak tekne ötekisi.

Yaşlı Väinämöinen

Yeni tekneye seslendi:

— Hadi kayık salın sulara,

50 Açıl denizde dalgalara

Elimle elleşmeden,

Parmağımı değmeden!

Kayık salındı sulara,

Dalgalara açıldı.

55 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Geçti dümene arkada

Başladı denizi taramaya,

Dalgalarda aramaya.

Kıyıları aradı,

60 Nilüferler topladı;
Sazlıkları taradı
Ardlarından, yanlarından anarı,
Çukurların içlerini,
Kayaların diplerini:

65 Çalgı bulunmaz,
Turna balığı kemik saz;
Ele geçmez neşe,
Geri gelmez Kantele!
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

70 Tuttu evinin yolunu,
Üzgün kalbi kırık
Kafası önüne yıkık.
Şöyle dedi:
– Bundan böyle bulunmaz

75 Balık kemiği saz,
Bizde de neşe kalmaz!

* * *

Yolda giderken dertli,
Bir ormanın kenarında rastgeldi,
Bir çayırılık alanda

80 Bir tek huş ağacına.
Katı ağaç durmaz ağlardı,
Göz yaşı döküp inlerdi.
Yanaştı yanına:
– Ne ağlarsın güzel huş,

85 Göz; yaşını tüketirsin,
Yeşil ağaç derdin ne?
Savaşa götürmezler,
Döğüşte kullanmazlar.
Huş bir güzel dillendi,

90 Şöyle dedi:
– Kimi söyler açıkca.
Kimisi karar vermiş aklınca

Neşeliyim, mutluyum,

Hayatım zevkle dolu:

95 Ben bir zaif biçareyim,

Tasam pek çok,

Zevkim yok, aslımda

Ayakta zor dikilirim.

Durmaz çile çekerim.

100 Dertlerimin en başında

Yaşamam gelir tek başıma.

Yapayalnız, talihsiz;

Her yer ıssız,

Sonu olmayan yeşillikler.

105 Mutluların yüzü güler,

Dört gözle bekler,

Baharın gelişini,

Sıcak yaz günlerini.

Kader mutluluk getirmez,

110 Birşey beklemenin ümidini

Hiç vermez,

Bir korku var içimde!

Sayar dururum günlerimi,

Biri gelip kabuğumu soyacak.

115 Bir başkası ya da

Yaprağımı yolacak;

Bir şeycikler yapamam

Aciz, güçsüz biriyim.

Bahar gelir, çocuklar

120 Elllerinde bıçaklar,

Şerbet toplarlar karnımdan

Rastgele, kıyasıya;

Yaz olur, uğursuz çobanlar

Kemer soyarlar kabuğumdan;

125 Kimisi sepet örer,

Bıçağına kın yapar kimisi.

- Bir başkası bakarsın
Hazırlar su testisi;
Bir şeycikler yapamam
- 130 Aciz, gücsüz biriyim.
Dibimde kızlar dinlenir,
Etrafımı dolanırlar.
Dallarımı keserler, zaman zaman
Yaprağımı yolarlar,
- 135 Demet demet sararlar;
Odun diye de toplarlar
Kış gününün derdine,
Yığın yığın yığarlar.
Bu yaz üç kez,
- 140 Tatlı sıcak günlerde
Delikanlılar altımda oturdu,
Balta bilediler gözlerimin önünde.
Tüm yaz boyu neşem bu.
Kış günleri kar yağar
- 145 Sanki daha mı iyi.
Hemen hergün erkenden
Kılığım değişir üzüntümden;
Başım yerlere eğilir,
Heryanlarım buz kesilir.
- 150 Fırtına dalar,
Don acı sağlar:
Yeşil bürğüm yelde dağılır,
Eteklerim ayazda savrulur.
Şu zavallı huş ağacı
- 155 Hem örtüsüz, hem bürğüsüz,
Çırıl çıplak kalakalır.
Soğukta titre,
Donda ağla!
Yaşlı Väinämöinen
- 160 Şöyle dedi:

– Ağlama yeşil ağaç,
Dalı yaprağı güzel ağaç,
Ak bedenli ağlama!
Mutluluğa ereceksin,

165 Tatlı hayat süreceksin
Bundan böyle, sevinç yaşı dökeceksin!
Yaşlı Vinminen
Huşdan bir saz yaptı.
Bir yaz günü boyunca,

170 Kesdi biti uğraştı
Sisli burunun ucunda,
Adanın yanı başında.
Kantelenin göğdesi,
Neşenin en esaslı nesnesi

175 Sert huş ağacından,
Budaklı tahtadan oldu.
Yaşlı, ağırbaşlı Vinminen
şöyle dedi:
– Kantele ıktı ortaya,

180 İyilerin iyisi bir saz bu da!
Nasıl bulsam,
Neyi taksam kulaklarına?
Oralarda bir meşe vardı,
Bahçenin arka tarafında

185 Bir upuzun ağaç;
Düzgün dallı,
Dallarında da elmalar asılı,
Birer altın top elmalar.
Kuğuk kuşlarına durak ağaç.

190 Kuğuklar ttğnde,
beş tatlı dil döktüğünde
Altınlar saçılır yerlere,
Gümüşler yayılır
Fundalara, tepelere:

195 Altınları, gümüşleri topladı,
Sazına anahtar yerine takdı.
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Şöyle dedi:

– Kanteleme yakışanı buldum,

200 Burgularını şimdi uydurdum.

Takdım anahtarlarını,
Bir eksiği var, neden ki.
Nerede bulsam beş teli,
Bunlar sazıma ses vermeli?

205 Çıktı tel aramaya.

Çok dolaştı kırlarda:
Bir bakireye rastladı
Yeşilliklerin arasında.
Ne ağlayan ne gülen

210 Pek güzel bir kız.

Şöyle mırıldanırdı:
– Akşamı nasıl etmeli,
Oynaşı nerede beklemeli!
Aklı, fikri böyleydi.

215 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Yöneldi kıza usul usul,
Çıplak ayaklarıyla.
Kızın yanına varınca
Bir tutam saç istedi.

220 Şöyle dedi:

– Bakire, saçından bir tutam ver,
Güzel buklelerinden birini
Sazıma tel takacağım,
Çalgıma ses katacağım!

225 Bakire, sırma saçını esirgemedi,

İnce uzun tellerinden
Beş altısını verdi,
Yedinciye de ekledi:

Kanteleye tel olacak,
230 Saz neşeyi böyle bulacak.
Çalgı tamamlandı.
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Çömeldi bir kayaya,
Dayandı taş basamağa.
235 Aldı sazını eline,
Neşesini dayadı yüreğine.
Ucu gök yüzüne bakar sazın,
Karnı yaşlı dizlerine:
Sesleri ayarlayacak,
240 Akordu'nu tamamlayacak.
Sesler ayarlandı,
Akord tamamlandı
Ellerinin altında,
Dizlerinin üstünde, yanlamaya.
245 On tırnağı indirdi
Beş parmağı ile girişti
Tellerde gidip gelmeye,
Seslerle oynaşmaya.
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
250 Kantelesini çalıp dururken
Küçük yatkın elleri, ince parmaklarıyla
Sert ağaç dillendi,
Körpe fidan fısıldadı,
Kuğuk kuşunun altını cıvıldadı,
255 Bakirenin saçları neşeyi tamamladı.
Yaşlı Väinämöinen çaldı biteviye,
Kantele konuştu tükenmesiye:
Kayalar inim inim, gümbür gümbür
Dağlar, yamaçlar titreşti;
260 Kumsalda çakıllar zıp zıp,
Nilüferler sulara süzüm süzüm;
Çamlar gülüştü;

Kütükler yer değişti çayırılıkta.

Kalevala'lı görümceler

265 Atıverdiler el işlerini bir kenara,

Seller gibi taştılar,

Irmak gibi coştular;

Genç kadınlar güleç,

Orta yaşlılar keyifli

270 Sazı dinlemeye koştular.

Neşeye, neşelenmeye.

Yakındaki erkeklerin

Kasketleri ellerinde;

Yakındaki kadınların

275 Yanakları ellerinde.

Kızların gözleri sulu sulu,

Oğlanlar yerde bağdaş kurulu;

Kanteleyi dinlediler

Neşeyle, neşelendiler.

280 Hep bir ağızdan söyleştiler.

Aynı dilden şöyle dediler:

– Duyulmadı doğrusu

Çalgının böyle ılımlısı,

Hiçbir zaman, bir yerde

285 Oldum olası bu yer yüzünde!

Sazın sesi yayıldı,

Altı yöne ulaştı.

Kalmadı yaratık,

Dinlemeye katılmadık

290 Güzel çalgı sesini,

Kantelenin iç çekişini.

Ormandaki yaratıklar

Tırnakları üstüne çömeldiler de

Kanteleyi öyle dinlediler,

295 Neşelendiler, neşelendiler.

Havalarda uçan kuşlar

Dallarda tünediler;
Sulardaki balıklar çeşit çeşit,
Kıyılarda süzüm süzüm süzüldüler.

300 Yer altından böcekler

Yer üstüne çıktılar,
Döne döne dinlediler
Güzel sazın sesini,
Kantele nağmesini,

305 Väinämöinen'in tükettiği nefesi.

Yaşlı Väinämöinen
İçli çaldı,
Pek güzel çaldı.
Bir gün çaldı, ikinci günü de

310 Hiç yerinden kalkmadı,

Tek yemekle kaldı:
Uçkurunu çözmedi,
Esvabını değişmedi.
Evinde çalarken,

315 Çam ağacı odasında

Tavan yankı yaptı,
Döşemeler ses verdi;
Çatı çatırdadı,
Kapı gıcırdadı;

320 Pencereler kanatlarını gerdiler;

Taş ocak yassıldı;
Direk uzandı.
Çamlıkta dolaşırken,
Ormanda çalıp çığırırken

325 Çamlar bel verdi,

Tepelerde akçamlar büküldü;
Kozalaklar çayırdan yuvarlandı,
Çamlar dikenlerini saçdı.
Korulukta giderken,

330 Kırlarda dolaşırken

Koruluklar sevindi,
Kırlar kendinden geçti;
Çiçekler karşıcı geldi,
Filizler tüm selamına durdu.

*

45

Pohjola'nın kadını Kalevala'ya salgın hastalık salar. Väinämöinen merhemleriyle, sibirli sözleriyle halkı iyi eder. (1—362)

Pohjola'nın ev sahibi kadını
Louhi, duydu konuşulduğunu:
Väinölä'da mutluluk var,
Kalevala gelişmekte
5 Sampo'nun sayesinde,
Süslü kapağın yardımıyla.
Pek kıskandı olanı,
Yordu durdu kafasını,
Bir kötülük nasıl yapsa,
10 Bir ölüm bulutu mu çıkarsa
Väinölä'da yaşayanlara,
Kalevala halkına.
Tanrısına yalvardı,
Şöyle yakardı:
15 – Ey Ukko, Ulu Tanrı!
Kaleva'nın halkını yok et,
Demir dolu yağdır da,
Çelik uçlu iğnelerle!
Hastalık ver, ölüm gönder,
20 Tükensin sefil kişiler;
Erkekleri tarlalara serilsin,
Kadınları ahırlarında!
Bir kör kız vardı Tuonela'da,
Loviatar karı;
25 Tuonela'lıların cadısı,
Manala'nın can yakıcısı;
Tüm kötülük ondan gelir,

Felaketler binlerce

Onunla başlar.

30 Karanlık görünüşlü,

Nefret verirdi rengi.

Tuoni'nin kara cadısı,

Mana'nın bu uğursuz körü

Serer döşegini, bir kötü yere

35 Saman dolu minderi,

Sırtı rüzgârda yatar,

Soğuk yel'e dönük

Önü güneşe çevrik.

Bir sert kasırga estiydi

40 Doğudan bir fırtına;

Kadın gebe kaldı bundan

Çorak toprakda,

Sürülmemiş tarlalarda,

Şiş karnını yuvarladı

45 İki üç ay, dört beş ay,

Yedi sekiz, derken

Dokuz ayı tamamladı:

Kadınların dediği,

Eski hesabın bildirdiği

50 Onuncu ayın

Yarısına ulaştı.

Dokuzuncu ayın sonunda

Ya da onuncu ay başında

Karnı daha şişti, sertleşti,

55 Taşınması pek güçleşti,

Lakin doğmaz bir türlü

Doğurulacak nesne,

Meydana gelmez her nedense.

Sırtladı döşegini,

60 Yerini değiştirdi;

Aldı gitti başını karı,

Boşaltmaya karnını,
Çocuk doğurmaya.

Beş dağın ortasında,
65 İki kayanın arasına:
Lakin doğmaz bir türlü
Doğurulacak nesne,
Meydana gelmez her nedense.
Bir başka yer aradı

70 Karnını boşaltacak bir köşe;
Kıpırtılı bataklık yerde,
Parıltılı derede.
Bir uygun yer
Bulamadı yine,

75 Karnını boşaltamadı.
Ateşli şelalenin köpüğünde,
Anaforda, sert akıntıda,
Üç dipsizin içinde,
Dokuz girdap kenarında

80 Doğurmaya karar verdi.
Lakin yine doğmadı
Doğurulacak nesne,
Cadının karnı
Hafiflemez nedense.

85 Başlar ağlamaya
Kötü karı, sızlanır;
Bilemez nere gideceğini
Karnından kurtulmaya,
Oğulunu boşaltmaya.

90 Tanrı, bulutlardan seslendi,
Gök yüzünden, şöyle dedi:
– Üç köşeli bir yer var,
Bataklığın yanında
Tam denize karşı,

95 Karanlık Pohjola'da.

Git oraya, boşalt karnını!
Yolunu beklerler,
Doğuracaklarını gözlerler!
Tuoni'nin kara kızı,

100 Manala'nın bakire cadısı
Pohjola kulübelerinin oralara,
Sariola hamamları civarına
Vardı gitti
Çocuk kunnamaya.

105 Louhi, Pohjola'nın kadını,
Seyrek dişli cadı
Karşılardı gebe karıyı,
Götürdü bir hamama.
Köyde kimse duymadı,

110 Komşulardan hiç biri
Bilemedi ne vardı.
Ateşi sessizce yaktı,
Kaynattı hamamın suyunu.
Kapıya, menteşelere

115 Bira çaldı, yağ sürdü
Ses çıkmasın düşündü.
Şöyle dua etti:
– Ey ilk kadın,
Tabiatın kadını, güzelim!

120 En yaşlı kadın, ilk ana!
Gir denize, dizlerine
Kemerine kadar dalgaya dal!
Hani balığından merhem al,
Morinadan yağ sağla;

125 Hastayı bunlarla yağla,
Kemiklerini, her yanını;
Kes acılarını,
Sancılarını dindir!
Dayanılmaz sancı, acı!

130 Bunlar kâfi gelmezse:

Ey Ukko, Ulu Tanrı
Sen gel yalvarana,
Çağırana, yanıma!
Bakireyi kurtar ağrısından,

135 Karın sancısından

Şu hamamın içinde,
Buhar dolu yerde.
Köyün doğum odasına gel,
Bir sopa al, sağ eline

140 Bir altın değnek;

Zorlukları defet,
Genişlet aralıkları;
Kapalı kalmış
Tanrının gizli yerlerini, aç!

145 Sök görünmeyen bağları.

Büyük küçük deme
Ne varsa sök!
Güçsüz, kolay kurtulsun!
Çirkin karı,

150 Tuoni'nin kör bakiresi

Kolay boşalttı karnını.
Çocuklarını kunnadı,
Bakır işlemeli,
İp incecik bir örtünün altına

155 Dokuz oğlan doğurdu

Bir yaz gecesinde
Hamam soğumadan,
Ateş tazelenmeden.
Dokuz oğlan,

160 Dokuzu bir karında.

Oğlanlara ad takdı
Hepisini birbirinden ayırdı.
Teker teker kötü işe

Yaratıklarını yolladı:

165 Biri frengi, biri karın ağrısı;
Biri kemik sancısı, biri cinnet;
Biri çıban, biri uyuz,
Biri veba, biri cüzzam!
Birine ad bulamadı,

170 En son ortaya çıkana.
Öğüt verdi, ona da
Büyücülük öğretti,
Gönderdi uzaklara:
Vardığı yerlere

175 Kıskançlık götürecektir.
Louhi, Pohjola'nın kadını
Oğlanlara emretti,
Yolladı ayrı ayrı:
Kara burunun ucuna,

180 Adaların olduğu tarafa.
Türlü salgın hastalık,
İlletler hiç duyulmadık
Väinölä'de yaşayanlara,
Kalevalı'lara çulladı.

185 Tüm Väinölä hasta düştü,
Tüm Kaleva yatağa serildi.
Bilinmedik hastalık,
Duyulmadık illetler:
Alt yanların eti çürür,

190 Üstlerinde örtüler erir.

* * *

Yaşlı Väinämöinen,
Ölümsüz ozan
Çabalar durur,
Çare arar

195 Türlü derde.
Tuonela'da savaş açtı.

Salgın hastalıklara karşı:

Hamam yaktı, taş ısıttı

Sel kütükleri ile;

200 Su taşıdı,

Huş demeti hazırladı.

Suyu kaynattı,

Huş demetini ıslattı,

Sıcak suda yumşattı.

205 Su attı kızgın taşlara,

Şifalı buhar

Hamamı bürüdü.

Buharların, buğuların

İçinden şöyle dedi:

210 – Tanrım, gel şimdi buğu'ya;

Sıcağa gel, göklerin atası

Sağlık ver,

Sükün sağla!

Sav insafsız acıları,

215 Uğursuz sancıları dindir;

Yoğun terlemeleri sil,

Sıvazla yere doğru;

Hastalık ateşini ırak tut

Kulların kavrulmasın,

220 Yarattıkların tükenmesin!

Kaynar taşta döktüğüm sular

Deva olsun,

Şifalı şerbet olsun!

Taş ocakta, yosunlu hamamda

225 Hastalıklar iyi olsun,

Derman artsın!

Tanrı uygun görmemişse,

Kader hük'metmemişse,

Yok yere insan oğlu

230 Kurban edilmez,

Hastalık bahanesi ile!

Yok yere bize kıyanın

Kem sözü ağzında,

Kem niyeti kafasında kalsın;

235 Düşündükleri kendisini bulsun!

Gücsüzüm, şu Tanrı kulu;

Yetmez kuvveti

Kötülüğü defetmeye,

Büyüleri çözmeye,

240 İlletleri yok etmeye!

Ulu Tanrım güçlüsün,

Kuvvetlisin, bulutlara hakimsin.

Göklerde oturan,

Ey Ukko, Ulu Tanrı!

245 Yetiş sana muhtaç olana,

Yalvarana koş, yanına;

Acıları dindir,

Kötü günleri parçala!

Çıbanı sök,

250 Yarayı deş!

Bir ateşli silâh gönder,

Bir kıvılcımlı kılıç ver;

Kötülükleri onunla

Yok edeyim!

255 Felâketleri sonsuzluğa,

Yelin estiği,

Uçsuz bucaksız bozkırlara;

Acıları ızdırapları,

Taş izbelere,

260 Demirden harabeye göndereyim.

Varsın taşlar kıvransın.

Acı çeksin kayalar:

Taş acıyı duymaz ki,

Kaya ızdırabı bilmez ki

265 Acıtsan, azap versen.

Ey azap meleği,
Tuoni'nin bâkiresi!
Azap taşında,
Üç nehrin başında,

270 Sellerin kavşağında
Oturup da, yığın yığın
Dert öğüten,
Felâket taşlarım döndüren!
Topla ne varsa,

275 Tüm acıları
Mavi taşın ortasına
Ya da sulara itele;
Deryaların dibine,
Yelin esmediği,

280 Güneşin sıcaklık vermediği
Yerlere göm!
Bunlar kâfi gelmezse:
Kivutar, meleklerin hası
Vammatar, iyi kadın

285 Bize gel,
Bizimle ol
Sağlık ver,
Sükûn sağla!
Dertlere bir son ver!

290 Huzursuzluğu yok et,
Hasta rahat yatsın,
Dermansıza derman gelsin;
Dinlensin acı çekenler,
Sakatlar rahat uzansın

295 Acıları kalmasın!
Topla tüm felaket ne varsa
Bir tahtadan koğaya,
Dertleri de bir bakır kaba

Al götür hepisini
300 Dert dağının ardına;
Acıları taşı
Acı tepesi'nin üstüne!
Tepenin orta yerinde,
Izdırabın oyduğu
305 Bir taşın üzerinde
Kaynat sancıları,
Baş parmak büyüklüğündeki
Bir tencere içinde:
Dert kaybolsun,
310 Hastalık gömülsün,
Acılar görünmesin;
Tüm kötülükler
Varsın orada kalsın.
Ne geceleri çıksınlar
315 Ne de dolaşsınlar gündüzleri!
Yaşlı Väinämöinen,
Ölümsüz ozan
Merhem sürdü,
Kırıkları şerbetledi;
320 Dokuz çeşit, sekiz türlü.
Şöyle söyledi:
— Ey Ukko, Ulu Tanrı!
Göklerin Atası
Doğudan bir bulut çıkart,
325 Kuzey batıdan bir bulut,
Batıdan da yolla!
Şifalı şerbetler yağsın ,
Gökten bol bol su insin
Hastalara kuvvet gelsin,
330 Sakatlar iyilik bulsun!
Gelmez elimden birşey
Tanrı yardımını olmazsa;

Tanrı yardım etsin,
Tanrı kolaylık versin
335 Benim işim bitince,
Onarmamdan, duamdan sonra!
Ellerimin ulaşmadığı yerlere,
Tanrının elleri ulaşsın;
Parmaklarımın uymadığı yerlere,

340 Tanrının parmakları uysun!
Tanrının elleri daha güzel,
Tanrının elleri daha usta!
Gel Tanrım büyüle,
Konuş, gözet

345 Herşeye gücü yeten!
Geceleri kuvvet ver,
Gündüzleri onar
Azap çekilmesin,
Izdırap içleri kemirmesin,

350 Yüreklerde sıkıntı
Yer etmesin!
Dert olmasın,
Kimse hastalık görmesin
Hiç bir zaman, sonsuzluğa!

355 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen,
Ölümsüz ozan
Yaraları deşti
Derileri sıyırdı.
Hastalığı yok etti,

360 Halk ölümden kurtuldu,
Kalevalıları yok olmaktan
Kurtardı Väinämöinen.

*

46

Pohjola'nın ev sahibi kadını, Kalevala'nın sürülerini yok etmek için, bir ayı hazırlar. Väinämöinen bu ayı öldürür; sonra da, Kalevala'da adet olduğu üzere, büyük bir ziyafet tertiplenir. Ozan saz çalar, şarkı söyler, türkü çağırır; gelecek günler için iyi temennilerde bulunur. (1—644)

Väinämöinen'in becerdiği
İyi işlerin haberi, döndü dolaştı,
Pohjola'ya ulaştı:
Kalevala'da tükenmiş tasa,
5 Dertler tümünden yok olmuş,
Kötülüğün adı bile
Anılmaz olmuş,
Soğuk köyde bu söylenti
Durmasına söylendi.

10 Louhi, Pohjola'nın kadını
Seyrek dişli cadı şöyle dedi:
— Bir başka yol aramalı,
Çabuk çaresine bakmalı:
Kırdan bayırdan

15 Yumuk pençeli ayı'yı
Väinölä sürülerinin,
Kalevala sığırlarınının
Üstlerine salmalı!
Saldı ayı'yı kırlardan,

20 Yumuk pençeli indi bayırdan
Väinölä çayırlarına,
Kalevala otlaklarına.
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Şöyle dedi:

25 – Demirci İlmari, kardeşim!

Bana bir yeni mızrak hazırla,

Üç tüylü bir mızrak

Sapı bakırdan olsun!

Bir ayı var avlanacak:

30 Postu değerli, ele geçmeli

Aygırları parçalamasın,

Sürüleri inekleri,

Kısrakları tüketmesin!

Bir mızrak döğdü demirci,

35 Ne uzun ne kısa,

Boyuna orta:

Üç tüyü var,

Sapında kurt, ucunda ayı

Ötesinde bir geyik,

40 Berisinde bir tay,

El tutacak yerinde

Bir başka geyik

Resimleri var.

Tâze kar yağdı,

45 Etraf bir aklığa büründü;

Güz kuzusu ya da

Kış tavşanı kadar.

Väinämöinen şöyle söylendi:

– Canım çekti,

50 Varsam gitsem Metsola'ya,

Orman perilerinin yanına,

Mavili kızların bağlarına;

Yabandaki, ormandaki işime.

Burada boş durmak neye!

55 Orman, çağır adam'ını

Kahramanın olayım,

Tapio! Uğur getir

Ayı'yı kolay tutayım,

«Koca oğlan» ı çabuk devireyim!

60 Mielikki, ormanların perisi,

Tellervo, Tapio'nun hanımı

Salma köpeğini;

Oturt iti yerinde,

am kulübesinde,

65 Meşeden evinde!

Ayı, ormanların elması

Yumuluver sen de

Geldiğimi duyunca,

Ayak seslerime;

70 Peneni kıllarınla bağla,

Dişlerini ek çenenin içine

Tutamasın, açılmasın!

Ayım benim, canım benim

Uzanıver tepeye,

75 Kayalığın üstünde;

Ak am sırtını örter,

Kara am ninni söyler.

Yat yuvarlan koca oğlan!

Yuvadaki keklik gibi eşelen

80 Ya da kuluçka kaz gibi!

Yaşlı Väinämöinen

Uzaklarda üren

Bir uluma duydu.

Yavruları eniler

85 Yumuk gözlünün,

Yassı burunlunun

Oturduğu dolaylarda.

Şöyle söylendi:

– Kuğuk kuğurur,

90 Yavru kuşum türküsünü çağırır!

Yanıldım mı ne,

Öten kuğuk değil de

Ayı mı ki ininde; koca oğlan
Kapısının önünde, keyfinde!

95 Yaşlı Väinämöinen ayı'yı gördü.

İpekden döşek
Yere kolay serildi,
Altın külçesi şimdi
Toprağın üstünde.

100 Şöyle seslendi:

– Şükrederim Tanrım sana!
Kısmet verdin bana,
Ormanın altın külçesi
Rızkım payım!

105 Bir göz attı servetine

Şöyle söyledi:
– Ayım benim, canım benim
Deme sakın güceneyim!
Ben vurmadım seni,

110 Kendin düştün çam dalından;

Ağacı da devirdin,
Şalvarın delindi,
Kocuğun yırtıldı
Güz gününün ayazında,

115 Kapanık alaca günlerde.

Ormanın altın kuşu,
Kabarık tüylü güzel!
Huş dallı yuvan,
Çalı kaplı inin

120 Tasız, soğuk.

Ormanların yakışıklısı
Düşelim yollara, kalk!
Ayağına kıvrak, mavi çoraplı
Oynayıp zıplayarak

125 Önümden yürü!

Patikalardan geçelim,

Bahçelerden yiğitlerin içine,
Erkeklerin sofrasına
Varıp da gidelim!

130 Kötülük yapmazlar,
Keyfini hiç kaçırmazlar
Bal verirler,
Şerbet ikram ederler
Beklenen konuğa!

135 Buradan çık,
Dap daracık barınaktan
Bir koca tavan altına
Gidelim, direkli çatı altına!
Kardan yürü

140 Sudaki nilüfer gibi,
Çamlardan geç
Daldaki sincap gibi!
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Ölümsüz ozan, çala çığıra

145 Aşar çayırları, kırları.
Ormanları çınlatır,
Yanında misafiri, ayı.
Çalgı çığırğı köyde duyuldu.
Tavanların altında

150 Seçkin kişiler,
Şöyle söyleştiler:
– Gelen sesi duydunuz mu,
Orman yönünden
Ağaç kakan'ın gürültüsünü;

155 Ormanın perisinin çalgı sesini!
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Bahçelere yaklaştı.
Tüm komşular evlerinden
Dışarlara uğradı.

160 Seçkin kişiler

Şöyle söyleştiler:

– Altın yumak ayakta mı,
Gümüş apalamakta,
Adım adım adımlayıp

165 Yaklaşmakta mı?

Ayıyı orman mı bağışladı;
Ormanların Tanrısı mı
Yabani'yi uygun gördü
Çala çığıra gelirsiniz,

170 Mırıldanıp durursunuz?

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Şöyle cevap verdi:
– Samur kürklü: Hediye!
Çalıp çığırmaya gelince:

175 Tanrının verdiği nimete!

Bundan ötürü keyfimiz,
Dua eder yürürüz.
Ne samur kürk ne vaşak,
Kendisi yürüyor bak

180 Ağaçlığın ayısı,

Ormanın kabadayısı!
Koca herif apalıyor,
Yün abalı toparlıyor.
Sevdiyseniz misafiri

185 Gerin kapıları;

Sevmezseniz misafiri
Sıkı örtün kapıları!
Halkdan yana ses geldi,
Seçkin toplum şöyle dedi:

190 – Hoş gelmişsin koca ayı,

Şeref verdin ne iyi
Güzel bahçemize,
Silip süpürülmüş evimize!
Aradan bir ses yükseldi:

195 – Arzulardım dururdum
Bir göreydim bu günü;
Tapio'nun düdüğünü,
Ormandan gelen altın sesi;
Altın topu gözümle bir görsem

200 Dar yolda, kulübede
Ormanın küçüğünü
İyi yılı bekler gibi
Beklerim, yaz'ı bekler gibi;
Kayağın taze kar hasreti ile,
205 Kayığın durgun su özlemi ile;
Görücüyü, alyanaklı oynaşı
Bekleyen genç kız gibi
Bekler dururdum!
Kış ayazında karları tepdim,

210 Karlar eridi toprak oldu.
Toprakları tepdim,
Toprak dondu taş oldu.
Taşları tepdim, kum oldu.
Kumsalları tepdim, yeşerdi!

215 Sabahları düşündüm,
Günleri tepemde tuttum:
Ayı nerelerde kaldı,
Ormanın sevimlisi
Nerede oyalandı?

220 Estonya'ya mı gitmiş,
Terk mi etmiş Finlandiya'yı?
Yaşlı Väinämöinen şöyle dedi:
– Nereye koysam konuğu,
Altınımı nerelerde kondursam?

225 Samanlığa mı tıkayım,
Anbar da mı oturtayım?
Halk cevap verdi:
– Kondur konuğu

Ünlü direğin altına,
230 Süslü çatının altında
Sofra hazır,
Taslar sıra sıra;
Yerler süpürülmüş,
Tahtalar silinmiş;
235 Kadınlar pek süslü
Bayramlıklar giymişler.
Yaşlı Väinämöinen şöyle dedi:
– Ayım benim, canım benim!
Kuşum, yumağın
240 Gireceğin yer hazır!
Haydi altınım
Bir dolanıver bakalım,
Adım adım ilerle
Toprağın üstünde!
245 Kara çarıklı, yün şalvarlı
Bir yuvarlan bakalım
Ünlü direğin altına,
Süslü çatının altına!
Dek durun kadınlar,
250 Sığırlar ürkmesin;
Sürü korkup
Mallar zarar görmesin,
Ayı eve girerken!
Kızanlar, çekilin eşikten;
255 Yol verin kızlar, kapıda
Kabadayı içeri girerken!
Ormanların ayısı,
Güzel yumak, tombul elma
Korkma kızlardan,
260 Örgülü saçlılardan,
Kadınlardan, çocuklardan
Kocunup durma!

Odadaki kadınlar
Varın gidin dışarı,
265 Konuk içeri girerken,
Koca oğlan şurada
Dikilip dururken!
Yaşlı Väinämöinen
Devam etti sözüne:

270 – Selâm size Tanrıdan!
Ünlü direğin altına,
Süslü tavanın altına!
Nere koysam yükümü,
Kabarık tüylü'mü

275 Nere oturtsam?
Halk cevap verdi:
– Hoş geldin, selâm sana!
Geldiğine iyi ettin!
Koy şuraya kuşunu,

280 Çam kerevetin başına,
Demir sıranın yanında
Postuna bir elleşelim,
Tüylelerini bir sevelim!
Ayı, sakın aldırma,

285 Üzme tatlı canını
Sıra geldi postuna
Kürkünü boşa vermeyiz,
Yok yere pörsütmeyiz;
Kötü kişi giymiyecek!

290 Rastgele birisine de
Esvap dikilmiyecek!
Yaşlı Väinämöinen
Ayının derisini yüzdü,
Anbarın direğine serdi.

295 Etləri bir tencereye,
Bakır kaba kacağa,

Bir de kocaman kazana
Doldurdu kestiklerini.
Tencereler, kazan,
300 Kap kakak ateşte;
Alevlerin arasında
Hepsi dolu tıka basa,
Araları tuzlanmış
Ayı eti parça parça.
305 Tuzu uzaklardan almış gelmişler,
Ta Almanya dolayından
Ya da Viyana sularının gerisinden.
Yemek pişti, hazır oldu,
Tencereler ateşten indi;
310 Yiyecekler uzun masada
Kotarıldı sarı kaplara.
Masa çamdan yapılmış,
Sahanlar döğme bakır,
Kaşıklar gümüşten,
315 Pıçaklar altın.
Bütün kaplar dolu dolu,
İnce uzun sahanlarda
Yemek taşmış;
Ormanın lezzetli kısmeti,
320 Ormanın altını'nın nimeti.
Yaşlı Väinämöinen şöyle dedi:
– Yükseklerin altın göğüslüsü,
Tapio'nun mal sahibi!
Metsola'nın tatlı kadını,
325 Ormanların haşmetli hanımı!
Temiz adam, Tapio'nun oğlu!
Kırmızı miğferli Tellervo,
Tapio'nun, kızı,
Tümden Tapio sakinleri!
330 Haydi, gelin şimdi ziyafete;

Uzun tüylü'yü yemeye, afiyetle!

Bol bol yiyecek var,

İçeceğimiz de öyle.

Bize yeter, size yeter!

335 Orada bulunanlar söyleştiler:

– Ayı nerede doğmuş,

Nerede büyümüş?

Sap üstünde doğmadı,

Ağıl da büyümedi,

340 Doğrusu bu olsa gerek!

Yaşlı Väinämöinen şöyle dedi:

– Sap üstünde doğmadı,

Kesmik üstünde ya da.

Ay'ın yanında doğdu,

345 Güneşin kucağında büyüdü

Bizim koca oğlan,

Yedi yıldız'ın omuzunda,

Hava perilerinin,

Tabiat kızlarının koynunda.

350 Bir peri kızı dolaşırdı

Göklerin ortasında,

Semanın kenar dolaylarında,

Bulutların yan yönünde,

Ufukların sınırında;

355 Mavi çorapları ayağında,

Allı pullu etekli,

Elinde yün çekmecesini,

Kıl dolu sepet

Koltuğunun altında.

360 Yünlerini suya yaydı,

Kılları dalgalara serpti.

Rüzgârda savruldu,

Havalarda uçuştular,

Sulardaki ruhlar

365 Yardımsız komadılar;
Dalgalar tümünü
Bir arada topladı.
Bir yanında mavi orman,
Türüm türüm de kokan

370 Bir kıyıda toplandı.
Mielikki, ormanların perisi,
Tapiola'nın pek dikkatlisi
Aldı götürdü yün yumağı,
İnce temiz tüyleri

375 Sulardan, dalgalardan,
Sardı kundakladı.
Beşik, akçaağaç;
Bir pek değerli salıncak
Altın örgülü ipleri,

380 Bir ucu bir dalda
Bir ucu bir dalgada gerili.
Salladı durdu sevdiğini,
Salladı durdu göz bebeğini;
Üstündeki çam çiçekli,

385 Akçaağaç kocaman, gölgeli.
Ayıcık böyle hasıl oldu;
Yetiştirdi kocaman oldu
Mavi ormanın içinde,
Türüm türüm bir yerde

390 Ayıcık, gelişti güzelleşti;
Boy attı irileşti:
Bacaklar kısa,
Diz kapak yumru,
Yusyuvarlak bir göğde,

395 Yamyassı burnu.
Kafası pek kocaman,
Ağız yamık, yayvan;
Tüylerini sorarsan, kabarık!

Dişleri çıkmadıydı, henüz
400 Pençeleri de belirsiz.
Mielikki, ormanların perisi
Şöyle söylendi:
– Pençe yapsam diş taksam,
Ne olur, kötülük yapmasan!

405 Duydu ayı, konuşmayı,
Dizlerinin dibinde,
Hanımların has'ı,
Tanıklık etti
Herşeyi bilen Tanrı da

410 Verilen söze:
Kötü yola sapmayacak,
Baştan çıkmayacak!
Mielikki, ormanların perisi,
Tapiola'nın pek dikkatlisi

415 Düştü yola; diş, pençeyi
Bir yerlerden bulmaya:
Sert övez, dikenli ardıç,
Katı kök,
Budaklı kütük topladı;

420 Ya diş ya da pençe
Bunlarla olmadı.
Bir akçam, bir karaçam
Yoluna rastladı.
Akçamın dalı gümüş,

425 Karaçam'da dal altın,
Bunları da topladı kadın,
Pençeleri yaptı;
Çene kemiklerine,
Diş etlerine,

430 Teker teker diş çaktı.
Koyuverdi sevdiğini
Yada yabana, kıra bayıra

Elinde büyüttüğünü.
Bataklıkta seğirtsin,
435 Çayırlarda hoplasın,
Kırlarda alanlarda
Gübür gübür gübürdesin,
Tepelerde dolaşsın.
Yürümeyi öğretti,
440 Usluluğu öğütledi.
Şöyle dedi:
– Neşe içinde yaşa,
Hayatını böyle sür,
Tüket tüm günlerini
445 Bataklıkta çorakta,
Alanlardan alanlara.
Yazın istemez kundura,
Güz günleri
Çorap gerekmez
450 Ayağına bacağına.
Hava bozdu mu,
Kış gününün soğuşunda
Kösül uyu,
Bak keyfine,
455 Çam şatonun yanında,
Ardıç kulübenin altında.
Ardıcın koynu,
Çamların, dibi
Beş yün örtüyle örtülü,
460 Sekiz yorgana bedel!
İşte böyle buldum avımı,
Kısmetimi getirdim.
Gençler aralarında söyleşdi,
Yaşlılar fısıldaştılar.
465 Şöyle dediler:
– Ne dedin de kandırdın,

Kara ormanı

Nasıl inandırdın,

Hışmına uğramadın.

470 Ormanın tek sahibi Tapio

Esirgemedi senden,

Kendisini mahrum bıraktı

Sevgili bir tanesinden?

Mızrak mı buldu çıkardı

475 Ya da ok mu yakaladı?

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Şöyle cevapladı:

— Orman benden hoşlandı,

Başı da pek yumuşaktı.

480 Ormanın tek sahibi

Tapio işime karışmadı.

Ormanların perisi Mielikki,

Tapio'nun kızı Tellervo

Düştü hemen önüme,

485 Bana rehber oldu:

Ağaç yonttu, kayalara

İşaret koydu,

Kenar yeri, sağı solu,

Ayının kapısına giden yolu

490 Böyle buldu.

Yolun sonu gelince,

Tam dilediğim yerde

Lüzum kalmadı mızrağa

Ya da ok gitsin arasın.

495 Kendi düştü önüme

Çamın tepesinden.

Göğsünü çalı deldi,

Midesini diken deşti.

— Ayım benim bir tanem,

500 Kuşum nonoşum!

Gevşet başının bağı,
Ver elime ısırđını,
Çeneni arala,
Salıver seyrek dişlerini!

505 Hele kızma hele

Halimizi görüp de:
Kemiklerimiz oynayıp durur,
Çenemiz takır tukur,
Dişlerimiz de böylesine!

510 Aldım ayının burnunu

Benimkine yamak olsun;
Yetinmem tek lokmayla
Gelmiş iken bana sıra,
Aldım ayının kulağını

515 Benimkine yamak olsun:

Yetinmem tek lokmayla
Gelmiş iken bana sıra.
Aldım ayının gözünü
Benimkine yamak olsun;

520 Yetinmem tek lokmayla

Gelmiş iken bana sıra.
Aldım ayının alnını
Benimkine yamak olsun;
Yetinmem tek lokmayla

525 Gelmiş iken bana sıra.

Aldım ayının ağzını
Benimkine yamak olsun;
Yetinmem bu lokmayla
Gelmiş iken bana sıra.

530 Aldım ayının dilini

Benimkine yamak olsun;
Yetinmem bu lokmayla
Gelmiş iken bana sıra.
Erkek derim ben ona,

535 Çatılı kemikleri aana.

Dişleri çekip çıkarana

elik eneden,

akıldıkları yerden!

Kimse cevap vertmedi,

540 ıkmadı tek yiğit ortaya.

Kendisi ayırdı kemikleri,

Söktü sıra dişleri.

şöyle dedi:

– Hey ormanın ayısı,

545 Yusuvarlak tostoparlak

Güzel elma, düş yola!

Buralardan gidelim,

şu bakımsız kulübeden

Koca koca evlere, konaklara.

550 Altınım düş yola,

Tıpış tıpış dolanmaya

Domuzun geçtiği yoldan,

Yavrularının izinden

Çalılık tepeye,

555 Yüksek dağa doğrualalım.

Akamın üstüne,

Yüz dallı kara ama

Bir varalım bakalım!

Ayım, orası iyi gelir sana,

560 Güzeldir oturması.

an sesinin duyulması,

ınkırak ıngırdaması

Oralarda duyulur!

Yaşlı, ağırbaşlı Vainämöinen

565 Döndü geldi evine

Gittiği yerden.

Gençler söyleşti,

Değerli topluluk sordu:

– Nereye bıraktın avını,

570 Kısmetini ne yaptın?

Buzun üstüne mi attın,

Karlara mı gömdün,

Batağa mı, çorağa mı

Sakladın da döndün?

575 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Şöyle dedi:

– Buza atmadım,

Karlara da gömmedim:

İtler alır giderdi,

580 Kuş sürüsü didiklerdi;

Batağa ya da çorağa

Saklayıp dönmedim:

Böcekler kemirir,

Karınca yer tüketti.

585 Aldım gittim avımı

Altın dağın başına,

Bakır tepenin sırtında

Yüz dallı bir koca çamın,

Bir kocaman dalına

590 Sakladım, kısmetimi!

Görenlere zevk versin,

Gelip geçen komşular

Övünsünler onunla!

Ağzı doğuya açık,

595 Gözleri kuzey batıya!

Ağacın pek tepesine asmadım:

Böyle yapsaydım

Yel devirir,

Rüzgar savururdu.

600 Pek yere de varmadım:

Böyle yapsaydım

Domuzlar dadanır,

Yer tükettirdi

Yassı burunlular!

605 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Türküler çağırdı

Ünlü günün şerefine,

Biten günün neşesine.

Şöyle söyledi :

610 – Ey meşale ışık saç,

Gözlerim iyi seçsin

Türkümü söylerken!

Tam zamanıdır

Şarkılar okumanın,

615 Ağzım, kapanmak bilmiyor!

Saz çaldı Väinämöinen

Tüm geceye neşe yaydı.

Son türküyü okurken

Şu sözleri söyledi:

620 – Esirgeme ulu Tanrı

Gelecekte, her yerde

Böylesine eğlenelim;

İninde oturan koca oğlan

Bol olsun törenlerde;

625 Uzun tüylünün şölenini

Esirgeme Ulu Tanrı

Gelecekte, her yerde!

Böylesine eğlenelim

Erkeklerin, yiğitlerin içinde;

630 Eksik etme Ulu Tanrı

Gelecekte, her yerde

Tapio'nun boru sesini,

Ormanların kavalını

Bu küçücük bahçelerde,

635 Bu kulübenin içinde de,

Çınlasın, inleyip dursun!

Gece denmesin,
Gündüz denmesin
Yenilsin içilsin,
640 Çalınıp eğlenilsin
Bu diyarlarda,
Güzel Finlandiya toprağında,
Yeni kuşaklar,
Olgun delikanlılar arasında!

*

47

Ay ve güneş, Väinämöinen'in çalgısını dinlemeye, yere inerler. Pohjola'nın kadını, her ikisini yakalar; bir dağın içine saklar. Tanrı Ukko, böylece hâsıl olan karanlığa, şaşar kalır ve ay ve güneş yapmak için yeniden bir ateş yaratır. Ateş yere düşüverir.

Väinämöinen ve Ilmarinen yere düşen ateşi görürler; peşinden giderler. Havaların bakiresi, ateşin Alue Gölü'ne indiğini, onu bir balığın yuttuğunu kendilerine söyler.

Väinämöinen ve Ilmarinen bu sefer de balığın peşine düşerler; lâkin, balığı yakalayamazlar.(1—364)

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Kantelesini çaldı.

Uzun zaman çaldı,

Keyfi yerindeydi aslında,

5 Sesi ulaştı ayın kulübesine,

Ta güneşin penceresine

Ahenk, neredeyse yaklaştı.

Ay evinden dışa çıktı,

Bir huş dalına indi;

10 Güneş şatosundan dışa çıktı,

Bir çamın tepesine bindi;

Çalgının sesine,

Neşenin hevesine.

Louhi, Pohjola'lı karı,

15 Pohjola'nın seyrek dişli cadısı

Güneşi yakaladı,

Ayı avuçlarına aldı.

Çamın tepesinden güneşi,

Huş dalından ayı.

20 Karanlık Pohjola dolayına,

Pohjola'nın oralara varıp gitti.

Ay aydınlığını sakladı,
Benekli taşın altına;
Güneş ışığını sakladı,
25 Bakır kayalığa.

Büyüledi de tıkdı.

Şöyle dedi:

– Kurtulmayasınız buradan,
Ay yükselmesin parlamaya,

30 Işımaya da güneş çıkmasın
Ben isteyip salmadıkça,
Arzulayıp gelmeyince
Dokuz aygırla yedeğimde,
Bir kısrığın sırtında!

35 Alınıp gidince ay
Benekli taşın altına,
Güneş ise Pohjola kayalığına,
Tüm Väinölä dolayında
Evler alacalandı,
40 Odalar sıcalmadı.

* * *

Hiç tükenmez geceler,
Bir upuzun karanlık
Väinölä evlerinde,
Gök yüzünde,
45 Yer üstünde,
Ukko'nun oturduğu yerlerde.
Işıksız yaşanmaz ki,
Isısız olmaz ki.
Yaratıklar yasda,

50 Ukko tasada.
Ulu Tanrı Ukko,
Gök yüzünün atası
Başladı düşünmeye,
Çok düşündü.

55 Ayı bürüyen nedir,
Güneşi örten nedendir;
Ay aydınlık vermiyor,
Güneş ışık yaymıyor.
Bulutların kenarını adımladı,

60 Göğün sınırından geçti;
Mavi çorapları,
Giyimli kuşamlı süslü esvabı.
Ay'ı arasa bulsa,
Güneşi tutup çıkarsa:

65 Ay'ı bulamadı,
Güneşe rastlamadı.
Gök yüzünün atası Ukko
Ateş saçan kılıcını
Çekti çıkardı,

70 Bir kıvılcım çaktı;
Çırpı ellerini,
Tırnaklarını sürttü de
Bir ateş yaktı, kocaman,
Yıldızların arasına.

75 Ateş yaratıldı sürtmeyle.
Sakladı kıvılcımını
Altın çantasına,
Bir gümüş toparlağa.
Verdi peri kızına, sallasın

80 Havanın bakiresi, avutsun.
Yeni ay bundan olacak,
Yeni güneş bununla doğacak.

* * *

Upuzun bir bulutun üstünde,
Katkat göğün yüzünde
85 Bakire, pasparlak
Apaydınlık yuvarlağı,
İpleri gümüştten

Bir altın beşikte, salladı.

Altın beşik sallandıkça

90 Gıcır gıcır gıcırdardı;

Yerinden oynadı tüm bulutlar,

Gökler inim inim inledi.

Gök yüzünün kapakları

Ardlarına açıldı.

95 Sallaya sallaya ateş topu

Bakire, avuttu ateşi;

Bakire büyüttü ateşi;

Okşaya okşaya ellerinde;

Parmaklarıyla yoklardı.

100 Ateş kaydı elinden, birden

Gökler deliniverdi,

Semada delikler açılıverdi.

Ateş kıpkızıl

Kâinatın içinden,

105 Bulutların durduğu yerden,

Dokuz kat göğün dibinden,

Altın kapağın altından

Akıp gidiverdi.

Yaşlı Väinämöinen

110 Şöyle dedi:

– Kardeş, demirci Ilmarinen!

Kalk bir gidip bakalım

Bu aydınlık nedendir,

Parıl parıl bu ateş

115 Neyin nesindendir,

Gökten yere

Sağdı geldi toprağa,

Ay tekerimi ya da

Güneş topu mu ola!

120 Çıktılar yola.

Alıp gittiler başlarını,

Düşündüler durdular
Nasıl bulacaklarını
Ateşin düştüğü yeri;
125 Kıvılcımın çaktığı dolaylara
Nasıl varacaklarını!

* * *

Bir akar suya vardılar,
Koskocaman, deniz gibi.
Yaşlı Väinämöinen
130 Bir kayık hazırladı hemen,
Ağaçların altında.
Yanında, demirci Ilmarinen
Kara çamdan kürek yaptı,
Çam kalaslar çaktı.

135 Kayık tamamlandı,
Kenarları kürekleri vardı,
Sulara salındı tekne.
Dayandılar küreklere
Neva nehrinin sularında;

140 Neva Burnu'nu geçtiler.
İlmatar, güzel bakire,
Tabiat kızlarının en yaşlısı
Karşılardı gelenleri,
Mırıltılı söyleşti:

145 – Siz kimsiniz,
Nedir kişiliğiniz?
Yaşlı Väinämöinen
Şöyle dedi:
– Denizcileriz ikimiz!

150 Ben yaşlı Väinämöinen,
Demirci yanımdaki,
Ilmarinen.
Sen söyle kimsin
Nedir kişiliğin?

Kadın şöyle dedi:

155 – Ben, kadınların en eskisi,
Tabiat kızlarının en yaşlısı,
Anaların ilkiyim!
Başımda beş kadın nikâhı var,
Altı gelin kız yüzüm var!

160 Nereye gider yiğitler,
Hangi yöne yöneldiler?
Yaşlı Väinämöinen
Şöyle dedi:

– Ateşimiz söndü,

165 Terketti ışık bizi.
Çoktandır ateşsiz yaşarız,
Karanlıkda boğulduk.
Arasak bulsak deriz,
Ateşe ulaşırsak deriz;

170 Göklerden indi,
Bulutlardan sağdı!
Kadın şöyle cevapladı:
– Kolay değil ateşe varmak,
Işığı arayıp bulmak.

175 Ateşin huyu değişti,
Bir bilseniz nasıl kötüleşti!
Kıvılcım kıvılcım parladı,
Kızıl yumak yeryüzüne saplandı.
Tanrının durağından,

180 Ukko'nun çaktığı dolaydan
Gökyüzünü deldi geldi,
Havanın pencerelerinden,
Kuru direğin yanından
Tuuri'nin yeni evine,

185 Palvionen'in tavansız kulübesine.
Oraya gelince,
Tuuri'nin yeni evine

Kötü kötü işler yaptı.

Korkunç şeyler:

190 Kızların göğüslerini yardı,
Bakirelerin memelerini söktü,
Oğlanı dizinden sakatladı,
Ev sahibinin sakalını üttü.

Ana çocuğunu emzirirdi

195 Bir kötü beşiğin içinde,
Ateş oraya gelince
Daha korkunç iş yaptı:
Çocuğu yaktı,
Ananın parmaklarını kavurdu.

200 Çocuk şimdi Mana'da,
Tuonela'da tombul oğlan;
Ölmeye gelmiş dünyaya,
Büyütülmüş, yok olmaya
Kızıl ateşin içinde,

205 Kor ateşin derdi ile!

Anası işini becerdi,
Mana'ya düşmedi ana
Ateşi büyüledi,
Ateşi yumuşattı;

210 Bir iğnenin deliğinden,
Bir baltanın sap takacak yerinden,
Buz kıracak demirin içinden
Tarlanın kenarına salıverdi.

Yaşlı Väinämöinen

215 Şöyle dedi:

– Oradan kurtulunca ateş,
Nere savruldu kıvılcımlar
Tuuri'nin tarlasının yanından?
Ormana mı, denize mi?

220 Yaşlı kadın cevap verdi,

Şöyle dedi:

– Ateş oradan

Uzaklaşıp giderken,

Kıvılcımlar yuvarlanıp dururken,

225 Çok tarla yaktı,

Tarlaları sazlıkları;

Sonunda sulara salındı,

Alue Gölü'nün sularına:

Göl ateş kesildi,

230 Kıvılcım kıvılcım parladı.

Üç kez bir yaz gecesinde,

Dokuz kez bir kış gecesinde

Çamların boyu sıra sular

Sert ateşin elinde,

235 Alevlerin kollarında

Yayıldılar kıyıları kıyıları.

Balıklar karaya vurdu,

Alabalıklar toprağa serildi.

Biribirlerine karıştılar,

240 Karşılıklı akıl danıştılar,

Nerede barınsınlar, nasıl yaşasınlar:

Kilerlerine ağladı alabalıklar,

Güzel bahçelerine;

Hani balığı kayalıktaki şatosuna.

245 Kambur sırtlı balık

Ateşin arkasından zıpladı:

Zıpladı da tutamadı.

Alabalık arkasından zıpladı:

Yutuverdi ateşi,

250 Kıvılcımları tümünden tüketti.

Alue gölü böylece

Sularına kavuştu yeniden,

Yatağına çekildi, eski yerine

Bir yaz gecesinde.

255 Az bir zaman geçti aradan:

Acı duydu ateşi yutan,
Kıvılcımı tüketen dayanamadı,
Acıları zorladı.
Yüzdü yuvarlandı.

260 Bir gün, ikinci gün
Adaların kıyısında,
Kayaların arasında
Bin burunun önünden geçti,
Yüz adanın koynuna girdi.

265 Kıyılar dile geldi,
Adalar şöyle seslendi:
— Bu sulara bulunmaz,
Alue'nin dalgalarında
Yaşamaz bir varlık,

270 Zavallı balığı öldürecek,
Uğursuzu yok edecek
Ateş acısından, kıvılcım sancısından.
Kuuja balığı duydu sesi
Vardı alabalığı yuttu.

275 Az bir zaman geçti aradan:
Acı duydu balığı yutan,
Kıvılcımlıyı tüketen dayanamadı,
Acıları zorladı.
Yüzdü yuvarlandı.

280 Bir gün, ikinci gün
Adaların kıyısında,
Kayaların arasında
Bin burunun önünden geçti,
Yüz adanın koynuna girdi.

285 Kıyılar dile geldi,
Adalar şöyle seslendi:
— Bu sulara bulunmaz,
Alue'nin dalgalarında
Yaşamaz bir varlık,

290 Zavallı balığı öldürecek,
Uğursuzu yok edecek
Ateş acısından, kıvılcım sancısından.
Turna balığı çıktı ortaya,
Vardı Kuuja'yı yuttu.

295 Az bir zaman geçti aradan:
Acı duydu balığı yutan,
Kıvılcımlıyı tüketen dayanamadı,
Acıları zorladı.
Yüzdü yuvarlandı.

300 Bir gün, ikinci gün
Adaların kıyısında,
Kayaların arasında
Bin burunun önünden geçti,
Yüz adanın koynuna girdi.

305 Kıyıları dile geldi,
Adalar şöyle seslendi:
– Bu sulara bulunmaz,
Alue'nin dalgalarında
Yaşamaz bir varlık,

310 Zavallı balığı öldürecek,
Uğursuzu yok edecek
Ateş acısından, kıvılcım sancısından.

* * *

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Yanında demirci Ilmarinen,
315 Ağ ördüler kendirden,
Sapasağlam bir file;
Saz kattılar örgüye,
Ağaç kabuğu doladılar.
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

320 Kadınları çalıştırdı.
Kürek çekip gittiler
Kız kardeşler de.

Küreklerle asıldılar,
İlerlediler kaydılar
325 Kayaların arasına,
Adalara, kıyılara,
Kahverenkli kamışlığa,
Sazlıklara daldılar.
Güç verdiler, nefes tükettiler;
330 Fileleri çektiler,
Ters yüzü çevirdiler,
Lakin boşuna çevirdiler:
Aranan balık bulunmadı,
İstedikleri tutulmadı.
335 Oğlan kardeşler üşüştü,
Yapıştılar filelere.
Çekip çekip saldılar,
Salıp salıp çektiler
Koyların ağzında, kayaların önünde,
340 Kaleva taşlıklarında:
Balık yine tutulmadı,
Çok aranan bulunmadı.
Çıkmadı ortaya Turna balığı
Ne koyun sularında
345 Ne de açıklarda:
Balıklar küçük, ağlar büyük.
Balıklar şikâyet etti,
Biribirlerine seslendi.
Turna balığı turna balığına,
350 Alabalık alabalığa:
– Ölmüş mü tanınmış yiğitler,
Kalevala'lılar yok mu oldu
Ketenden ağ örenler,
İpten kapan çekenler,
355 Saplı file kullananlar nerede?
Yaşlı Väinämöinen

Duydu fısıldaşmayı,

Şöyle dedi:

– Ölmediler tanınmış yiğitler,

360 Yok olmadı Kaleva'lı kahramanlar.

Bir ölse iki doğar,

Ağların en iyileri var,

Sapları bir karış uzun,

İki misli boyları var.

*

48

Ketenden bir ağ hazırlarlar; balığı, bununla yakalamaya giderler ve yakalarlar. Ateş balığın karnından çıkar. Ancak, tutamazlar; Ilmarinen'in ellerini ve yüzünü yakarak kaçar.

Ormanı ve toprakları yakan ateşi, zorla ele geçirir Kalevala'ya götürürler.

Ilmarinen iyileşir. (1—372)

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen,

Ölümsüz ozan

Başlar düşünmeye.

Çok düşündü:

5 Ketenden bir ağ yapsa,

Nasıl yapsa

Yüz ilmikli bir file.

Şöyle söyledi:

— Var mı keten

10 Ekmesini bilen,

Tarlasında keten yetiştiren;

Bir ağ öreceğim,

Yüz ilmikli bir file;

Sefil yaratığı

15 Bununla öldüreceğim?

Az bir alan buldular,

Kurtulmuş yanmaktan,

Bir batağın yanında,

İki kütük arasında.

20 Kütükler söküldü kökten,

Keten tohumları bu yerden

Bulunup çıkarıldı:

Tuoni'nin kurdunun

Sakladığı delikten,
25 Toprak kurdunun
Kış tedarikinden.
Bir kül yığını birikmiş,
Bir yığın kurum
Kayığın yandığı alanda,
30 Teknenin tutuştuğu yerde.
Keten tohumu
Buraya saçıldı,
Ateşlenmiş yerler sürüldü de.
Alue gölünün kenarında,
35 Balçıklı tarlada
Bir filiz belirdi önce;
Keten, yeşerdi ipince,
Bir yaz gecesinde:
Keteni geceleyin işlediler,
40 Mehtapda, tarlada
Yolundu arındı,
Demet demet sarıldı.
Götürüp ıslattılar;
İyice ıslandı,
45 Toplandı, kurutuldu;
Eve taşıdılar.
Demetleri çözdüler,
İki tahta arasında
Vura vura ezdiler;
50 Tarakla taradılar,
Yumaklayıp sardılar.
İp çabuk hazır oldu,
Bir yaz gecesi içinde,
İki günün arasında.
55 Kız kardeşler eğirdi,
Görümceler büktü,
Erkek kardeşler ağı ördü,

Büyükler düğüm düğümledi.

Uçlarına ağırlık taktılar.

60 Ağırlıklar, fırlıdar

Kozalak gibi,

İp tuzağın ucunda;

İşler tamam olunca

Bir yaz gecesinde

65 Ya da bir gece yarısında.

Ağ tamamlandı,

İpten tuzak hazırды;

Yüz kulaç uzunluğu,

Bin kadar, daha fazla,

70 Deliği var.

Gençler kalktı gittiler fileyle,

Yaşlılar evde kaldılar,

Düşünceye daldılar:

Aradıklarını bulacaklar mı,

75 Bulsalar da tutacaklar mı'?

Delikanlılar kürek çekerler,

Serpilir suya fileler.

Hani'sinden her cinsine,

Az bir balık tuttular.

80 Lakin, tutulmadı aranan,

Ağ serpilip beklenen balık

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Şöyle dedi:

– Ey demirci İlmarinen

85 Biz ikimiz gidelim

Ağlara bakmaya, sulara!

Çıkarlar birlikte yola,

İki yiğit ağ atar dalgalara:

Adanın önüne bir köme,

90 Bir köme de

Burunun yanına.

Aradılar, taradılar,
Çekip çekip saldılar.

Pek çok balık tuttular:

95 Alabalık, hani vardı,
Türlü türlü balık vardı.
Lakin yine tutulmadı aranan,
Kendisine hazırlanan ip kapan.

Yaşlı Väinämöinen

100 Çoğalttı fileleri:

Kenarlara beşyüz kulaç
İp bağladı, belki de
Yedi yüz kulaç vardı.

Şöyle dedi:

105 – Götürelim derine, ağları
Salalım uzaklara
Bir kere daha, tarayalım;
Denkleyip denkleyip de
Sarkıtalım!

110 Derinlere taşıdılar fileyi.
Uzarlarda serptiler;
Aradılar, taradılar,
Denkleyip denkleyip de
Sarkıttılar.

115 Yaşlı Väinämöinen

Şöyle dedi:

– Ey Vellamo, suların perisi,
Suların yosun yüzlü hanımı!
Gel bürgünü değiştir,

120 Esvabını yenile;
Yel perisinin büktüğünü,
Aallotar'ın ördüğünü;
Ben vereyim sana
Keten gömleğimi,

125 Bir iyi cinsden urba!

Kuutar'ın ördüğü,
Päivätär'ın eğirdiği!
Ahto, dalgaların Tanrısı,
Dip yerlerin hâkimi!

130 Bir dal al,

Beş arşın bir değnek
Suları onunla karıştır,
Dip yerleri bulandır;
Kılçıklı yaratıkları,

135 Sürü sürü balıkları

Yolla, ağın içine,
Yüz tahtalı salın
Durduğu yerde:

Bol balıklı dönemeçten,

140 Somonlu köşelerden;

Yayvan tepenin böğründen,
Karanlık derinlerden;
Güneşin aydınlatmadığı,
Kumun debreşmediği

145 Derin yerlerden.

Bir ufacık yaratık
Çıktı geldi denizden;
Dalgalardan yükseldi,
Denizin sırtında dineldi.

150 Şöyle dedi:

– İhtiyacınız mı var
Uzun değnek çekene?
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Şöyle dedi:

155 – İhtiyacımız var

Uzun değnek çekene!
Küçük yaratık,
Denizlerin cücesi,
Kıyıda bir dal çekti,

160 Bir am dalı, ormandan.

Şöyle dedi:

– Tam güçle mi savurayım

Ya da yettiği kadar mı?

Yaşlı, ağırbaşlı Vainämöinen

165 Şöyle dedi:

– İşe göre savurursan,

Gerekecek yorulman!

Küçük yaratık,

Denizlerin cücesi

170 Gerektiği kadar savurdu.

Pek çok balık korkuttu

Ağın olduğu yöne,

Yüz tahtalının

Durduğu yere.

175 Demirci küreklerde.

Yaşlı, ağırbaşlı Vânâmöinen

Fileleri çekmekte,

İp kapanı toparlar.

Yaşlı Vainämöinen

180 Şöyle dedi:

– Ne değişik balıklar,

Şu ağların içinde;

Yüz tahtalı salın

Durduğu yerde!

185 Fileleri silkeler

Kayığının içine:

Tuttular balığı,

Ağlarına çektiler.

Yaşlı Vainämöinen

190 Ağın tutmaya hazırlandığı,

İp kapan'ın avlamaya gerildiği

Yaratığı yakaladı.

* * *

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Çeker kayığı kıyıya,
195 Mavi iskelenin yanında,
Kırmızı basamaklara.

Balıkları ayıkladı,
Kılçıkların arasında,
Bir haftadır aradığı,
200 Turna balığı bulundu.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Şöyle söylendi:
– Cesaretim yeter mi ellemeye
Taşdan elcek, demir elcek

205 Ya da bakırdan elcek olmadan?
Güneşin oğlu duydu söyleneni.
Şöyle seslendi:
– Cesaretim yeterdi,
Balığa eller temizlerdim

210 Babamın pıçağı bende olsaydı.
Pıçak gökten indi,
Bulutlardan düştü geldi;
Sapı altın, ağzı gümüş pıçak
Güneşin oğlunun kemerine girdi.

215 Becerikli güneşin oğlu
Elini pıçağa saldı;
Balığın karnını onunla yardı.
Yosun ağızlı'yı parçaladı.
Turna balığının karnından

220 Bir başka balık buldular;
Bu balığın karnında da
Bir alabalık buldular;
Alabalığın karnı yarıldı,
Bağırsağı alındı,

225 Bir köşede,
Üçüncü boğumun içinde

Bir yumak masmavi

Çıktı orta yere.

Çözdü mavi yumağı,

230 Çıktı ortaya bir başka

Kırmızı yumak;

Çözdü kırmızı yumağı ,

Çıktı ortaya bir ateş.

Kıvılcımlı bir ateş

235 Kırmızı yumağın içinden.

Gökten gelen,

Bulutlardan inen ateş

Sekiz göğün üstünden,

Dokuzuncu kat gökten.

240 Väinämöinen düşünür:

Bu nasıl götürülür

Ateşsiz evlere,

Karanlık kulübelere?

Derken, ateş birden fırlar

245 Ateşin oğlunun elinden.

Väinämöinen'in sakalını yaktı.

Demirciyi daha çok,

Ellerini, yanağını.

* * *

Ateş ayrıldı

250 Alue'nin dalgalarından

Ardıç ormanına sıçradı;

Ardıç ormanı da yandı.

Çamlığa atladı,

Güzel çamlık da yandı;

255 Ötelere ilerledi,

Pohjola topraklarının

Yarısını kavurdu;

Savo'nun sınırını sardı,

Karelia'nın her iki yanını.

260 Yaşlı, ağır başlı Väinämöinen
Ateşin ardından
Varıp gitti,
Ta kara ormanı tuttu.
Ulaştı ateşe,

265 Akça ağaç kütüğünün içinde,
Sığınmış bir çürük göğdeye.
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Şöyle söyledi:
– Ateş, Tanrının yarattığı!

270 Tanrının aydınlığı
Yok yere derinlere saklandın.
Sebepsiz uzakta kaldın!
İyi olur geri dönsen,
Bir taş ocağın içine;

275 Kıvılcımlarını bağlarsın,
Korların içinde dinlenirsin!
Gündüzleri huş odunu
İçinde saklan,
Geceleri altın çenber içinde!

280 Sert huş dallarıyla
Tuttu ateşi;
Bir bakırdan kaba
Koydu ateşi.
Aldı götürdü bakır kabı

285 Sisli burunun ucuna,
Dumanlı adanın yanına:
Evler ateşe kavuştu,
Kulübeler ısındı.

* * *

Demirci Ilmarinen
290 Dalar denize.
Sularda bir kayaya
Yerleşir kıyıda,

Ateşin verdiği acıyla.
Ateşi söndürmeye çalıştı,
295 Kuru köreltmeye.
Şöyle söyledi:
– Ateş, Tanrının yarattığı,
Güneşin küçük oğlu!
Neden böyle kötüsün,
300 Yanaklarımı yakdın,
Böğürlerimi söğürdün,
Yanlarımı alazladın?
Nasıl söndürmeli ateşi,
Kıvılcımı köreltmeli,
305 Ateşin hırsı yenilmeli,
Zararsız hale gelmeli;
Haftalarca azmasın,
Uzun sürmesin yakması?
Gel, yetiş peri kızı
310 Turja'nın topraklarından,
Güzel bakire Laponya'dan
İN de gel!
Kırağılı çorapların,
Buz tutmuş ayakların,
315 Çiğli etekliğinle;
Elinde buz tenceresi,
Elinde buz kepçeyle!
Soğuk sular at,
Buzlu sular serp
320 Yanık yerlerime!
Bunlar kâfi gelmezse:
Gel yetiş imdadıma
Perilerin en yiğiti,
Uzun boylu delikanlı!
325 Pimentola'dan çık da gel,
Çam ağaç boylu,

Koca çam göğdeli!
Buz eldiven elinde,
Kırağılı çizmeler ayağında,
330 Buz tutmuş külahınla;
Beline buzdan kemer de bağla!
Pohjola'dan ayaz getir,
Buz getir soğuk dolaylardan!
Çok ayaz var Pohjola'da,
335 Çok buz var o dolayda:
Nehirler buz tutmuştur,
Göller donmuştur;
Heryer buzun karın içinde.
Buzdan tavşan atlar geçer,
340 Ayılar üstünde tepinir
Karların ortasında,
Kar dağlarının eteklerinde.
Buz kuğular yüzüyor,
Buz ördekler kürek çekiyor
345 Donmuş nehrin ortasında,
Buzlu şelalenin altında!
Kızağınla soğuk taşı buraya,
Arabanla buz getir
Büyük dağın tepesinden,
350 Koca dağın eteklerinden!
Buzla dondur,
Buzla soğut
Ateş yaralarını!
Bunlar da kâfi gelmezse:
355 Ey Ukko, Ulu Tanrı,
Bulutlara hâkim olan Ukko!
Doğudan bir bulut yolla,
Batıdan da sağla,
Birleştir onları
360 Yan yana!

Soğuk yağsın
Don yağsın,
Şifalar yağsın
Yanık yerlere,
365 Ateşle dağlanan yaralara!
Bu sözlerle, Ilmarinen
Ateşi söndürdü,
Alevleri köreltti.
Şifa buldu demirci,
370 Eski haline geldi.
Yanıklardan, yaralardan
Sıyrıldı demirci Ilmari.

*

49

İlmarinen yeni bir ay ve güneş hazırlar; ancak onlara ışık veremez. Väinämöinen hakiki güneş ve ayın Pohjola'da bir dağın içinde saklı olduklarını öğrenmiştir, aramaya çıkar; kurtaramaz.

Väinämöinen çaresiz evine döner; İlmarinen'e dağı delmek için âletler hazırlatır. Bu olayı haber alan Pohjola'nın kadını, korkar ve ayı ve güneşi serbest bırakır. Ozan büyük memnunluk duyar; güzel sözler söyler. (1—422)

Güneş aydınlatmıyor,
Görünmüyor mehtap ortalıkta
Väinölä evlerinde,
Kaleva topraklarında.

5 Ekinleri ayaz vurdu,
Hayvanlar bir yerlerde
Barınamadı, üşüdü.
Hava kuşlara yadırğ,ı,
İnsanları gasvet bürüdü.

10 Güneş aydınlatmıyor,
Görünmüyor mehtap ortalıkta.
Turna balığı yine tanıdı
Denizlerin dibini,
Kartal yine seçti

15 Küçük kuşların gelişini,
Yel de ördeğin tüylerini.
Lakin ne var,
Bilemedi insanoğlu
Ne sabahın oluşunu,

20 Ne gecenin inişini
Buğulu burunun ucunda,
Sisli adaların önünde.

Gençler aralarında derdleşti,

Yaşlılar biribiriyle görüştü:

25 Güneşsiz hayata, ay olmadan

Nasıl dayanmalı, yaşamalı

Şu fıkkara topraklarda,

Pohjola çorağında?

Genç kızlar, akrabalar

30 Bu konuyu tartışırlar.

Kalabalık vardı üşüştü

Demircinin başına.

Şöyle dediler:

– Kalk demirci

35 Duvarının dibinden,

Yaslanıp da oturma

Taşın ardındaki yerde!

Bir yeni ay hazırla,

Bir güneş yuvarlağı sağla!

40 Ayın parlamayışı

Zorumuza gidiyor,

Güneşin ışımayışı

Bir gariplik veriyor!

Kalktı demirci

45 Duvarının dibinden,

Vardı gitti oturduğu yerden,

Yeni ayı yapacak,

Güneş hazırlayacak.

Güneşi gümüşle,

50 Ayı altınla işledi.

Väinämöinen kapısına dikildi

Şöyle dedi:

– Hey, demirci kardeşim!

Nedir çekiçlediğin, ocağında

55 Takırdayıp durursun?

Demirci Ilmarinen

Şöyle dedi:

– Altından ay, gümüşten güneş;

Hazırlarım gökyüzüne,

60 Altı süslü kapak üstüne!

Yaşlı Väinämöinen

Şöyle dedi:

– Hey, demirci Ilmarinen!

Boş yere emek verme!

65 Altın, ay gibi ışımaz,

Gümüş güneş gibi ısıtmaz!

Demirci ay'ı yaptı, güneşi tamamladı.

Sevinçle taşıdı ayı çamın,

Güneşi akçamın tepesine.

70 Ter akdı taşıyanın başından

Bu zor işi yaparken.

Ay'ı astı, güneşi dikti.

Ay çamda, güneş akçamda:

Ay aydınlatmadı, güneş ısıtmadı.

* * *

75 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Şöyle dedi:

– Sıra geldi fal bakmaya,

Niyet açıp bir ip ucu

Bu yoldan çıkarmaya!

80 Ay nerede, güneşe ne oldu?

Yaşlı Väinämöinen,

Ölümsüz bilgin

Akkavaktan bir parça,

Akçaağaçtan bir parça

85 Talaş topladı, yığınladı.

Eşeledi parmaklarıyla

Şu sözleri söyledi:

– Tanrıdan izin istiyorum,

Tanrım cevap bekliyorum!

90 Doğru yolu göster,

Bir işaret ver

Çıksın falım!

Güneşimiz nerede,

Ay'ımız ne oldu,

95 Görünmezler gökyüzünde,

Bilemedik ne var,

Doğruyu bulsana, fal!

İnsanların bildiğini söyleme,

Bunun dışında olanı açıkla!

100 İşareti yanlış verersen,

Fal kaybeder taşıdığı değeri,

Ateşte yakılır,

Külde savrulur!

Fal anlattı olanı,

105 İşaret şöyle geldi:

Güneş gitti, ay saklandı

Pohjola'da bakır dağda!

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Şöyle söyledi:

110 – Düşmeli hemen yola,

Pohjola'ya varmalı.

Ayı aydınlatmaya,

Güneşi ısıtmaya

Yeniden yerine koymalı!

115 Çıktı yola,

Karanlık Pohjola'ya.

Bir gün gitti, ikinci günü de

Üçüncü günün içinde

Taş tepeler, kulübeler

Göründü Pohja dolayında.

120 Pohjola suyunun kenarından

Geçemedi, seslendi:

– Bir kayık getirin de

Geçeyim suyu

O bir tarafa!

125 Duyulmadı bağırmayı,
Getiren olmadı kayığı.
Çalı çırpı topladı,
Kuru çam dalları yığınladı;
Ateş verdi, kıyıda

130 Bir kör duman yaptı.
Gökyüzünü ateş sarar,
Havayı duman kaplar.
Louhi, Pohjola'nın kadını
Penceresinden, gördü ateşi.

135 Şöyle söylendi:

– Oradaki ateş ne ki
Adanın yanında,
Akıntının ağzında?
Savaş ateşi olsa küçük,

140 Balıkçı ateşi olsa büyük!
Pohjola'nın büyük oğlu
Çıkıp da bahçeye
Dikkatlice bakınca anladı:
Suyun öte yanında,

145 Bir adam dolaşmaktaydı.

Yaşlı Väinämöinen
Bir kez daha bağırdı:
– Pohjola'lı delikanlı,
Bir kayık getir bana,

150 Yaşlı Väinö'ye!

Pohjola'lı oğlan seslendi:
– Yok, yollanacak kayığımız
Senden yana!
Parmaklarınla kürek çek,

155 Kollarınla dümen tut da
Pohjola suyunu öyle geç.

Gel bu yana!

Yaşlı Väinämöinen

Düşündü, taşındı şöyle dedi:

160 – Yakışmaz erkekliğe, geri dönmek!

Turna balığı kılığına girdi

Daldı nehrin sularına.

Çabuk geçti sakın nehri,

Mesafeyi tüketti.

165 Bir tek adım, bir tek daha

Çıktı Pohja kenarına.

Pohjola'lı delikanlılar,

Kötü topluluk konuştu:

– Gir bakalım görelim,

170 Pohjola'nın avlusundan içeri!

Girdi Pohjola'nın avlusuna.

Pohjola'lı delikanlılar,

Kötü topluluk konuştu:

– Gir bakalım görelim,

175 Pohjola'nın kapısından içeri!

Girdi Pohjola'nın kulübesine.

Bir ayağı kirişte,

Elinde kapı tokmağı

Daldı hışımla içeriye.

180 Çatının altına yerleşti.

Adamlar oturmuşlar,

Şerbet, şurup

Yudumlayıp dururlar.

Yiğitler tüm silahlı,

185 Bellerinde kılıçları

Väinämöinen'in başına iştahlı,

Kararlılar yok etmeye

Kalevala'lı ozanı.

Sordular gelenden,

190 Şöyle dediler:

– Sefil adam ne haber,
Yüzen yiğit ne ister?
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Şöyle dedi:

195 – Haber ay’la ilgili,
Güneşten yanadır isteğimiz!
Güneşimiz nere girdi,
Ay’ımıza ne oldu?
Pohjola’lı delikanlılar,

200 Kötü topluluk konuştu:
– Güneşiniz orada,
Ay’ınız da şurada, aha!
Alacalı taşın böğründe,
Demir kayada!

205 Salınmazsa kurtulmaz,
Bırakılmazsa çıkmaz!
Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen
Şöyle dedi:

– Ayımız taşdan çıkmazsa,
210 Güneş kayadan kurtulmazsa
Girişelim el kavgasına,
Kılıçlarımızla döğüşelim!
Sıyırdı kılıcını,
Çekti güçlü silahı kınından:

215 Ay ağzında parlar,
Ucunda güneş pırıldar,
Sırt yanında at resmi,
Kabzasında miyavlayan kedi.
Ölçüştüler kılıçlarını:

220 Uzun geldi Väinämöinen’inkisi
Boyu, bir arpa tanesi.
Dışarıya çıktılar, bahçeye,
Göğüs göğüse toprak üstüne.
Yaşlı Väinämöinen

225 Bir salladı savurdu,
İkinciyi de vurdu:
Şalgam sapı keser gibi,
Keten tohumu doğrar gibi
Pohjola'lı oğlanların

230 Teker teker kellesini uçurdu.

* * *

Yaşlı Väinämöinen,
Gitti geldi, girdi çıktı.

Ay ile güneşi

Alacalı taştan,

235 Çelik kayadan

Çıkarmayı kolladı.

Az gitti, uz gitti,

Bir azıcık yol gitti,

Bir yeşil adaya vardı:

240 Adanın üstünde

Bir güzel huş ağacı,

Ağacın üstünde

Bir kocaman kaya,

Kayanın dibinde

245 İp iri bir taş.

Önünde dokuz kapı,

Yüzlerce kilit takılı.

Taşın üstünde yarık,

Ne kapalı ne açık.

250 Sıyırdı palasını kınından,

Taşa doğru bir çaldı,

Taş ortadan ayrıldı,

Üç parça oldu kaya.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

255 Baktı taşın yarığından:

Yılanlar bira içer,

Böcekler durmaz kafa çeker

Alaca taşın içinde.

Yaşlı Väinämöinen

260 Şöyle söyledi:

– Hanımların biraları

İşte böyle tükenir!

Böcek dadanmış biraya,

Yılanlar şerbete yanaşmış.

265 Böceklerin başını,

Yılanların kafasını uçurdu.

Şöyle dedi:

–Hiçbir zaman bundan böyle,

Hele bugün bir geçsin de

270 Yılanlar bira içmesin,

Böcekler dadanmasın şerbete!

Yaşlı Väinämöinen,

Ölümsüz ozan,

Elleriyle kapıyı,

275 Sihirli sözle kilitleri

Bir açmayı denedi:

Elle kapı açılmadı,

Sözle sürgü çekilmedi.

* * *

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

280 Şöyle dedi:

– Silahsız erkek kadına benzer,

İşe yaramaz, baltasız sabansız!

Tuttu evinin yolunu.

Başı eğik, kalbi kırık

285 Yakalamayınca ayı,

Bulamayınca güneşi.

Delikanlı Lemminkäinen

Şöyle dedi:

– Ey, yaşlı Väinämöinen

290 Neye beni almadın yanına?

Kilit kolay açılırdı,
Sürgü çabuk sürülürdü.
Ay parıldar,
Güneş sıcaklık verirdi!

295 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Şöyle dedi:

– Sürgü büyüyle sürülmez,
Kilit lafla açılmaz,
Büküp ellemekle,

300 Kolla tutup çekmekle

Bu işler hiç olmaz!
Demircinin ocağına gitti.

Şöyle dedi:

– Hey, demirci Ilmari

305 Üç ağızlı bir kazma,

On iki de kazık yap
İyisinden, demirden;
Bir demet de anahtar
Bul bir yerden,

310 Ayı taştan çıkarayım,

Güneşi de kayadan
Söküp alayım!
Demirci Ilmarinen,
Ölümsüz çekiççi

315 İsteneni çekiçledi:

Üç ağızlı bir kazma,
On iki demir kazık,
Bir yığın mızrak,
Bir demet anahtar.

320 Ne büyük ne küçük,

Orta boyda hepsi.
Louhi, Pohjola'nın kadını,
Seyrek dişli cadı
Tüy kanatlar çıkardı,

325 Bunlarla uçup havalandı:
Pohjola evlerinin üstünden,
İlmarin'in oraya vardı.
Demirci yel esti sandı.
Pencereyi açtı baktı:

330 Yel esmezmiş,
Bir boz kuş
Çıkmış gelmiş.
Demirci İlmarinen
Şöyle dedi:

335 – Ne istersin be mahlûk
Penceremde tünedin?
Kuş dile geldi,
Baykuş şöyle dedi:
– Ey, demirci İlmarinen!

340 Yorulmayan çekiççi!
Ne de güzel yapıyorsun,
Ustalıkla vuruyorsun!
İlmarinen şöyle dedi:
– Ne var şaşacak bunda,

345 Yapıyorum ustalıkla:
Gök yüzünü ben çaktım,
Havalara kapak taktım!
Kuş dile geldi,
Baykuş şöyle dedi:

350 – Durmasıya nedir yaptığın
Çekiçleyip yorulduğun!
Demirci İlmarinen,
Şöyle dedi:
– Tasma hazırlarım

355 Pohjola'nın cadısına,
Koca dağın eteğinde
Bağlanacak Pohja'lı karı onunla!
Louhi, Pohjola'nın karısı,

Seyrek dişli cadı

360 Sonunun geldiğini anladı,

Uçtu kaçtı Pohjola'ya ulaştı.

Taştan ayı, kayadan güneşi saldı.

* * *

Kılığını değiştirdi,

Bir kumru biçimine girdi.

365 Kanat çırpıp uçtu,

Vardı çabucak

Demircinin ocağına.

Bir kuş gelmiş kapıya,

Kumru eşığe tünemiş.

370 Demirci Ilmarinen

Şöyle dedi:

– Neye geldin kuş, buraya;

Eşğimde tünedin?

Eşikte olduğu yerden

375 Kuş dile geldi,

Şöyle dedi:

– Eşğimde tünedim,

Sana bir haber vermeye geldim:

Ay taşdan ayrıldı,

380 Güneş kayadan sıyırıldı!

Demirci Ilmarinen

Dışa çıktı;

Ocağının kapısından

Gökyüzüne bir baktı:

385 Ay ışıklar,

Güneş pırıldar.

Koştı Väinämöinen'e.

Şöyle dedi:

– Hey, yaşlı Väinämöinen,

390 Ölümsüz ozan!

Çık da bir aya bak,

Güneşi gör gözünle!

Gök yüzünde,

Her ikisi eski yerlerinde!

395 Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Çıktı dışarıya,

Dikti gözlerini yukarıya:

Ay tepede serpilmiş,

Güneş göğe serilmiş.

400 Gökyüzü kavuşmuş

Her ikisine.

Yaşlı Väinämöinen

Başladı söylemeye:

– Merhaba ay merhaba, ışık verdin,

405 Güzel yüzünü gösterdin,

Tatlı güneş süzüldün geldin,

Gök yüzünde yükseldin.

Altın ay, kayadan kurtuldun,

Tatlı güneş, taştan sıyrıldın,

410 Altın kuğuk gibi,

Gümüş kumru gibi

Eski yerlere, sonsuz yollara.

Sabahları erken kalk,

Herzaman bundan böyle!

415 Bize sağlık bağışla,

Kısmetimizi hazırla,

İsteğimizi el altında,

Arzularımızı parmak ucunda,

Talihimiz açık, oltada!

420 Haydi yürü yolunda sağlıklı.

Çarkını güzel çevir,

Akşamı neşeyle devir!

*

50

Marjatta Kız (Mersin yemişi)nden gebe kalır; bir oğlu olur. Çocuk pek küçük yaşında iken kaybolur; bataklıkta bulurlar. Bir ihtiyarı, oğlanı vaftiz ettirmek için, çağırırlar; adam oğlanı babası belli olmadığından vaftiz etmek istemez. Väinämöinen'e durumu anlatır, akıl danışır.

Ozan Väinämöinen çocuğun öldürülmesi gerektiğini söyler. Küçük oğlan dillenir, ozana sert cevaplar verir.

Sonunda, yaşlı adam oğlanı Karelia Kırılı olarak vaftiz eder. Väinämöinen buna pek kızar ve birçok büyüülü sözler söyler; bir bakır kayığa binerek, gökle yerin arasından, küskün uzaklaşır gider.

Yaşlı ozan hâlâ oralardadır. Kantele'sini ve şarkılarını halklara miras bırakmıştır.

Ozan'ın son sözü. (1—620)

Marjatta kız, süslü güççe,
 En küçüğü, kardeşlerin içinde,
 Uzun zaman evde kaldı,
 Değerli baba ocağında
 5 Sevgili anasının kucağında.
 Beş zencir kırdı,
 Beş altı halka eskitti,
 Atasının anahtarı
 Parıltılı, salıntılı koynunda.
 10 Eşikler yarı aşındı
 Güzel etekleriyle,
 Tepedeki direk bile
 Başındaki yumuşak tüle
 Sürte sürte inceldi,
 15 Kapı savadı yarısına
 Kol ağızlarıyla,

Tahta döşemeler
Bağlı fotinlerinin topuğuyla
Eskidiler öylesine.

20 Marjatta kız, süslü güççe
Uzun yıllar kız kaldı,
Ak alınla yaşadı;
Taze balık, yumşak ekmek
Yedi yedi beslendi.

25 Yumurta komaz ağzına,
Horoz salmış diye;
Kancık eti yemez,
Erkeğe bulaşmış diye.
Anası (hayvanları sağ) dese

30 Yanaşmaz sağmala da,
Şöyle der:
— Benim gibi genç kızlar
Elleşmez öküze bulaşmış
İneklerin memesine;

35 Süt danadan aksa
Ya da doğurmamış inekten,
Sağalım, hadi neyse!
Babası (git kızağa bin) dese,
Kızakta aygır koşulu ise,

40 Oturmaz arabanın içine.
Oğlan kardeşi kızağına
Kısrak koşsa, binmez yine
Şöyle söyler:
— Binmem kısrak koşulu kızağa,

45 Yanaşmıştır kısrak aygıra;
Altı aylık tay olsa
Binelim, hâdi neyse!
Marjatta çocuk, süslü güççe
Kız oğlan kız, evlenmemiş,

50 El değmemiş dururken

Çoban oldu,

Kuzu güttü:

Kuzular tepeye sardı mı,

Sürü yamaçlara vardı mı

55 Kız çayırlara kor gider,

Fundalıklarda gezeler.

Altın kuğuk kuşu,

Gümüslü, ona sesler.

Marjatta, güzel çocuk

60 Hem seyreder hem dinler.

Oturur bir tümseğe,

Bir tepenin üstünde

Şöyle söyler:

– Öt altın kuğukkuşu,

65 Gümüslü kuşum, şakı!

Anlat biraz akgöğüslüm,

Var senden soracak sözüm!

Evlenmeden mi kalaca'm,

Hep böyle çoban mı duraca'm

70 Çayırlarda, korularda.

Bir yaz boyu, iki mi,

Beş altı ya da yedi mi

Yoksa yaz tükenedek mi?

Marjatta kız, süslü güçce

75 Çoban kaldı uzun zaman böylece.

Zor gelir küçük yaşda

Sığırtmaçlık çocuğa;

Hele kız olunca:

Otlara böcekler üşüşmüş,

80 Kertenkeleler koşuşur.

Ne böcekler kıpırdadı,

Ne kertenkele seğirtti,

Tepesinden bir meyve

Seslendi bizim kıza.

85 alılkta bir yemiş

Öyle dedi:

– Kız gelsene, deŐirsene!

Al yanaklı, alsana;

Yolum yolum yolsana

90 Akgöğüslü, seçsene tektek!

Salyangozlar yemeden,

Karaböcek yünemeden!

Yüz kişi geldi baktı,

Bin kişi bana hayran kaldı;

95 Yüz bakire, bin kadın,

Çocuklar yığın yığın;

Kimse bana dokunmadı

Kimse beni toplamadı!

Marjatta çocuk, süslü güçce

100 Kalktı gitti meyveye,

İrice parmakları,

Yumuk yumuk elleriyle

Yemiş toplamaya yanaştı.

Yemiş göründü tepede,

105 Bir çalıda asılıydı meyve:

Yerden toplasan yukarda,

Yükseğe çıksan aŐağıda.

Bir değnek çekti çalıdan,

Çaldı yemişi yere.

110 Yemiş yerden,

Zıpladı birden

Fotinlerinin üstüne;

Potinlerinin üstünden,

Dizlerinin üstüne;

115 Dizlerinin üstünden,

Ulaştı: eteklerine.

Kemerinin tokasına oradan,

Kemerinin tokasından

- Göğüslerinin arasına;
120 Göğüslerinin arasından
Çıktı çenesine,
Çenesinden dudaklarına,
Dudaklarından ağzına,
İçeriye daldı,
125 Diline vardı;
Dilinden boğazına,
İçeriye kayd
İndi gitti midesine.
Marjatta kız, süslü güçce
130 Hem beğendi hem kandı,
İrileşti gelişt,
Kocaman oldu karnı,
Uçkur kullanamadı,
Kemerini takamadı.
135 Kimselere görünmeden
Karanlıkta uğrak verdi hamama.
Anası kuşkulandı da
Düşündü durdu:
Ne oldu bizim kıza,
140 Bir derdi mi var tavuğumun.
Çözecek uçkuru yok;
Kemer takdığı yok;
Kimselere görünmeden
Karanlıkta uğrak verir hamama?
145 Bir çocuk vardı,
Şöyle cevapladı:
– Bizim Marjatta, Kurjatta'cık
Uzun zaman çoban durdu,
Şurda burda gezdi tozdu!
150 Marjatta kız, süslü güçce
Sert karnını sürüdü
Yedi sekiz ay;

Koca karı hesabıyla
Dokuzu da tamamlar,
155 Onuncu ayın yarısını tutar.
Onuncu ayın içinde
Sancı başlar bâkirede:
Heryanları ağırlaşır,
Ağrıları pek zorlaşır.

160 Anasından hamam istedi
Şöyle dedi:
– Ey anam, tatlı anam
Bir yer bulsan, sığınsam!
Hamamı ısıtıver, odayı,

165 Küçük kızın sevincine,
Kadınlık işkencesine!
Ana şöyle diyebildi,
Kızına cevap verdi:
– Seni seni, şeytanın sinsisi

170 Kimler girdi koynuna?
Bir bekâr mı, ya da
Evli birisi?
Marjatta çocuk, süslü güççe
Şöyle dedi:

175 – Ne bekârın adı var
Ne de evli birisi:
Tepeye vardım kittiy'dim,
Kırmızı yemiş yediy'dim;
Dilimden boğazıma kaçtı,

180 Karnıma kaydı yemiş.
Hem beğendim hem kandım,
İrileştim, geliştim,
Karnım kocaman oldu
Gebe kaldım!

185 Babasından hamam istedi.
Şöyle dedi:

– Ey babam, tatlı babam
Bir yer bulsan sığınsam!
Hamamı ısıtıver, odayı;
190 Senin soysuz barınsın,
Sancısını dindirsin!
Babası şöyle diyebildi,
Kızına cevap verdi:
– Def’ol da git başımdan
195 Hayasız, uzak dur yanımdan
Dikilme karşımda!
Ayıların inine,
Kayaların oyuğuna git;
Gözüme görünme de
200 Kunna dilediğin yerde!
Marjatta çocuk, süslü güççe
Düşündü, düşündü de
Şöyle dedi:
– Ben bir (kötü) değilim,
205 (Fenalıkla) yok ilişğim!
Hele durun bekleyin
Size ne vereceğim:
Temiz soylu olacak,
Gücü güçlüye yetecek,
210 Väinämöinen’i bile yenecek!
Kızın karnı kabardı,
Kimden sorsa hamam’ı,
Nerelere varsa gitse.
Şöyle seslendi:
215 – Piltti, küçük hizmetcim,
Uşakların en iyisi!
Kalk git köye, hamam sor
Saraoja’dan, oda sağla;
Bakım olsun zavallıya,
220 Kızcağız sancısını

Orada eksins!

Hadi git de çabuk gel,

Kop kop da yetiş!

Küçük hizmetci Piltti

225 Şöyle dedi:

– Kime sorsam ki hamam'ı,

Kimden yardım istesem?

Marjatta'cık şöyle dedi:

– Ruotus'dan iste hamamı,

230 Saraoja köyünde!

Piltti, küçük hizmetci,

Alçak gönüllü yetişme

Yumuş almadan hazır,

Buyurulmadan tetikte

235 Sis gibi dışa yayıldı,

Duman gibi bahçeye kaydı.

Esvabı avucunda sarılı,

Ellerinde etekleri dürülü

Yollandı, koştu koştu..

240 Tümsekler tapırdadı,

Tırmandığı tepeler yaylandı;

Tarladaki kozalaklar

Ora bura sıçradı;

Bataklıkta akıllar

245 Darma dağın dağıldı.

Ruotus'un evine vardı.

Kılıksız Ruotus

Sırtında kocuğu,

Keten gömlekle,

250 Masasının başında

Yiyip içer tıkınır.

Ruotus olduğu yerden,

Şöyle terslendi:

– İstediğin ne, maskara

255 Ne seğirdir durursun?

Piltti, küçük hizmetçi

Şöyle söyledi:

– Çıktım hamam aramaya,
Zavallı bakılsın orada,

260 Muhtaç gözetilsin.

Ruotus'un çirkin karısı,

Elleri böğründe

Gezeleyip dururdu ortada.

Şöyle söyledi:

265 – Kime aradın hamamı,

Yardıma kime istedin?

Piltti, küçük hizmetçi

Şöyle dedi:

– Bizim Marjatta'ya ararım!

270 Kadın şöyle dedi:

– Hamam verilmez

Saraoja'da, yabancıya

Sıcaklık bulunmaz.

Şu tepede bir yer var,

275 Ormandaki ahır,

Kötü kız orada kunnasın,

Çocuğunu çatlasın:

At nefes alıp verdikçe,

Bir iyice buğulansın!

280 Piltti, küçük hizmetçi

Döndü eve gersin geri

Seğirde seğirde

Şöyle dedi:

– Hamam yokmuş komşuda,

285 Saraoja'da sıcaklık

Vermezlermiş yabancıya.

Ruotus'un çirkin karısı

Bana şöyle söyledi:

Tepede bir yer var,
290 Ormandaki ahır,
Kötü kız orada kunnasın,
Çocuğunu çatlasın,
At nefes alıp verdikçe,
Bir iyice, buğulansın!

295 Pis karı söyledi
Böyle böyle işte!
Marjatta kız,
Başlar ağlamaya.
Şöyle söyler:

300 — Bana düştü kalkıp gitmek
Kazak karısı gibi,
Köle gibi, çamlı tepeye,
Ormandaki yere!
Esvabım ellerine doladı,

305 Eteğini avucunda topladı;
Huş dalından yelpaze yaptı,
Can havliyle düştü yola.
Ağrı içinde karnı,
Ormandaki odaya,

310 Tepedeki ahıra vardı.
Şöyle söyledi:
— Yetiş yardımıma Tanrı,
Bağışlayan, ulaş
Zor işlere, dertli halime!

315 Al azaptan bakireyi,
Kadını sancıdan;
Zorluk çekmesin,
Eziyetten ezilmesin!
Devam etti:

320 — Sal nefesini güzel at,
Güçlü küheylan buğula
Sıcak soluğunla

Düşkün dermanlansın.

Ümitsiz, aciz muhtacım!

325 İyi at nefes saldı,
Güçlü küheylan buğuladı
Sancılıının karnını:
İyi atın solukları
Hamam gibi sıcalttı.

330 Marjatta, küçük kız,
Kutsal bakirecik,
Bol bulandı buhara,
Karnı yoğun terledi.
Bir küçük oğlan doğurdu.

335 Değerli yavru, yerleşti
Atın otunun yanına,
Batma'nın bir ucunda
Yıkadı küçük oğlunu,
Sardı kundakladı;

340 Aldı dizlerine
Bağrına bastı.
Büyütür güzelini,
Altın elma'sını,
Gümüş bastonunu.

345 Kucağında yedirir,
Kollarında hoplatır.
Oğlu dizlerinde,
Çocuğu kucağında
Başladı başını tarayıp

350 Saçlarını fırçalamaya.

* * *

Ne oldu'ysa oldu
Oğlan dizden kayboldu.
Marjatta kız telaşlanır
Fırlar aramaya bulaşır

355 Altın elma'sını,

Gümüş bastonunu:
Üğüten taşın altında,
Yürüyen kızağın altında,
Eleğın altında,

360 Elenen şeyin altında,
Tahta fıçının altında.
Dalları silkeledi,
Çiçekleri eşeledi,
Otları tırnakladı;

365 Bir hafta durmasıya
Aradı oğlunu, küçüğünü.
Tepelerde çamlıkta,
Kütüklerin arasında,
Çalılıkta aradı,

370 Sazları taradı.
Gezeleyip dururken,
Bakınıp düşünürken,
Bir yıldıza rastladı
Eğildi selamladı:

375 – Ey yıldız, Tanrının yarattığı!
Gördün mü oğlumu,
Oğlum nerede
Küçük oğlum,
Altın elmam?

380 Yıldız cevapladı:
– Söylemem bilsem bile,
Yaratıldım kötü güne:
Soğukta parla,
Göz kırp karanlıkta!

385 Gezeleyip dururken,
Bakınıp düşünürken
Ay çıktı karşısına.
Eğilerek selam verdi aya:
– Ey ay, Tanrının yarattığı!

390 Gördün mü oğlumu,
Oğlum nerede
Küçük oğlum,
Altın elmam?
Ay cevap verdi:

395 – Söylemem bilsem bile,
Yaratıldım kötü güne:
Tek başıma nöbetçi geceleri,
Uykudayım gündüzleri!
Gezeleyip dururken,

400 Bakınıp düşünürken
Güneş çıktı karşısına.
Eğilerek selam verdi ona da:
– Ey güneş, Tanrının yarattığı!
Gördün mü oğlumu,

405 Oğlum nerede
Küçük oğlum,
Altın elmam?
Güneş cevap verdi:
– Biliyorum oğlunu

410 Nerede olduğunu;
Yaratıldım mutlu günlere:
Altında çınlarım,
Gümüşde şingirdarım.
Biliyorum oğlunu,

415 Ah zavallı, küçük oğlun,
Altın elman
Batağa battı
Toprakda gömülü
Yarı beline!

420 Ta beline, kemerine;
Marjatta, küçük kız
Bataklıkta aradı oğlunu;
Oğlan orada bulundu.

Alıp eve geldiler.

* * *

425 Bizim Marjatta'nın oğlu
Büyümeye başladı.

Adını koyamadılar,

Ne deyip de çağırırsalar:

Ana (çiçek) diye ad takdı,

430 Yabancılar (Avara) dedi çağırdı.

Vaftiz edecek birini aradılar,

Sorup soruşturdular.

Bir ihtiyar, çıktı geldi

Virokannas, ad takacak.

435 Yaşlı adam şöyle dedi:

– Buna şeytan ilişmiş,

Vaftiz etmem çapkını,

Ad da takmam,

Aranıp bulunmalı,

440 Ne idiği bilinmeli!

* * *

Kim arayıp bulacak,

Ne idiğini bilebilecek?

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Ölümsüz ozan

445 Arayıp bulacak,

Ne idiğini bilebilecek.

Yaşlı, ağırbaşlı Väinämöinen

Kararını şöyle verdi:

– Bu oğlanı bataкта bulmuşlar,

450 Toprak yemişinden

Peydahlanmış!

Oğlan yere serilmeli

Meyve tümseğinin yanında,

Bir batağa atılmalı,

455 Kafasına vurulmalı odunla!

Yarım aylık oğlan dillendi,

İki haftalık çocuk

Şöyle dedi:

– Hey zavallı bunak,

460 Birşeylere yaramaz!

Budalaca oldu kararın,

Yasayı ters uyguladın

Koca koca suç işledin;

Kötü kötüydü işlerin

465 Batağa atmadılar,

Odunla vurmadılar kafana!

Genç yaşındayken,

Ananın öz oğlunu, tutup da

Kendi yerine verdin.

470 Batağa atmadılar

Genç yaşındayken:

Genç kızları yok ettin

Dalgaların altında,

Yosunlu çamurlarda.

* * *

475 Yaşlı adam vaftiz etti.

Çocuğa ad da takdı,

Karelia'ya kral yaptı,

Tüm güçlerin sahibi...

Väinämöinen pek kızdı olaya,

480 Hem utandı hem kızdı.

Başladı dolaşmaya

Denizlerin kenarında.

Söylendi, söyledi

Son sihirli sözlerini.

485 Bu işi şöyle bitirdi

Bir bakırdan kayık yaptı,

Tüm bakırdan bir kapalı tekne;

Geçip oturdu dümene

Engin denizlere açıldı.

490 Yolunda giderken de

Devam etti sözlerine:

– Varsın zaman aksın geçsin,
Günün biri gitsin biri gelsin,
Bir an gelir ki aranırım;

495 Bana muhtaç olacaklar:

Sampo lazım, çalgı gerek,
Ay yerine konulacak,
Güneş yine kurtulacak.
Ay olmayınca,

500 Kaybolunca güneş

Yer yüzünün neşesi!
Yaşlı Väinämöinen
Yoluna devam eder
Bakır kayığıyla,

505 Tüm bakırdan teknede

Yerle göğün arasından
Kayıp olur gider.
Teknesiyle kayığıyla.
Kantelesi geride kaldı,

510 Güzel sazı Finlandiya'da

Ölümsüz neşe kaynağı oldu
Halklara, çocuklarına.

*

Yummalıyım ağzımı,

Dilimi tutmalıyım;

515 Şarkılarımın nağmesi,

Güzel türküler durmalı!
Kalır mı atda nefes,
Uzun yolda koşsa bir kez;
Tırpan bile, güçlü demir,

520 Yaz otunu biçse, körelir;

Uslu uslu akar sular,

Dolam dolam'sa ırmaklar;

Ne parıldar ne harlar,

Gece boyu yanan ateş.

525 Şarkılar dinmez mi,

Türküler tükenmez mi

Zevkli akşamın sonunda,

Uzayan günün ardında?

Şöyle diyen de var,

530 Başka şeyler umar:

Gürül gürül inen sular

Hepten dökülmez şelaleden.

Özlü ozan, bunun gibi

Tüm söylermi bildiğini;

535 Gönlünde tutması ne iyi,

Türküler yarı kalacaksa!

İşte burada kesiyorum,

Susmam gerek biliyorum;

Sarıp sarmalamalı türkülerini,

540 Yumaklayıp bırakmalı sözleri

Anbara, rafın bir kenarına,

Gizli yerlere!

Kemik sürgü altında kalsınlar,

Yılların katında, sonsuzluğa.

545 Sürgü sürülünceye,

Ağız aralanıncaya,

Dişler dağılıncaya,

Dil oynayıncaya...

Ne çıkar konuşsam,

550 Çağırırsam türkülerimi bol bol;

Vadilerde şarkı okusam,

Heryerde, çamlıklarda?

Anam yaşamıyor ki,

Uyanık değil ki yaşlı anam;

555 Altınım beni duymaz ki,

Ne dediğimi bilemez ki sevgilim:

Beni dinleyen çamlar,

Beni dallar anlar;

Huş yaprakları beğendi sesimi,

560 Bağrırlarını açtı bana övezler.

Anamdan erken oldum,

Anam öldü, solgundum;

Çayır kuşu gibi terk edildim

Taşa toprağa;

565 Ardıç kuşu gibi

Haraplıkta.

Ahlayan çayır kuşu,

Ağlayan ardıç kuşu.

Yanımda yabancıydı

570 Bakan çeken övey ana.

Salıverdi öksüzü,

Kıydı zavallıya;

Yelin estiği yerlere,

Kulübenin kuzey yönüne;

575 Yeller alsın götürsün,

Kuzey yeli, kimsesizi, öksüzü!

Çayır kuşu gibi sessiz,

Ardıç kuşu gibi .zavallı

Kırlarda, bayırlarda yalnız:

580 Rüzgâr tanış,

Fırtına bildik;

Soğukta titre,

Ayazda ağlamaklı.

Neler neler gördüm,

585 Kimler kimler tanıdım,

Kötü kötü söylenenler,

Küfreden, söğenler.

Kimi dilime ilendi ,

Kimi sesimi kötüledi,

590 Türkülerimi beğenmedi kimisi.

Çok konuştun dedi kimisi,

Kimisi çok bağırdığımı.

İyi insanlar, garipsemeyin ne olur

Toyca okuduğum şarkılarımı,

595 Çocuksu üreyen sözlerimi!

Bir bilgi edinemedim,

Bilginlerle öğürlük edemedim;

Sözlerimi başka yerde bulmadım,

Uzaklardan ötelerden.

600 Başkaları gözetildi, öğretildi,

Ben evimden çıkmadım;

Kâh anama yardımcı,

Kâh yalnızca eşirgi.

Bilgim kulübeden yanadır,

605 Direklerin altında, anbarda.

Yün eğiren anamın yanında,

Talaşların arasında ya da;

Bunları da, pek küçükken,

El kadar bir çocukken öğrendim.

610 Lakin herşey bir yana,

Öncüyüm ozanlara;

Şarkılara, türkülere yol açtım:

Ağaç tepelerini kesdim,

Dal budadım işaretledim.

615 Yol işte bu yoldur,

Benim açtığım yol

Büyük bilgin ozanlara,

Yeni yeni türkülere, şarkılara;

Gelişen nesillerde,

620 Büyüyen gençlik içinde, şii're!

SON

A

- Aallotar** – Deniz ve su tanrıçası.
Ahti – Bir erkek adı. Lemminkäinen'in küçük adı.
Ahto – Deniz ve su tanrısı.
Ahtola – Ahto'nun oturduğu yer
Alue – Finlandiyada bir göl

E

- Etelätär** – Güney rüzgârı tanrıçası

H

- Häme** – Bir yer
Hermikki – İnek adı
Hiisi – Orman tanrısı. Kötülük ruhu
Hongatar – Orman perisi

i

- İku-Turso** – Su tanrısının oğlu
İlmarinen – Kalevala'lı demirci
İmatra – Bir nehir

J

- Juotikki** – İnek adı

K

- Kalervo** – Bir erkek adı. Untamo'nun kardeşi
Kaleva – Güney. Kahraman. Kahramanlık
Kalevala – Güney. Kahramanlar yurdu.
Kalevatar – Kadın adı. Osmotar.
Kalma – Ölüm. Ölüm dünyası. Tuoni. Mana
Kantele – Telli Fin halk sazı. (Kanuna benzer)
Karjo – İnek adı
Katajatar – Ardıç perisi
Kauko – Lemminkäinen

Kaukomieli – Lemminkäinen’in diğer adı
Kaukoniemi – Kauko’nun oturduğu yer
Kimmo – İnek adı
Kirjo – İnek adı
Kivi-kimmo – Akıntı tanrısı
Kivutar – Azap meleği. Tanrıça
Kullervo – Bir ad. Kalervo’nun oğlu
Kuutar – Mehtap perisi. Ayın kızı

L

Lemminkäinen – Kalevala’lı bir delikanlı
Lempo – Kötülük ruhu. Şeytan
Louhi – Pohjola çiftliğinin sahibi kadın
Loviatar – Azap meleği
Luonnotar – Tabiatın kızı. Yaratıcı kuvvet. Tanrıça

M

Mana – Manala. Manala’ya hakim olan ruh. Ölüm diyarı
Manala – Mana. Mana’nın oturduğu yer
Mairikki – İnek adı
Marjatta – Kadın adı
Melatar – Su perisi
Metsola – Orman. Perilerin eyleştiği yer!
Mielikki – Ormanın kızı. Peri

N

Nyyrikki – Ormanın oğlu

O

Omena – İnek adı
Osmo – Väinämöinen’in diğer adı. Erkek adı
Osmotar – Osmo’nun kızı. Kalevatar

P

Päivätär – Güneş tanrıçası
Pakkanen – Soğuk. Soğuk ifadesi
Palvoinen – Erkek adı. Tuuri

Pihlajatar – Övez perisi

Piltti – Kadın adı. Marjatta'nın hizmetçisi

Pohja – Kuzey. Pohjola. Kuzeyde bir çiftlik. Sariola

Pohjola – Pohja

Puhuri – Kuzey yeli

R

Rutja – Bir şelale

Ruotus – Erkek adı

S

Saari – Bir ada

Sampo – Saadet getiren değirmen. Fetiş

Savo – Bir yer

Suonetar – Peri

Suvetar – Yaz tanrıçası

Syötikki – İnek adı

T

Tellervo – Orman perisi

Tiera – Erkek adı

Tuometar – Kuş kirazı perisi

Tuomikki – İnek adı

Tuonela – Ölüm diyarı. Manala. Tuoni'nin yeri

Tuoni – Tuonelaya hakim ruh. Kötülük

Tuonetar – Tuoni'nin kızı. Kötülük meleği

Tuorikki – İnek adı

Turja – Şelale

Tuulikki – Orman kızı. Peri

Tuuri – Palvionen. Bir ad

U

Ukko – Tanrı. Göklerin tanrısı

Untamo – Bir erkek adı. Kalervo'nun kardeşi

Uutar – Sis perisi

V

Väinämöinen – Kalevala'nın baş kişisi. Ölümsüz bir ozan. Deniz tanrıçasından oldu.

Väinölä – Väinämöinen'in oturduğu yer

Vammatar – Azap meleği

Virokannas – Bir erkek adı